

ఆంధ్రమిత్ర

3/20/28

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬ } చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ జూన్ నెల 12-వ తేది మంగళవారము } No. 61
Vol. 16 } శ్రీ విభవనామ సంవత్సర శ్రేష్ఠమాస బహుళ నవమి } సంచిక ౬౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేల
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
బాపును. పాఠ్యపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల భోగోట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్నివిధములగు
నొప్పులకు సంతోషింపజేసింది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెటివీధి, మద్రాసు

249, ఫ్రేరిరోడ్డు, భోధ్రు, బొంబాయి

నువర్ణ నుండరసము సవామేహములకు వ.
జీవి. 111 శ్రీ శ్రీ శ్రీ
నుండరసాన్ని కనిపెట్టినది. ఎటువంటి సవామేహ
ములైనను సుదురువును. ఇకాక్షకు అనవధరము. 50 మా. రు.
రూ. 5/ వాడుకదము నుండరసాన్ని తంపించును. 2116
3 ఆర్రసాయనశాల, ముక్కోల, కృష్ణా 8

కృష్ణాపార్వతి-బెజవాడ

ఇందు దాక్షకు శ్రీహద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిచే
సమస్తాయుర్వే వామనములు తళుగ చేయబడుచున్నది. 50
చాక. శా. 10వ రో. ఏ. శ్రీ గ పంజబహు. శ్రీ ల లా గు
ఉ. చి. 2047

WANTED.

Candidates for Telegraph, Station Master
and Electrical Classes. Boarding arrange-
ments. Particulars with Railway Fare Certifi-
cate on 2 anna stamps.—Presidency Telegraph
College, Royapettah, Madras.

దివంగవెదనశాల

వేలవేల: రమ్మ చిక్క మొండి వ్యాధులను స్థాంతురైన
వ్యాధులతో ఇచ్చి వదిలెదనం. లేదా వ్యాధిని తెలుపుము. తగిన
మందులు పంపిదనం. ముండుట పనికేయియో ఖరీదు వాపసు
కుదురుచున్నాను మా నిమిషం

మంచులభమును గణించవచ్చును

గుంటూరు, కృష్ణా, పశ్చిమగోదావరి, తూర్పుగోదావరి
జిల్లాలలోన, ఆయా జిల్లాలలోని ఏమిందాళిలలోన, ఆనభవ
శాలలను, సామర్థ్యముతో వనికేయివారలకు రు 100 మొదలు
రు 500 వరకు రాబడి సంపాదించుటకు కొలదిస్తాననున్నది.
2 రఖాస్తు దాఖలు కోజులయ్య వని చేయ నవసరములేదు
క్యాష్ నెక్యూరిటీయవ్వ నవసరములేదు.

ఈ తర ప్రత్యక్షతములు బహుగోప్యముగా నుంచ
బడును.

పరియైన దరఖాస్తుదారులు వివరములకు యా. 2 గనకు
(వాయననను.

బాక్సు నెం 99 C/o ఆంధ్రప్రకాశ ఆఫీసు.

8831

7 తంబు శెటివీధి, మద్రాసు.

“ఏజెంట్లు కావలయును”

రాజధానియం దన్ని జిల్లాలలోను తర్రీఫ్ ఆయలు
బాక్సులను వేల జెంట్లుగ పనికేయు పలుక బడిన ఘరానా
మన ఘోష కావలసియున్నది.

నెం 1286 రు పొట్టుబాక్సుల దరఖాస్తు సంపుడు.
చెన్న పట్టణము. (4796)

మీరు కొరగా ఉచితముగా

పంపిన మా నవీన స్టేషనరీ కేట

లాగు మీకు చేరినదా?

అయిన అందు కో., లిమిటెడ్.

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.

మా త్ర కో శ వ్యా ధు లు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యురిసాల్)

అను బేషధమును వాడుటచే తప్పుక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 వాక్కులన్ని ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని వుండుల పురులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు దొరకును.

ప్రాప్తికృత కావలసినవారు ఈ దిగువ విభాగమునకు వ్రాయవలెను.

C. T. HARI & Co, BROADWAY, MADRAS.

174,

వృత్తాంతలేఖలు

కదిరి

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీరామ సప్తాహము

జూన్ 8:— శ్రీరామ సప్తాహము యాజమాన్యమునకు, సమాజసభ్యులవలన, గ్రామశాంతికి జరుపబడుచుండిన శ్రీరామ సప్తాహము 7-6-28 తో ఆనంతరము దానికంటె యెన్నో రట్టధికముగ నిర్విఘ్నముగను, జయప్రదముగను నెరవేరినది తెలుపుటకు సంతసముచున్నది.

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా బోర్డు

ఈజిల్లాకున్న 5 తాలూకాబోర్డులనుండియు ప్రెసెంటేట్లతో సహా యాదినవరీతిగ నున్నది. తుదితేదీలు 10 కమ్యూనాల 9 కాపుల 4 రెడ్లు 2 బ్రాహ్మణులు 2 మహమ్మదీయ 1 తెల్లిబలిజ 1 వెరగి 29 ఎన్నికసానములు మిగతా 8 నామినేషనులు ఆర్డర్ తక్కువ సంఖ్యాకులుగలిగిన కులములవారికి నేయించుట నిశ్చయము.

(స్వకీయవిలేఖరి)

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

అగ్నిప్రమాదము- సహాయము

జూన్ 10:— గడచిన నెల 28, 29 తేదీలను యాపట్టణమున పాకలతగులబడిపోయినప్పుడు యిచ్చటివారుచేసిన సహాయమునుగూర్చి యిదివరలో వ్రాయవలసిన మున్నెచోరు చున్నాను. ఆరెండురోజులు ఎండపొయ్యగనండు. వైసలెల, క్రిందకాళ్లు కాలుయండెను. నిప్పునెగ నలుప్రక్కలకొట్టుచుండెను. ఇట్టిస్థితిలో అన్నికవ్వములకొల్పి డాక్టరు వి. హనుమంతరావు, డాక్టరు జి. యస్. శర్మ, జంధ్యాల దక్షిణామూర్తి, గారపాటి నుబ్రహ్మణ్యంగారలు మున్నగువారు నడుములుకట్టి నీళ్లు చల్లి మంటులవార్డులకై ప్రయత్నించిన విషయము ప్రకటనార్హమైయున్నది. అలాడు బురదగుంటలో నీళ్లుతోడుచుండినప్పుడు మండలవైరాళి గుర్తుకొనిన హేతువువలన డాక్టరు శర్మగారి తులకు పుండ్లులేచి నేటివరకును బాధపడుచున్నార. వారికి త్వరలో బాధకని పోవుగాక యని ధ్యానింతుని నేడుచున్నాను. మ్యునిసిపల్ ఉద్యోగస్తులు - నూరవైజరు గారు హెల్త్ అఫీసరుగారు, ఓబెయ్యయ్య, కాసిటిరెడ్డి సైక్లరు మున్నగు వారెల్ల యిండువారోనిళ్లు తప్పించి యంటువార్డులకు విశేషకృషిచేసిరి. విచ్చేసిన నేపథ్య ప్రజలెల్లరు మ్యునిసిపాలిటీవారికి కృతజ్ఞత్రయంబులనియున్నది. కాని చేరుమేకగారు నడచెట్టుకుభయపడి వెంటపరు. అడుగుపెట్టనందువలనను, అపరాధమున నిరాధారతనవారు కనువద్దకు వెళ్లి గా వారిని వంచుటలతో ఆదించుటకు మరుగవారితో డిగ్గరమాట్లాడి సాగనంపుటలను మ్యునిసిపాలిటీవారు చేసిన సేవలవలనంత పొగడ్తలోకి రాకపోయెనని వ్రాయుటకు చింతిల్లుచున్నాను. పోలీసువారియొక్క సేవనుగూర్చి ఒకమాట చెప్పవలసియున్నది. ఇతరసహాయములలో కన్నించుపోలీసువారు కలికమునకైనను ప్రజలకు సహాయపడుటకు కాన్పించియుండలేదు.

180 పాకలు తగులబడిపోయెను. వందలకొలది నిరాధారులైపోయిరి. పిల్లలకు అరండలసత్రమును చేరుమేకగారు అప్పగించిరి. మ. రా. రా. శ్రీ చోడవరపు దేవప్రాజాపతులు వారు కిరందరికి భోజనపుయ్యెట్టులుచేసి పీరికకష్టసమయమున తోడ్పడిరి. మరియు యాక్రిందవిధమున బాధితుల సహాయార్థము ధర్మము లాపంగబడెను.

మ-రా-రా-శ్రీ కాశీనాథుని శాశ్వతప్రార్థనకులు గారు. 2 బస్తాలు బియ్యం.

,, యెన్నోని లక్ష్మీనారాయణచౌదరిగారు 1 బస్తా.

,, డాక్టరు జి.వి.దండ హనుమంతరావు పంటలు గారు 4 రబస్తా.

కల్లూరు పాదమ్య కాట్రగడ్డ రఘురామయ్య, గారలు 5 10లు.

కష్టకాలమునవారికి చేయబడిన సహాయమునకు వీధిసృష్టకర్తలకు దేవునిది. భోజనమునకు యెన్నోలుబియ్యిటికి చేసి ప్రాజాపతులుగారు తమ స్వంత్రవ్యయమున వినియోగించుట వలన అదనముగవచ్చిన ధర్మము అతిరీతలకు బాకలనుమిత్రము వినియోగించబడినటుల తెలియుచున్నది.

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

జూన్ 9 — ఈ సంవత్సరము రోహిణి కార్తెలో మాడురోజులు ఎండబాధ హెచ్చుగనండు. కాని పిమ్మట అంతబాధ కనిపించలేదు. నిన్ను నేడు వర్షములు కురిసినవి. కాలము చల్లబడినది. కృష్ణకు యింకను వంద రాలేదు. బహుశయో వారములో రావచ్చునని యాశంగలు.

ఎల్లెక్ట్రీసిటీ పెండర్లు.

ఈ పట్టణమున ఎల్లెక్ట్రీసిటీ దీపములను పెట్టుపని నిమిత్తము వచ్చిన పెండర్లు 16 వ తేదీని తెరువబడును. ఈ సామగ్రిని యింజనులకు తయారుచేయు కంపెనీలకు మాత్రము కంట్రాక్టు యియ్యబడును. అట్టి కంపెనీలు ఒక డజన్ కంటె తేరునియు, అందులో ప్రసిద్ధికెక్కిన కంపెనీలకు మాత్రమే కంట్రాక్టు యియ్యబడుననియు తెలియుచున్నది. గవర్నమెంటు వారివద్ద ఆర్డరు పుచ్చుకున్న రెండున్నర లక్షల ద్రవ్యము బ్యాంకింగ్ నిలువయున్నందున యీపనిని పూర్తిచేయించుటకై మ్యునిసిపల్ సభవారు ఆతురపడుచున్నాడు.

నీటి సప్లయ

ప్రస్తుతము అన్ని పట్టణములకంటె బెజవాడకు నీటి సప్లయ సమృద్ధిగ నున్నను ఎండకాలమున కొంచెము ఇబ్బంది కలుగుచున్నది. విట్టి ప్రదేశమున నివసించు వారలకు నీటి సప్లయ అగుటలో మరింత ఇబ్బందిగ నున్నది. కాబట్టి వారి నిమిత్తము నలుబదివేల ఖర్చుతో ఎత్తు ప్రదేశమున ఒక రిజర్వాయరు నిర్మించబడుచున్నది.

ప్రస్తుతపు నీటి సప్లయ ఇరువది సంవత్సరముల క్రిందటి జాగ్రత్తకొరకై ప్రకారము మడింపుచేయబడినది. అప్పటికి ఇప్పటికి బెజవాడ పూర్తిగ మారిపోయి పెద్ద పట్టణమైనది. జనసంఖ్య రెండింతలుగ హెచ్చినది. కాబట్టి మరల క్రొత్త బావులను త్రవ్వించవలయునని మ్యునిసిపాలిటీవారు ఆలోచించినారు. 1, 32, 000 లు ఖర్చుపెట్టి జంటబావులను త్రవ్వించి నీటి వసతికి బెజవాడపేరు మరింత వన్నెకు వచ్చులాగున చేయఁబడుచున్నది. ఈ బావులు త్రవ్వించుట బోరింగు చేయుగా ఏచ్చుట చేసినను జలము అత్యధికముగ బయలుదేరినది.

గుంటూరుకు నీటి సప్లయ నిమిత్తం కృష్ణకు అడ్డరిని బోరింగులనునేయగా ఆమరావతివరకు మూచినను ఏచ్చుటకాదనిటిజల అగుపడలేదని తెలియుచున్నది.

క్రాంతిపేట

క్రాంతిపేటకు సమీపమున పెద్ద చెరువుగలదు. దాని విస్తీర్ణము 80 ఎకరములు. ఈ చెరువును మ్యునిసిపాలిటీవారు మెరక చేసి అమ్ముచున్నారు. ఈ సంవత్సరము 8 ఎకరములను ఇరువదివేలకు అమ్మిపాడు. ఈ సామ్యుతో మరల కొన్ని ఎకరములను మెరక చేసి దాని నమ్మిచేసి అమ్మిన సామ్యుతో మరల కొంతభూమిని మెరకచేయుదురు. ఈ ప్రకారముగ 80 ఎకరములు నివాసయోగ్యముగ చేయబడును. రైలుస్టేషనుకు సమీపమున నున్నందున, ప్రస్తుతము మారుగునీటితోనుండి దుర్గాన నకు బెడబెట్టుచుండుటచేతను యీ చెరువును పూర్ణుటచూచి ఈ పట్టణవాసులు సంతసించుచున్నారు.

పోలీసువారి ఉపేక్ష.

గడచిన నెల 28, 29 తేదీలను బెజవాడలో పాకలు తగులబడుచుండిన సమయమున ఒక పోలీసు కానిస్టేబిల్ కూడ మంటు చల్లబట్టుటకు తోడ్పడలేదు. ఇంట్లు కానిపోయి మంటు చల్లారినపిమ్మట ఒకరిద్దరు ద్రెసులేకుండ వచ్చి సామ్యు విశేషము నవ్వము కాలేదే అని అంటూ తమడ్రెసులలో ఏమేమియో వ్రాసుకొనుచుండిరి. ఒక స్టేషనుకు రెండు ఏర్పడి అనేక మంది కానిస్టేబిల్లు ఉన్నప్పుడును వారివైన పెద్ద అధికారులను పూజును వారు కొంచెమైనను ప్రజలకు సహాయమేలచేయరాదని పలువురు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

* * * * *

బెజవాడ మ్యునిసిపాలిటీ

(స్వకీయవిలేఖరి)

బెజవాడ పట్టణము దినది శాశ్వతి చెందుచున్నది. కాని పట్టణాభివృద్ధికి తగినట్లుగ మ్యునిసిపాలిటీవారు ప్రయత్నించుట లేదని చెప్పకలేదు. మ్యునిసిపాలిటీను గుంటలతోను నిండిన కొద్దు దుర్గానను బెజవాడ మురికినీటి బలదారులు వంకర టింకరలతోగూడిన రాజబిరులు రాజవిరుల ప్రక్కలకు కన్పించు తొటియాకులపాకలు పట్టణముయొక్క అందమునకు సౌభాగ్యము ఇచ్చేటట్లువునకు రై చూడరులకు కన్నట్టుచుండును. ఈ పట్టణముయొక్క ఆహారము ఇతర మ్యునిసిపాలిటీలకు వచ్చుటలేదు కాని ఇచ్చేటట్లు రాబడిని చక్కగ పట్టణాభివృద్ధికై వినియోగించుచుండిన పట్టణమును మహామంచి నీటికి రావచ్చును. మ్యునిసిపాలిటీ ద్రవ్యము దుర్వినియోగము కొడుండచేయుటకై మ్యునిసిపల్ కాన్సిలరుగారి చేరుమేకగారు తగినంత శ్రద్ధపుచ్చుకొనుటలేదని చెప్పక లేదు. రోడ్లకు ప్రస్తుతము వాడబడుచున్న

రబ్బిషు మెరక కంకరలకు మారుగ గట్టికంకరనువినియోగించుచు ఎప్పటికప్పుడు రోడ్లమీది గతుకులను పూర్ణముచేసినచో రోడ్లకు ఈ దుస్థితిపట్టుదు. మొగమంటులతోను పక్షపాతములతోను కొద్దిగా స్వలాభములతోను మా మ్యునిసిపాలిటీ దుస్థితి కివచ్చినది.

ఇక జలదారులనుగూర్చి ప్రస్తుతమున్న తూములను ఎత్తుచేయుటవలన చాల ఇబ్బంది కలుగుచున్నది. మ్యునిసిపాలిటీ వారు అనవసరముగ రోడ్లకు ఎత్తుచేయవలసిన అవసరమేర్పడినది. కాననసభా సభ్యులను మా చేరుమేకగారు సాధ్యమైనంత త్వరలో ద్రెసులేజి స్క్రీమును అమలులోనికి తీసుకరానిచో కొలదిరోజులలో ఈ పట్టణము ఆరోగ్యము పూర్తిగ చెడిపోవునని భీతి కలుగుచున్నది. ఇప్పటికే దోమలబాధ శాశాటిక్ హెచ్చుచున్నది.

పాకలు—ఈ సంవత్సరము 180 పాకలు తగులబడినవి. పాక ఖరీదు పడి హనుమాపాయిలకన్న చేయదు. నిప్పుపడిన తోడనే కంచము మంచము పెట్టెచేద తీసుకొని పాక మనిషి పారిపోవును. కొన్నివరకు తిరిగియొనచూడడు.

మండిపోయినపాక నిప్పును చల్లార్చవలసిన పనియంతయు ప్రక్కనున్న యింటిభాషుండు వైబడుచున్నది. పాకలవలన మ్యునిసిపాలిటీకి రాబడిలేదు. పెద్దయిండ్లవలనపన్ను వసూలుగుచున్నది. ఎండకాలము వచ్చినతోడనే పాకలవద్దనున్న యిండ్లవారి భయము వర్షశాంతియు ఈ సంవత్సరము తగులబడిన రోజులలో గాలియొండియున్న పక్షమున దాపులోనున్న యిండ్లన్నియు నష్టమైపోయెడివి. కొన్ని లక్షలనష్టము కలిగియుండెడిది. ఇండ్లమధ్యను పాకలకు యిప్పుడైనను రై నెస్సుల నీయనలదని యిండ్లయజమానులు బ్రతిమిలాడుచున్నారు. కాని పోయిన పాకలవారల కెవలనైన మ్యునిసిపల్ ఫలములో యిండ్లకు దూరమున పాకలకు ఫలమును చూపించుట బాగుగనండునని కాన్సిలరు చెప్పుచున్నారు. కాని ఈ మాటలను సరకుచేయక మా చేరుమేకగారు మరల ఎవటివారల కక్కడనే యిండ్లకుట్టుకొనుటకు రై నెస్సుల నొసంగుచున్నారని వ్రాయుటకు విచారపడుచున్నాను. ఇంత భీతి కలిగించిన పిమ్మటనైనను పాకలను దూరముగ పంపక పోవుట గొప్పపాపమైయున్నది.

ఇట్టి పాపబాటవలననే మా మ్యునిసిపాలిటీ శాశాటిక్ హీనస్థితికి వచ్చుచున్నది.

* * * * *

(ఒక విలేఖరి)

రోహిణి రెండవపాదము దాటిననుండి మబ్బులవలనను గ్రహాపురాత్రి వర్షముచేతను దేశము కొంచెముగ చల్లబడినది. మఖశిర ప్రవేశించినప్పటికి నూతనవర్షము కురిసియుండలేదు. ఏటిగాలి ఎక్కువగనున్నది. బందరు కాలవప్రక్కన యిటు కట్టిల మసియావర్తు గవర్నరుపేట భవనములలో వసంతియు వలలో కవులవర్ణించు పుష్పాదీర్తి దినమంతయు రాలాచునే యున్నది. పట్టణమధ్యమున పూకమసిపేటలలో యిటుక బట్టిల మా గ్రామములకు చాల ఇబ్బందిగనండునని చెప్పనక్కరలేదు.

మ్యునిసిపలు ద్రవ్యావహరణ కేసులలో చార్జి చేయుట సాక్షులను క్రానుచేయుట పూర్తియైయున్నది. ముద్దాయితరపు సాక్షులు జూలై నెలలో విచారణ జరుగును.

* * * * *

ఇటీవల మా పట్టణములో చాలా పాకలు పరకురామ క్రియయ్యెను. తిరిగి పాకలవారున్న ప్రజలను దూరముగనున్న మాడు యకరములపై చిల్లర విస్తీర్ణముగల మ్యునిసిపలు ఫలము పాకలు వేసుకొనుటకు అడ్డకు యివ్వవలసినదనికోరిరి. వారు చుట్టుపట్టుల తూర్పుపడమరనున్న యిండ్లకు 50 గజములలో పునఃపాకలు వేయమనిన్ని మ్యునిసిపలువారు ఎప్పుడులేవమంటే అప్పుడు భాళిచేసెదమనిన్ని వాగ్దానము చేసిరి. అప్పుడు నకు దగ్గరలో ఉత్తర దక్షిణమున యిండ్లులేవు. పడమరగనున్న గృహములకూడ పాకలు వేసుకొనినయెడలవారికి ఆభ్యంతరము లేదనికూడ స్థాపించియున్నారు. తూర్పువై పున మాత్రము చాలాదూరములో క్రైస్తవ బాదరీ యిండ్లకలవు. అందువలననో మరి ఏమికారణము చేతనో మా చైరుకుగారు పాకలవారికి అక్కడ పాకలు వేసుకొనుటకు అనుమతియియ్యక ఖరీదుగల యిండ్లమధ్య పునూరు 1200 గజముల ఫలము పెంకుటి యిండ్లకు పునూరు 20 గజముల దూరములో 27 పాకలు వేసుకొనుటకు అనుమతి యిచ్చియున్నారు. మ పుర జనులకు ఆత్మర్యము కలిగించుచున్నది. (ఒక మ్యునిసిపలు కాన్సిలరు.)

తిరుత్తణి తాలూకావార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

జూన్ 9:— ఎండలు చాలతీక్షణముగా కాయుచున్నవి. భావులయందుగాని గుంటలయందుగాని నీరులేనందున ప్రజలు పశుపక్ష్యాదులు చాలా శ్రమపడుచున్నవి. ఎండలు తీవ్రముగా నుండి భరింప సాధ్యములేక అల్లాడుచుండుటకు తోడుగా భయంకరముగ వేడిగాలివీచుచు ప్రజలను చీకాకు పరచుచుండుటయొక్క వరిగడ్డివామ తెగిరిపోవుటయు పూరియొడ్డపైని చెత్తకొట్టక పోవుటయు జరుగుచుండుటచేత తాంబూలు తదితర ప్రజలు వడుచుండు శ్రమలు ఎక్కువైతమై యున్నవి.

అగ్నిప్రమాదము

తిరుత్తణి కనలి మూలమునగల నగరి గ్రామమునందు మొన్నటిగాత్ర సుమారు పదిగంటలకు ప్రమాదశక్తియున నొక పూరి యొంటికి నిద్రింపుటకొని వాడొకడేవుని ప్రసవ సాహాయ్యముతో నుమాగు 150 యొడ్డు భస్మీకరమయి పోయినది. పూరియొడ్డు మాత్రమే ఒక పెంకుటియై గూడా తొన్నె కాలిబొంబున, మొత్తమున నద్దడుగుల 50 కివలయమునకు పూరణయల నరకుండునని ఆంధ్రా నేయబడినది.

కలరా

తిరుత్తణి, పేలంజేరి, తమకాపేట, నగరి, మన్నగు గ్రామములలో కలరావ్యాధి సోకి కొందరు మృత్యువొందిరి. తిరుత్తణి యందు ప్రస్తుతము కలరాభయ మేమియు గన్పడులేదుగాని, మా చిత్తూరుజిల్లా ఆరోగ్యశాఖాధికారు లీవిషయమై యొకను ఎక్కువగా శ్రద్ధవహించి వ్యాధిసోకుడు గల ప్రదేశములలోని ప్రజలను రక్షించుట భర్యమై యున్నది.

ఖానీలు

తిరుత్తణి తాలూకాలో చేరిన అరుంధతి గ్రామమునందు సుమారు 19 సంవత్సరముల పురుషుల యాదీగవాడొకడు, ఇతనికి సంవత్సరముల యాడుగల మొదల్యారు జాతికి జేరినవాని నొకనిని గతవారము దొకనాటి రాత్రి గ్రామోపకంఠమున గల నొక రావిచెట్టుక్రింద కత్తితో పొడిచి చంపివైచెను. వెంటనే పొంతకుని పోలీసువారు అరెస్టుగావించిరి. ఈ వాత్యకు కారణ మొకానొక స్త్రీ విషయమున వచ్చిన ఈ ర్యాయమయ్యారు.

ఈ తాలూకాకే చెందిన పెడిగల్లుయను గ్రామమువాను కొనియొందిన బొన్న చేనివద్ద నొక వృద్ధస్త్రీ కావలిగాయుచు మరచినిడించుచుండగా మొన్నను ఆయ్యారిమాలవాడే యొకడు అక్కడకువచ్చి నావృద్ధస్త్రీ గొంతుక తెగగోసి చంపి నామె చెవులయందుండిన బంగారు మూతకమ్మ లూడదెక్కి గొంపోయెనని రక్తసిక్తములగు బట్టలతోడను దొంగలంపుటచేసిన నెలతోడను నాపంపము దరెప్పగాబడి తిరుత్తణి సబ్ డివిజనునందుచబడి యున్నాడు.

అధికారమాన్యులు

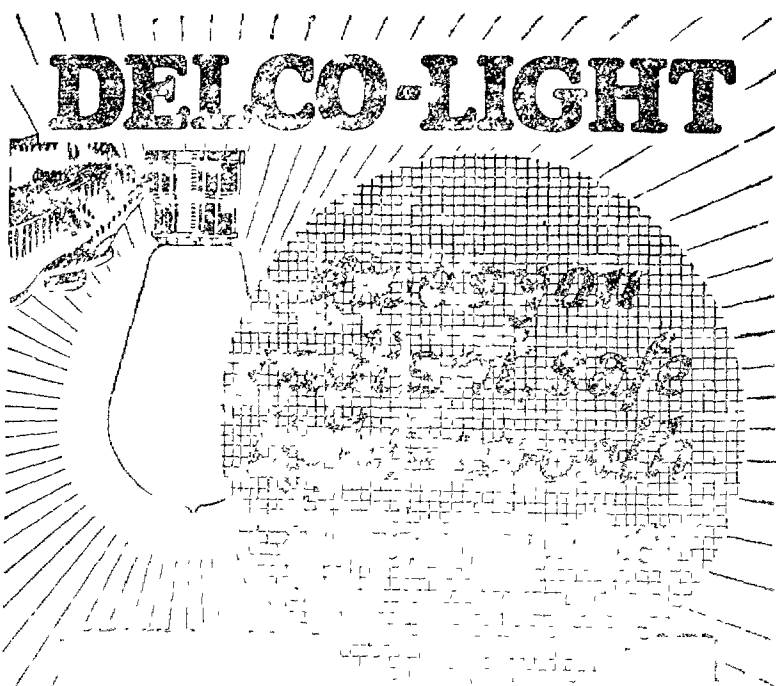
మా తిరుత్తణి తాలూకా డిప్యూటీ తహశీల్దారు వారసు-రా-రా-శ్రీ యస్. ఆర్. గోపాలకృష్ణమొదలియొక డి. ఏ. వారు పలమునేరుతాలూకా తహశీల్దారుగా బదలయింపబడినందున, మదనపల్లిసాంబి మ-రా-రా-శ్రీ డి. ఎరసింహాచారి గారికి-సీతు బదిలీయవచ్చి గతవారముననే వార్షికినికొని యున్నాడు.

వివాహ వయోనిర్ణయ భావనాసహజవధి

ఈ తిరుత్తణి తాలూకాయందలి చిన్నాడగ్రామ చాని డియందు 5-6-28 వ తారీఖు సాయంత్రము 4¹/₂ గంటలకు చిన్నాడగ్రామవాస్తవ్యులు, తిరుత్తణిలో ఉన్నత పాఠశాలాంధ్రపండితులనుగు శ్రీయుతులు యూదురు రామసుబ్బారెడ్డిగారి అధ్యక్షతక్రింద నొక పోసభి సమావేశమైనది. ఆసభకు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరు లనేకులు విరివిగా వచ్చి యుండిరి. నాటి సభలో, ఢిల్లీ పాత్రాజ్య కాసనసభయందు శ్రీహరిలాస కారవాగారిచేతను, మదరాసు కాసనసభలో శ్రీమతి దాట్లక ముత్తులక్ష్మీరెడ్డిగారిచేతను ప్రవేశపెట్టబడి యుండు "వివాహ వయోనిర్ణయచట్టము"లపై తమ సంపూర్ణ మొదములను గవలరచుచును. పూర్వార్థ పరాయణులతో కొందరు చేయుచుండు కృత్రిమ వాదముల ఖండించుమి తీర్మానములు గావించిరి.

బోర్డు మోసగాళ్లు

తిరుత్తణియందలి బోర్డు మోసగాళ్లును నేసినెలవుల యనంతరము 20-6-28 వ తారీఖు తెరచెదరు. అప్పుడే ఆరవ ఫారము (నూలుపైసలో) తరగతులను సూరసముగా ప్రారంభించెదరనియు రూఢిగా తెలియుచున్నది. ఈ పాఠశాలాభ్యుదయమునకై సాయపడు, మా చిత్తూరు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీయుతులు రావుబాదూరు డి. మునుస్వామిశాయుడుగా కెంతయు సుతిపాత్రులై యుప్పియున్నారు.

డెల్కో-లైట్ ప్రవేశపెట్టినదానికి

ఎంతగానూ అభినందన తెలిపింపుచున్నాము. డెల్కో-లైట్లను ఎల్లెక్కోనీ పెట్టుకొని పరీక్షించుకొనుచు గమనించుచు, వీలగుచో, వెంటనే, పరీక్షలను చేయించి డెల్కో-లైట్ల సహాయముచే ఎడతెగని నీటి పల్ల యిరకా, పాక్షికల-చిన్నయల ప్రయోగములను తీర్చుట కొరకు శ్రమపెట్టుకొని, అన్ని ప్రజలను ఎల్లెక్కోనీ సహాయముచే గుర్తించుకొని నొంగుగొనుచు.

డెల్కో-లైట్లను సుపయోగించుట కడుసులబడు. అర్హులకు, విశులనాగ్యమైనది.

ప్రీగిజేర్లు ప్రవేశపెట్టుకొనడు. ఎండలేళ్లందునకూడ ఆవరణను సుద్రుమగానుండుటకు ఎల్లెక్కోనీ మందుగడ్డకు పల్లయి చేయుటకు సుపయోగపడును.

సప్లయదారులు

D 2

VOLKART
ENGINEERS

బొంబాయి, మద్రాసు, లాహోరు, కరాచి.

లోకల్ డిలర్స్ రెజిస్టర్డ్ అండు కో రిమిటెడ్.

బార్డోలి సత్యాగ్రహము

చందాలు

బార్డోలి సత్యాగ్రహమునకు ముద్రణము గ్రామములో భాగవతుల యజ్ఞశారాయణగౌరాలు పంపించిన చందాల వివరమును వివరించు ప్రకటన గోరుచున్నాను.	
గోవాడ రంగవాయుగారు	5-0-0
గోవాడ సీతారామయ్యగారు	5-0-0
గుంటూరు అయ్యో రామయ్యగారు	3-0-0
నెలగ విష్ణుశారాయణగారు	1-0-0
ఆవుల రామకృష్ణయ్యగారు	1-0-0
కొల్లూరు నాగయ్యగారు	0-8-0
చెలమూరు నుబ్బయ్యగారు	0-8-0
నెలగ పెదవెంకయ్యగారు	0-5-0
నెలగ వెంబరమయ్యగారు	1-0-0
కెలుకురు బాపయ్యగారు	1-0-0
కొత్తూరు లక్ష్మీశారాయణగారు	0-8-0
నెలగ పెదరామచంద్రయ్యగారు	1-0-0
గోవాడ రామకోటయ్యగారు	1-0-0
యండ్లూరి పెదవీరయ్యగారు	2-0-0
యేడెండ్ల చంద్రయ్యగారు	0-5-0
నెలగ నల్లకోటయ్యగారి కుమారుడు నుబ్బయ్యగారు	1-0-0
నెలగ వీరయ్యగారు	1-0-0
నెలగ అయ్యయ్యగారు	0-8-0
యండ్లూరి శ్రీరాములుగారు	5-0-0
యండ్లూరి చినరామచంద్రయ్యగారు	8-0-0

మొత్తము 88-12-0

నేతి సోమయాజులు.

కళావంతుల సేవాసంఘము

అమలాపురము

ఈ సంఘము తొలిసారి కళావంతుల వీరవిద్యార్థులకు 1928-29 సంవత్సరమునకు విద్యార్థి వేతనము లొనగబడున కాన కళావంతులలో వీర విద్యార్థులెట్లు తమ కళాకాండ యొక్కయు నాగ్నయొక్కయు ప్రధానోపాధ్యాయులు మన్నన పొందుచుండు కల చెల్లించియు తమ యోగ్యతను గురించియు వీరతత్వమును సరించియు ప్రయత్నములతో యాజ్ఞాన కాల కెల 25-00 తేలిపోవలె తమ పరమావధుల నుభయించెను.

కాశీవరన్

అగ్నేశులు, ఆమలాపురం

బావట్ల సత్యాగ్రహము

అడిషన్ O. P. No 12 of 1928

చనిపోయిన కొండముది సింహాచలముకు

రావలసిన సొమ్మునుగురించి.

పిటిషనరు:—కాల్వ రిమామణి.

రెస్పాండెంట్:—కొండముది అనంతలక్ష్మమ్మ.

యీ నెంబరులో లేటు కొండముది సింహాచలముకు రావలసిన సొమ్మునుగురించి ఆయన వ్రాయించిన వీలునామాప్రకారం హక్కుగల పిటిషనరు రాబట్టుకొనుటకుగా సక్సెస్ఫుల్ సర్టిఫికేట్లు పొందుటకు దాఖలుచేసుకొన్న పిటిషన్ 28-6-29 తేది నాటికి నోటీసు విమిత్తం వాయిదా వేయబడినట్లు యిందుమూలముగా తెలుపడమయినది.

4684

కొండ కోటయ్య

పిటిషనరుకరపు వకేలు.

నైమన్ కమీషను సభ్యుల "సారకాయకోతలు"

ఇండియాలో ముఖ్యమైన సంఘము లన్నియు
సహకారము సల్పినవట?

(ప్రత్యేకమునీ లేఖరి)

అంశ 23:—(మొయలు) సముఖ్య కమీషను సభ్యులు ఇండియాలోని తిరిగివచ్చి ఇంగ్లాండులో సారకాయల కోతలను గోచరించుచున్నారు. ప్రతివోటున నుపన్యసించుచు తమవని చిక్కులతో గూడుకొన్న వనమన్నాడుగాని అంతయు సవ్యముగ జనునని అందఱు ఒకేపాటును బాదుచున్నారు. సార్వత్రికంబులను ప్రాంతీయములను మేర లేదని యుపన్యసించుచు స్ట్రాటిజీని ప్రభువు తాను గొప్ప పనిలో మునిగి యుంటిని. ఇతర సమయములకు ఆలోచించుటకు సీలులేదు నుచున్నాడు. రెండునెలలు ప్రారంభపర్యటనమును ఇండియాలో పూర్తిచేసి 6000 తేక 7000 మైళ్లు ఇండియాలో సంచారము సల్పి. దాని బట్టి ఇండియా ఎంత పెద్ద మిలియన్ లీలయినది. వేంకట ప్రజలను, సంఘములను జూచితిమిని. భారతదేశ భావరాజ్యంగవిధానము గొప్ప సమస్య దాని సాధించుటకు పూనుకొన్నందున దేశములో భూగోళ పరిస్థితులను, ప్రజల లక్షణములను దృష్టికొని బహుసరి. అందులకు వారి పుట్టుపూర్వోత్తములకు కనుగొనబ యుండే ఇండియాలో 33000000 మందికి ఎక్కువమంది యున్నారు. ఇందులో ఎన్నివారును, మతములు భావలవాదులను తమ తెలియదని, కొందఱు తమకు ప్రతిభాపూర్వక బహిష్కరణమును పట్టినను ఇండియాలో ముఖ్యమంత్రి రందరును స్వాగతమొసరిం. కాని ప్రతిభాపూర్వకంబులను తప్పిరి. రాయలకమీషను పని బ్రటిషు సామ్రాజ్యములో చాల పెద్దదేశముతో గూడుకొన్నది. అందుచే తామందఱు వికమత్యముతో నుండి అందరి సుఖావధానమును ఒకచువలెనని.

ఇండియాలో తాము ఆశీకసమస్యలను పరిష్కరించవలసి యున్నది. కృత్రిమముగ ఇది పరిష్కారములకు చాలకాలము బట్టినది. పెద్దపెద్దగా బయలుదేరి చరల ఏమీ బడకు ఇండియాలో నుండెదట. ఒకదేశ కొన్నివార్తాపత్రికలు ప్రకటించియులు ఈలోపుక ఎన్నికలు విచ్చిన ఆపటికి తిరిగి వచ్చెదమనిరి. ఈయనల చాలకాలమైన నైమన్ సామ్రాజ్యములోను ఇండియాలో చాల దేశములను సామ్రాజ్యములో భారతీయులు భాగస్వామిగ నుండుటకే కృతనిశ్చయమై యున్నారని మునుపు భారతీయులు భావించుచున్నారని. ఇప్పుడు వారి సహాయమున కెదురుజూచుచున్నారము. న్యాయపరిపాలన, సక్రమపరిశీలనకు భంగము కాకుండేయుటకు ఇండియా ప్రముఖముల నమ్మకమునది.

మేజరు కార్లెనుగారు

పైమొం రి కేడి ఇదభావములను చెలిపిరి. ఆశీక చిక్కులతో రాయలకమీషను తమవని ప్రారంభించి. నైమన్ కమీషను ప్రకటించి కొద్దికాలము పర్యవేక్షణ చేసినది. ప్రజలు జేసినది. ఆస్వస్యపర్యవేక్షణ చేయవలయు. తో సహా 2500000 భారతీయులను ప్రతివారు నూటికి ఆతివ్యయముగ నున్నారని ఆస్వస్యపర్యవేక్షణ చేయవలయు. తెలియని తెలియని. స్వరాజ్యపర్యవేక్షణ రాయలకమీషను తర్జుమే బోధపడలేదు. రాయలకమీషను భారతదేశ రాజ్యాంగవిధానము నిర్ణయించిన రహమన్నారని. అంతయు సర్వాధ్యక్షము. రాయలకమీషను ఇండియాలో పరిస్థితులన్నియు విచారణ సల్పి చూపుచు. వానిమీద సామ్రాజ్యపాక్ష మొంటువారు ఎవరవ్వవలయు నీయునది నిర్ణయించెదరు. తొమ్మిదివార్తాపత్రికలు ఒకచెలియి. సంచారము ముగిసిన పిదప ప్రజల ప్రతిభాపూర్వకంబులను పరిశీలించుట, పరిశీలించుట చురకనయినది.

22 ఏ సమయంలో ఇదొకసందర్భమున భారతీయులను చూడగలము. ఏదయ సాధించుటకు పూనుకొనినది. తమ బాధియ్యవ్యవస్థలను పనులను జేయసంకల్పించుకొనినది. ఏదాదర్శము చాలనుంది న్యాయవాదులగూ, సమాజముగను బోధుచున్నట్లు తాము చూచిరట. ఇంజనీరింగు మున్నగు పనులలో ప్రవేశించుటకు సంకల్పించుట ఇంజనీరింగు ఆధునికతలతో గూడుకొన్న వ్యవసాయము వైద్యవృత్తి మరితర వృత్తులందు ప్రవేశించిన దేశమునకు లాభముగ నుండునని. ఇండియాలో సహకారవాదులేగాక ప్రతిభాపూర్వకంబులను అంత్యంత అదరగా భావించు తమపట్ల జూపినది. భారతీయులను దేశమునకు వచ్చినపుడు వారిపట్ల తాముగూడ దయతో మర్యాదగ ప్రవర్తించవలెనని. గొప్పగు భారతసామ్రాజ్యమునకు లాభము జేయుటకే నైమన్ సభ్యులు పెద్దపెద్దగా ఇండియా కేసునున్నారని.

హార్టువార్తగారు

కార్మికుల పక్షములకు భంగము లేకుండ గాపాడెదమనిరి. తనను కార్మికులపక్షమువారు నియమించినది దేశములో కార్మికులయ్యవలయునకు తీర్మానించినది. రాయలకమీషను నిజదేశలో కార్మికుల ఆశయములనుగూడ ఎత్తుకొని గాపాడునటుల జేయుటకే కమీషనులో నుంటినని. కార్మికుల ద్యమమునకు తాను విఘాతముగ పనిజేసె, అప్పు తనను అందఱు ఖండించవచ్చునని. ఇండియానిమయమై కార్మికులము వారి విఘాతముతో కార్మికులపక్షము లంగీకరించినది. కార్మికుల ప్రభుత్వము వచ్చుచో రాయలకమీషను సిఫార్సుల నమలు జరిపెదరట. అందుచే కార్మికుల యభిప్రాయమును వినుట ముఖ్యమనమని ఇండియాలో కార్మికులయ్యవలయునకు నైమన్ కమీషను కిట్టదరవా రెవరనున్నవారికి ఇండియానుగూర్చి ఏమియు తెలియదనగు నని.

బరకహం ప్రభువు

సామ్రాజ్యములో తయారగు సరికులు యిండియాలో విస్తారముగ ఉన్న అనునది. ఇండియా మాత్రమును దేశము లాభించునని ఇప్పుడుగాని లాభించుచునే యున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దేశములకు మహాపకారిము చేసినది. భారతీయులను ఇన్ని సౌకర్యములను గలుగజేసినది తన ప్రజలే యగుటయు తంజాటికి జేందుటయు తన కెంతయు గర్వముగ నున్నది. 80 సంవత్సరములు నాడు పంజాబునకు తానుపోయినపుడు పంజాబు ఉత్తర ప్రదేశ్ ముగంజేసె. నేడు పనలక్షీపట్టు పీఠాంబరములను ధరించే నేమాయనలట్లు పంజాబులో తులనగమన్నది. నేడో గోరువ చేల కనులపండుగా యున్నది. నీటిపాటుల ఏర్పాటు లే దీనికికారణమని. త్వరలో 50,000,000 ఎకరములభూమి నీటి పాటుల లాభమును బోలునది. ఇండియాకు బ్రిటన్ జేసిన యుపకారములు వేనవేలు. అందులో ఇదొక్కటి యనిరి. భారత వర్తకులను ఆంగ్లవర్తకులను ఎక్కువ సహకారముతో ప్రవర్తించ వలెనని.

భారతదేశము దొమినియనుగా నుండవలెనా?

ఆస్పెక్టు, మే 21:—(మొయలు) ఆస్పెక్టు యూనియనులో ఇటీవల ఇండియా దొమినియనుగా నుండవలెనని అని చర్చించిరి. భారత దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము స్వపరిపాలన ముండవలెనని ఎన్. కే. బెల్లూరుగా నిని. కాని ద్వంద్వ ప్రభుత్వము దీని తరుండ జేసెనని. కానసభగా తేవట్లమును ప్రజలేవైసను తో సేయు అధికారము కన్నది ఉన్నది. అందుచేతనే ద్వంద్వ ప్రభుత్వము నిర్వహించు. భారతీయులు బ్రిటిషు పరిపాలనను సీటిపంకగ జేసినది భారత సంపూర్ణిని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు అడ్డుకు నున్నారని. ఇట్లే సాగించో విప్లవము తప్పనని.

ఇండియాలో దార్మద్రమేగన. భారతీయులు తమ సామ్యము వికేతుతో ఉన్నట్లుకొనలేదు. భారతీయుల జననము కొన్నివేల తమ యభిప్రాయములకు తమ ప్రతి నిధులను తెలియజేయుటకూడ ఎరుగరనియు అందుచే దొమినియనుగా నుండరాదని ప్రతిపక్షి ఫాదరుగా నిని.

ఇండియాలో 'అన్న మో రామచంద్ర' యనుచున్నారు

వర్ణలుగారి యభిప్రాయము

ఇండియాలో ప్రజలకు కడుపుండి మాడులేదు. ఇదే ముఖ్యమంత్రి కష్టము. దీనినుండరాజకీయము, సాంఘికవిషయములు, జాతిమతవిషయము ఏమియు గొప్పవవు. కడుపు కాలిరావుచున్నది. వీటినిగూర్చి ఆలోచించుటకు తీరిక ఎక్కడికి ప్రతిరోజును సరిపోగా కొంచెము ఎక్కువగా బియ్యము వీరిదగ్గర యుండునని జెప్పువారి కేమైన ఇచ్చెదను. కుటుంబ ఆదాయములో ఒక రోజు ఒక అణా ఎక్కువ దొరికిన అదెంతయో వాటికి మహద్భాగ్యముగ నుండి కొండెక్కెదరు.

ఇండియాలో అధికవిజ్ఞానాభివృద్ధి విస్తారముగనున్నది. వర్ధించ నలవిగాదు. భూమిమీదపడిన మొదలు వారియనే వరకు అన్న మో రామచంద్రాయని గోలబెట్టుచుండురు!

కాని బహుళసంఖ్యాకులు నేడ్యగాంధీ, పాలికాపుల, ఆచారపదార్థములను తయారుజేయువారుగా నున్నారు. ప్రకృతి ప్రేమను జూపకపోలేదు. కాని వ్యవసాయము ప్రాచీనపద్ధతులతో గూడుకొన్నది. చిన్నరైతుల కన్నెయో ఇబ్బందులనువి. తినుటకు కడుపుండి మాడులేదు. దేశీయపెట్టుబడిదారుల ఉపేక్షనబాదిన ఆశ్చర్యమగుచున్నది. దిగ్భిమ జేందిని.

తమ పరివాంధ్రు అటుల మలమల నాడుమండ వారిని గాపాడుటకు తలపెట్టెరు. ఒక్కొక్కరోజు నిరక్షరకుడియగు చిన్నరైతు తన ఆవును, మేకను గారాబముతో పంచప్రాణములగ బెంచుకొనును. కాని, పెట్టుబడిదారులు, ప్రభుత్వమువారు గానిండు దేశీయులు గానిండు, విదేశీయులు గానిండు తమ పనివాండ్రయందు శ్రద్ధను జూపరు. పరివాంధ్రుల పశువులకు బెహిసముముగ జూచెదరు. ఇండియాలో మంచినగరములు పెద్దవిగలవు. జంతు క్రిక్కిరిసి యుండురు. వీధులందును బజారులందును ప్రజలు జూడ ముచ్చటగును. దేశీయులగువాడు పాశ్చాత్య వేషధారులు కొందరిని, సగము పాశ్చాత్యవేషము, సగము ప్రాచ్యదేశ ధారణమును చూచెదము. మరీ కొందరు పూర్తిగా దేశీయ వస్త్రధారణమునే అవలంబించెదరు. కొందరు పోసుపోసు దగంబులూ యరిసిండురు. కొందరు మొలకగని వస్త్రములందును, కొందరొక్కొక్క యాభామ భారతీయులకు అదమగ బట్టు ఒక్కదానినిచ్చుట వలన బ్రిటిషు శీతపరిశ్రమకు పంపిణీరచుండును పుష్కలముగ చేతిలో పరియుండును.

బ్రిటిషువారు దేశీయ పరిపాలకులను పోషకవ్యయము గూర్చి ఎక్కువ శ్రద్ధను వహించవలసియుండెడిది. వయసు వచ్చిన స్త్రీలు బాలికలు అందకత్రైతెందరోయున్నారు. కట్టుకొనుటకు మంచిబట్టలు లేకన్నను సొగసుగడంబురు. నాలగబాలకంబె తక్కువ వేతనములను సంపాదించెదరు వీధులకుతుడుచుగాని, చేతనపారవేయుటగాని జేయుచుండురు. ముఠికాల్లలను కుభ్రముజేయుటగాని చేసెదరు.

గృహపరిగూడ పాడుగనున్నది. ఒకగుడిసె అంతయు ఒకగడి. కిటికీలవల్ల, ఏబాటి ప్రాతముగ్గులతోనో కట్టెదరు. ఆకుకుబాదుకులు స్త్రీపురుషులగలిసి అందు 12 గురవరకు నివసించెదరు. 8 అడుగుల వెడల్పు 12 అడుగుల పడరమున్నగదిలో తిండితినెదరు. అబుసే పగుండెదరు. వీలై సంతవరకు శ్రమ గనుండును. కొన్నిగుడిసెలలో పాగగూడు పావ్యులే కపోవుటచే బాగా కన్పించదు. వైద్యులు మారాలో పిల్లలు ఏ సులక ఉయ్యెలతోనో గంటుకొలిది తల్లులు పనిలోనికి పోయినపుడు నల్లకుండు జేయుచే నిద్రించుచుండురు. మరీ కొందరు ఎండలో బడి ఆకుకొనెదరు. నవ్వెరు. ఒళ్లుకుపురు వితిలేదు. దీనిబట్టి ఈసండుకొనడి, భారతీయుల జీవితము ఎట్లుండునో? బాంబాయి కలకత్తాల్లందు లాకవులు, సమ్మెలు రైత్యలయందు జరుగునని వార్తాపత్రికలు చెబుచున్నవి. ఇండియాలో జననము ప్రారంభమగుచున్నది 250,000,000 భారతీయులు ఎక్కువగా ఆకటి బాధకొన్నవేషున్నారు. ఆకలితోనంత అన్నముగూడ దొరకుటలేదు. ఇంతకాలము వేలకొలదికొన్నానచే ఎండరోచూపుచున్నారు.

నోటీసు

అనంతపురం జిల్లాకోర్టు

O. S. No. 3/1928.

వాది:—చక్కా వెంకటస్వామి

ప్రతివాదులు:—రామునిగొనిబసప్ప వగైరా,

ఇందువలన అందరికి తెలియజేయడ మేమనగా, అనంతపురంజిల్లా జడ్జికోర్టులో, అనంతపురంజిల్లా కల్యాణదుర్గం తాలూకా సంతే కొండాపురం మజరా కోనాపురంలోని 27-4-20 తేదిన చనిపోయిన తేటగడ్డి గంగప్పయొక్క పిలువాయు. పిలువాయులోని ఒక ఎల్లకూటదరుడు వాది చక్కా వెంకటస్వామి పోలేటు ఇన్వెంటరీయనని కోరియున్నాడు, అని తెలియకరచడ మయినది. గుడ్డి గంగప్పయొక్క ఒట్టుఅస్తిమదింపుగా, 22584—0—0

అనంతపురం } జి. మల్లన్న ఎం. ఏ. బి. యల్.
81-5-28 } హైకోర్టు వకీలు, వాదిపురం వకీలు.

పగుళ్లకు తెలుసు

డబ్బీ 1-కి రు 0-6-0; వి. పి. తో 0-11-0
అరికాళ్లు, అజుచేటులు, చర్మముకారకములను, కితగాలివలన పగిలిపీరుకారుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తెలుసు రాచిన పగుళ్లు మాని జలపోయి మంచిచర్మము రాకయి. వగుళ్లనొప్పియునయమగును. స్వల్పక్రయము. అమ్మతాంబనం డిపో, బాంబాయి-మదరాసు

మదరాసువార్తలు

మధురకాలేజీ ప్రెస్విటే:—పూర్వము తిరునల్వేలి హిందూకాలేజీలో ప్రెస్విటేగా నున్న ఎమ్. వి. ఎస్. ముళ్ళారావుగారు యిప్పుడు మధురకాలేజీ ప్రెస్విటేగా నియమింపబడిరి తెలియుచున్నది.

రామనాథు రాజాగారి కేసు:—ఈ కేసులో రామనాథు రాజాగారి తరపున డి. సి. రామస్వామి అయ్యగారు పక్షిగనండి కేసు నడపెదరి తెలియుచున్నది. ఈ నెల 28 తేదీన కేసు విచారించబడును.

రాకపోకలు:—బి. ఎస్. కె. నందరాచార్యుగారు ఉదకమండలమున కేగిరి. పి. ఎల్. రామస్వామి అఫీసరుగారు నేటి ఉదయమునకు మదరాసు వచ్చిరి.

కెప్టెన్ జియి సి. ఫ్రెంచి వైమానికుడు నిన్న మదరాసువచ్చి ఇచ్చటనుండి మోటారుకారులలో పుడచేరికేగెను.

అగ్నిప్రమాదము —గుహారు నకు 18 మైళ్ల దూరమునన్న కొల యను గ్రామ మందగ్నిప్రమాదమునకు 50 ఇండ్లు తగులబడినవి. ఒక ముసలి స్త్రీ కాలిపోయెను. ఆమె మనుమడు అగ్ని కాహనికాకుండా తప్పించుకొనటకు ఒక ఉన్నతమైన గోడమీదనుండి క్రిందు గంటి చరిపోయెను.

ఉత్సవములు:—1628 వ సం॥ జూలై నెల 14-వతేదీ గురువారం రాత్రి 8-గంటలకు మదరాసునందలి శ్రీకందస్వామి దేవాలయమునందు పుష్పాగవాహన పుష్కలసేవయను అన్ని దేవులకన్ను పుష్ప అలంకార సేవయన్ను; మిక్కిలి ఆంధముగా జరప బడును.

జి. ఆర్. దక్షిణామూర్తి శెట్టి.

బాల్య వివాహ చట్టములు:—బాల్య వివాహ చట్టములూర్పి పండితాభిప్రాయమును కన్పించుటకు నియమింపబడిన బుడ్ బి. సి. ఎస్. గారు తమసేవేదికయందు, బాలికలకు 14 యేండ్లకంటె 18 యేండ్లు వివాహమునకు నిల్చియుండునలెనయ్యె అట్లు నిర్ణయించినగాని నిజమగుటయు గలగనేరదనియు నభిప్రాయమును నూటించిరి. అని హిందూపత్రిక విలేఖరి మదిలిపట్టుచునుండి వ్రాసెను. (హిందూ.)

మదరాసు చూత్రైమిల్లు పనివాండ్ర సభ:—నిన్నరాత్రి జరిగెను. బి. సిరావుగారు పనివాండ్రును వెంటనే సమ్మెకట్టక ఒకమాసమువరకు ఆగకుని చెప్పిరి. తరువాతమనకు గారికిని తమయజమానులకును తమయిబ్బందులను గురించి యాలోచించుటకు గడువుయిచ్చుటకు సభలో తీర్మానింపబడెను. వీరల యిబ్బందులను చెల్లుచు నొక ప్రకటన గావింపబడుటకును తరువాత కమిషనరుగారిని ఒక పంచాయతీని యేర్పాటుచేయుటకు గోడును తీర్మానింపబడెను.

మహారాజశ్రీ టి. కోదండరామనుగారి మరణము:—మహారాజ గజశ్రీ మదరాసు దామర్ల అరబా చలం శ్రేష్ఠిగారి పుత్రులైన ము. శ్రీ. టి. కోదండరామను శ్రేష్ఠిగారు కడచిన ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. పరిశ్రయం దు శ్రీర్థులయినారు, శ్రీ కోదండరామనుగారు 17 రోజులుగా బయి ఘాయము జ్వరమువలన బాధపడి నిన్నటి సాయంకాలము 5-10 గంటలకు స్వర్గములయరిని ప్రీయపితృదేవయన సేవమిత్ర బృందమునకు తెలియజేయుట కెంతయు చింతించుచున్నాను. (12-6-28).—డి. యల్. గంగాధరశెట్టి.

మిత్ర ఉపనయనము:—నెకందరాబాదు వాస్తవ్యులను సంఘసంస్కరణల నను బాటి కృష్ణరావు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు గ్యానేజ్యరరావు, శంకరరావు అను తమ యిరువురు పుత్రులకును ఉపనయనము చేయునపుడు బ్రాహ్మణపురోహితుని సహాయముగ తన స్నేహితులగు ముస్లిం బ్రాహ్మణేతరపురోహితులను, ఆర్యసహజమువారిని నియమించి ఉపనయనమును చేపట్టముగ జరిపిరి. బ్రాహ్మణేతరులకిది యెంతయు శానందకార్యమైనది. తరువాత జాతిభేదములేక బ్రాహ్మణులను బ్రాహ్మణేతరులను బాటి కృష్ణరావుగారి సగిన విందునందు పంక్తిభేదములేక కలిపిమెలసి గుడిచిరి. ఈ సంతర్కమునందు నిమ్మకాయల స్త్రీ పురుషులుగూడ గలరు. నెకందరాబాదునందు బామెడ్డ హాలులో నిట్లుజరిగిన యుపనయనములలో నిడియే మొనటిది.

ఆంధ్రుల విజ్ఞాననిధి-నిజమగు దేశభక్తుడు

ఆంధ్రుల గోపాలకృష్ణుని యశాలమరణమును గూర్చి డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడు గారి సంతాపము

డాక్టరు పి. వరదరాజులు నాయుడుగారు సేలంనుండి యీ క్రింది తంతివార్తనంపిరి:—

ఆశ్చర్యమిద్రులును, నిజమగు దేశభక్తులగు శ్రీ గుర్రాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి మరణమును విని మిక్కిలి చింతించిరి. తిరుచినాపల్లిలో గోపాలకృష్ణయ్యగారు జైలునందుండగ కారాగారమునందు కష్టములందు నైతము వారి ఆకంఠికి దేశభక్తిని, బాల్య భావప్రపూర్ణతను తెలిసికొనటకు నా కవకాశము కలిగెను. ముఖ్యముగ ఆంధ్రదేశము ఆంధ్రుల విజ్ఞానమునకు నిధి యైన వానిని రాజ్యాంగభంగంధుని గోల్పోయెను. వీరాల పేరాలయం దిహాయక శోభనగా గాంచిన సేవలు సర్వదా స్మరింపదగుదు నిదిచియందగలవు.

మదరాసు జనరల్ ఆసుపత్రి:—అల్బుర్హామిద్ ఖాన్ గారిల్లు వ్రాయుచున్నార మదరాసు జనరల్ ఆసుపత్రి యందు మెడికల్ అఫీసర్లు ఉదయము 10 గంటలనుండి హాజరున్నారు. అందుకొందరికన్నను 11 గంటలనుండి హాజరునందుని నెలకొల్పి ప్రయత్నించుచున్నారు. వట్ల ఆనందశ్రుతి డాక్టరులరయము ప్రాప్తిని అభివృద్ధిని చేసుకొనటకై తమ కుశీలకతలను కలుగజేయుటకు నెలకొల్పబడుటలేదు. ఇప్పటికంటె ముందుగనే డాక్టర్లు జనరల్ ఆసుపత్రిలో హాజరునట్లుచేయుట మంచిది. ఈమెడికల్ అఫీసర్లు గావించిన నూతన ప్రభుత్వమువా రంగీకరింపరని నమ్ముచున్నాను.

కంటివర రథోత్సవము:—నందు చిన్నప్రమాద మొకటి జరిగెను. రథముయొక్క చక్రములు రాజకీధిలో నొకకాలువలో దిగబారి కొలాయి గొట్టుము విరుగగొట్టెను. అగొట్టుమునుండి నీరుబాహుటము వెకివచ్చుచుండ ఇంజనీరుగారికి తింతియంపబడెను. ఇంతలో రైల్వేవారి బాకీలను తెచ్చి రథచక్రములు కొంచెముమీదికి ఎత్తుబెట్టెను. తరువాత చాలకష్టముతో రథమును రోడ్డుమీద జేర్చిరి. తరువాత నీరథము ఒకయింటికి తగల్గొనెను. ఆయింటి పెట్టును కొట్టివేసి రథమునకు మార్గమేర్పాటు చేసిరి. పిమ్మట రథము నీడవచ్చుచుండి నవ్వుడు త్రాడు తెగిపోయి కొంతనుండి చెట్టును తగిలెను. వారిని అనుష్రుతిగానిపోయిరి. ఈసంఘర్ష రథోత్సవ మిట్లు జరిగెను.

మదరాసు యువజన సాధుచెట్టిసంఘము:—

ఈసంఘమువారు మొన్న 10 తేదీన శ్రీ సాధుకామశ్రీ ఆచార్యున్ దేవస్థానములో సమావేశమైన యీ క్రింది తీర్మానములను గావించిరి:—1 ఈసంఘమువారి నోటినుండి కేసుండ ఎ. కామానుజాలచెట్టిగారు మాత్రమున్న బాల్యవివాహములను ఎత్తి వేసినందుకు వారి చర్యను తీవ్రముగ ఖండించుచున్నారు. 2 ఈసంఘవివాహములను మేనేజరుగా టి. ముతుస్వామిచెట్టిగారిని నియమించిరి. 3 ఎ రామానుజాలచెట్టిగారు ముతుస్వామిచెట్టిగారికి వార్తాఉత్పాదించుటకు 4 టి. ముతుస్వామిచెట్టిగారు మేనేజరుగా నుండుటకు విద్యాధికారులను, జిల్లా విద్యాసంఘమువారును అంగీకరింపవలెనని కోరుచున్నారు. 5 అవసరమైనచో ఎ రామానుజాలచెట్టిగారువైని తీగినచర్యను తీసికొనుటకు ముతుస్వామిచెట్టిగారికి అధికారమియ్యబడెను.

పురాణ కాలక్షేపము

రాజ్ కాల మైసూరులో చెలగు పండితులు యోగానంద రామాయణగ్రంథకర్తలనురు మహారాజశ్రీ చిల్లరిగి యోగానందకవిగారు అంగలూరుగ్రామము విచ్చేసి మ. రా. శ్రీ గుర్రాల పూర్ణయ్యగారి నాబామిన యోగానంద రామాయణములోని బాలకాండములోగొంత, ఆయోధ్యాకాండములోగొంత చదివి యర్థముచెప్పి శ్రోతల కానందమును గూర్చిరి. కోగంటి దుర్గా మల్లికార్జునరావు.

మంత్రులు జాతీయవాదులగుట

సంయుక్త రాష్ట్రములందు నెయినిటూరు, జూను 11:—రాయరాజేశ్వరబలి, కన్వర రాజేంద్ర గంగగార్లు మంత్రీ పదవులకు రాజీనామానిచ్చిన పిదప సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభలో జాతీయ పక్షము నందు చేరిరి. (ఆ. పే.)

ఉదకమండలవార్తలు

ప్రధానమంత్రిగారు ఖద్దరును ప్రోత్సహించుట ఉదకమండలము, జూను 11:—వెల్లాలయ వజనమహాసభలోయంబ తూరజిల్లాకొడమడియందు జరిగినపునునిన్న వెల్లాలసంఘమువారు ప్రధానమంత్రి డా॥సుబ్బారాయణుగారికి సన్మానపత్రముపం గగా వాతప్రత్యుత్తరమొసంగుచు నేను సంఘమునకా సంఘములు ప్రత్యేకపథము జరుపుట కొందరికిష్టముండదుగాని అట్టిపథములన యెక్కువ ప్రయోజనమునుందినని తాను నమ్ముచున్నా ననిరి. వెల్లాలయవకులు ఖద్దరుద్యమమును ప్రోత్సహించి ఖద్దరు సర్వజలకు ప్రీయ కమమగు నట్లుగ జేయుట కెంతయు ప్రోత్సహించవలెనని హెచ్చరించిరి. అప్పట్లోతా నివారణాశక్తికలనుగూర్చిగూడ చెప్పిరి.

మెట్టూరు ప్రాజెక్టు విచారణసంఘము

మెట్టూరు ప్రాజెక్టు విచారణ ఉపసంఘమువారు నేడు ఉదకమండలముననుచేరి, వర్షాపన్నము సమావేశమయి యీ దిగువ విషయముగూర్చి చర్చింప నిశ్చయించుకొనిరి. సేలం కోయంబతూరు, తిరుచినాపల్లి జిల్లాలకు ఇరిగేషనుగం దెంత భాగముండవలెను, యంత్రము చవుకగ వంచించి యివ్వమందు (టిటి) ఫక్కులో దప్ప యంత్రకం పెనీలయ యెచ్చటండి తెప్పించవచ్చును. కష్టపెట్టె లేకుండ ఇంజీనీర్లను ఉద్యోగుల వద్ద యికమందు అడ్డే నిమూనెయెచ్చునా. ఉన్నతాద్యోగుల సంఖ్య తగ్గింపవచ్చునా, రాతికన్నముతో కట్టడములు జరుపవచ్చునా. తం జావూరు జిల్లాలో నీరు నిలచాయందుకు తగిన యేర్పాటులు జేయరాదా అను విషయములపర్చింతురు. శ్రేష్ఠ సంఘ సమావేశము జరుగును. పిదప నెలరోజులకు మరల మదరాసులో జరగును.

కెప్టెను ఉబ్బయ్యగారు మదరాసు ఆరోగ్యశాల డైరెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

పి. వి. గోపాలకాగారు, కాలికటు నివాసులు మలబారు జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

దేశీయసమితి ఖండనము

వి॥ బి॥ రంగారాచారిగారి అభిప్రాయము

(ప్రత్యేక విలేఖరినుండి)

ఉదకమండలము, జూను 12:—వి॥ బి॥ టి. రంగారాచారిగారిని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతినిధి సంఘింపగా “దేశీయసమితి”ని (కంట్రీటీరు) గూర్చి యిట్లు చెప్పిరి. అభివృద్ధి నిరోధకులను స్వార్థపక్షులను ప్రారంభించిన సంఘమునకు బాకెట్టి సంజేయమే. బాహ్యతాయుత పరిపాలన సాధన కాలం కము కలిగించుచే వారి యుద్దేశ్యము ఇందు మదరాసు వారెవ్వరను చేరకుండుట నాకు సంబోధనకావలయును. వీరు తయారుచేయునన్న రాజ్యాంగనిబాధను ఎట్టిదో చూచినపిదప యీ సంఘము వివరముగా విమర్శింపవచ్చును. ప్రస్తుతము మన దేశముకు భారతీయేతరులు ఆర్థికముగ, రాజకీయముగ అణచివేయుచున్నార. ఇట్టి స్థితిని స్థిరస్థాయిగ నొనర్చుటకు యిది యొకయత్నము.

మోకోర్టుల చట్టము

నూతన మోకోర్టుల చట్టముగూర్చి అమంగళా, రంగారాచారు యిట్లు చెప్పిరి. ఈ చట్టము 1921 సం॥ నేను ప్రతిపాది డిలచిన తీర్మాన పత్రము దీనివలన ప్రధాన న్యాయమూర్తి పదవి న్యాయవాదులకాని నాటికొడమ నొసంగుట కవకామమొసంగుచో ఆ భాగము అప్పేరింపక తప్పదు. మోకోర్టులచర్యలు అపనవకి ఆర్డులుగా నంగీకరించుచో బిల్లునను న్యాయశాస్త్రముసంగలవుండే, సివిలియను జడ్జీలను పాయికోర్టు జడ్జీలుగ నియమించుటకు నేను ప్రతిపాదించునకాక పాయిను ప్రధాన న్యాయమూర్తి పదవి స్థిరముగ సివిలియను జడ్జీలకొసంగుట నాకిష్టములేదు.

నరేంద్ర మువలినభ

నిన్న, జూను 11:—నరేంద్రముండలి (ప్రెస్విటే చేంబరు) సభ డిల్లీలో 1929 ఫిబ్రవరి 19-24 తేదీలలో జరుపుటకు నిశ్చయించిరి.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము

యదునాథసర్కారుగారు ఉపాధ్యక్షులుగ తిరిగి నియమింపబడిరి

కలకత్తా జూను 11:—ప్రాచీనతా యదునాథ సర్కారుగారు తిరిగి యెండుసంవత్సరములవరకు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము వైసు చాన్సలరుగా నియమింపబడిరి. (ప్రెస్విటే.)

డా॥ ఎ. లక్ష్మీపతిగారు

సేలం లో దేశపక్ష శ్రమసంస్థ వాడ్లి కోట్లమునకు అప్పగింపులగు డా॥ ఎ. లక్ష్మీపతిగారు ఎన్నుకొనబడిరి. సభ 20 వ తేదీన జరుగును.

బార్లీ విజయారాధనము

బొంబాయిలో హర్తాళము

బొంబాయిలోని యావజన సంఘమువారు కవాన్టీ జవాంగీకు మండరములను నొగ్గోలి పత్తాగ్రహ ప్రశంసక పథి ను జరపవలెనని మండిరాధికారులగు బొంబాయి ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగారి యానామతికై దరఖాస్తు చేసిరి. ఈ మండిరములో సుప్రమాంధోళనకు జెందినపథలనే జరపవలయునని యిటువంటి రాజకీయోద్వేగములకు సంబంధించిన పథలను యా మండరములో జరప వీలులేదని ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగారు జవాబుయిచ్చిరి. ఈ విషయముపై ఆధికారులకు సదరు ఇంజనీరుగారు ప్రాతిపదికలను యధిప్రాయమును తెలిపిరిగాని తిరిగి జవాబుయిచ్చిరి సదరు సభామండరములో యావజన సంఘముగారు జరపవలెనని పథిను జరపనియ్యగూడదని గవర్నమెంటు వారి ఆభిప్రాయమైనట్లుగా తెలియజేసిరి. అందుకల్ల యావజనసంఘమువారు తమ పథిను మార్పాడి విద్యాలయమండరముగా జరిపిరి.

ఈరీతిగల సగర పక్షిర్తములు చేయునప్పుడు మేళ తాళములను సంగీతమును ఉడకూడదని పోలీసు కమిషనరుగారు ఆజ్ఞాపించిరి.

బార్లీ విజయారాధనమునకులెల్ల సగరమందలి బహుళులన్నియు మాయబడినది.

మార్పాడి పక్షిర్తము, దాస్తపు పక్షిర్తము, బ్రోకర్ల సంఘము, షెరాయిసంఘము, ఎజ్రాల వ్యాపారసంఘము హర్తాళము జరిపిరి.

బార్లీ హర్తాళము ద్రవ్యధి సమకూర్చునట్లుగా యావజన సమితివారు బార్లీ జెండాను అమ్మాయి న్నారు. (ప్రీ. వెను.)

బార్లీ విజయారాధనము

లజపతిరాయిగారి సమర్పణము

గుల్బర్గా నాడు : — లలా లజపతిరాయిగారు గాంధీ మహాత్ముని కీర్తి ప్రాసంగి : —

కాశ్మీరదేశములో మహామహాత్ముని జేను బార్లీ ప్రజలు ధీరత్వముతో ననుభవించుచున్న కష్టములకు తలపోసి నాహ్వాదములలో జంపిండునట్లు అభిమానదరణములను మిక్కిలును జెల్లడింపక ఊరకొనకలగు నాస్వంత్రద్రవ్యములతోనుండి బార్లీనిదిగ్గిరై రూ. 500 ఎనువూర్వకునుగ దానము జేయుచున్నాను. బార్లీ ప్రజల ధీరత్వము హిందూ దేశపు స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడుచున్నారని ప్రభుత్వమువారి తిట్టమున బయట బెట్టుటకు ఇంతిన్నిను పంచి ఉపాయము లేదు.

సత్తాగ్రహహర్తాళమునందు భారతఖండ మంతయు ఒకజేళ యోధులవలె పోయినను ఇప్పుడు జరుగుచున్న దుర్మయములను నిష్పంధవిధానమున యెదిర్చుటకు వనలోనన్న ప్రత్యేకవ్యక్తులైనను కాద్యరంగమున ఉగ్రులెను. బార్లీలో జరుగుచున్న వైపరీత్యములు చూడగా విచారకముగ నున్నను ప్రజలద్రవ్యమునా పాపములు జ్ఞానూపాత్రములుగ నున్నవి. బార్లీ ప్రజలకు వారిని నడపించుచున్న నాయకులను ధిగవంతు దాశీర్యంబుగాక,

నా స్నేహితులుగూడ నా సందేశమును ఆమోదించుచు వారందరూ రూ. 500 లు బార్లీనిదిగ్గిరైపంపించుచున్నారు.

లజపతిరాయిగారు మగల్గిన గాంధీదేశిక ప్రత్యేకముగ రూ. 500 చందా నిచ్చిరి. (ప్రీ. వెను.)

కలకత్తాలో బార్లీ

విజయారాధన సభలు

కలకత్తాలోని జాతీయ పత్రికలన్నియు బార్లీ సత్తాగ్రహమును ప్రశంసించుచున్నవి. భర్తృసంస్థాపనార్థ మిటువంటి పోరాట మిడివరకెన్నడును జరిగియుండలేదని కొనియాడుచున్నవి.

ప్రజలందరూ ప్రార్థనలను పలిపి బార్లీ విజయారాధన తమ సద్వికల్పమును అభిమానమును బహిరంగపథలలెల్ల జెల్లడించి భగవంతుని జేడుకొనవలసినదిగా పత్రికలన్నియు హెచ్చరించుచున్నవి. (అ. వెను.)

టం. ప్రకాశంపంతులుగారు

రాజ్ కోలు, జూన్ 11 : — భారతవాసనపథ్యులగు టి. ప్రకాశంపంతులుగారు వైపును బహిష్కారము రీతిట్లుమెంటుల గూర్చి గ్రామములందు ప్రచారముజేయుచున్నారు. 20 తేదీన మదరాసుచేరి 25 తేదీన తిరిగిగ్రామములకు బయలుదేరెదరు. (అ. వెను.)

న్యాయస్థాన వార్తలు

దొమ్మి కేసు

(న్యాయమూర్తులు వేసా రామేశం, తిరువేంకటాచార్యులుగార్ల యెదుట)

దొమ్మి కేసు కునీజేసిరనే నేరముచే తిరువల్వేలి జిల్లా సెషన్సుకోర్టు జెడ్డిగారు కురుపు సామిశనను ఇంక నిరపురు ముద్దాయిలకు ఉరిశిక్షయు ఇంక నిరపురు ముద్దాయిలకు దీపాంతర శిక్షయు విధించి తక్కిన నలగురు ముద్దాయిలను నిర్దోషులని విడుదలజేసిరి.

అరజావలంనాదాను, (ప్రాసీక్యూటనువారి సాక్షి) అను వారి భార్యతో తమను మాట్లాడుచుండగా అరజావలం చూచెను. తమను చెట్టునకుకట్టబడి కొట్టబడెను. చనిపోయినవరి యనుసామినాదానుకూడ ముద్దాయిని చీపురుకట్టతో గొట్టెను. ముద్దాయి పంతులబిగలనాడెవలచే అనాటినుండియు చనిపోయిన పరియసామి నాదానున, అరజావలమును ముద్దాయి యన్న భయపడుచుండెరి. పెద్దెంబరు 15 వ తేదీ క్షిచరిపోయిన పరియసామి నాదాను ఇంటికెవచ్చుచుండగా 1 వ ముద్దాయియు అతనితోకూడ నింక ఎనమండుగురు కలక పరియసామి నాదానున, కట్టుతోన, కర్రతోను కొట్టించెరి. ఈ తొమ్మిదిమందియు దొమ్మి కేసు కునీజేసిరనే కేసుచేయగా సెషన్సుజెడ్డిగారు విచారించి 6, 7, 8, 9 ముద్దాయిలు నిర్దోషులని విడుదలజేసి 1, 2, 3 ముద్దాయిలకు ఉరిశిక్షయు, 4 ముద్దాయిలకు దీపాంతరవాస శిక్షయు విధించిరి.

కె. యస్. వరదాచారిగారి సహాయమున యస్. గణపతిపంతులుగారు ముద్దాయిలతరపున వాదించుచు నాదానులకును మార్పాడులకును గ్రూపునుండియు ఉండుకన్న కులక తులచే నీకేసును తేటదెసరియి, ముద్దాయి అభ్యంతరబెట్టినను నాదాను వాటలలో నొకరిని ఆసెనుగా నియమింపబడిరియు సెషన్సుకోర్టులో మొట్టమొదట కొందరు సాక్షులకు జడ్జి నమ్మియున్నారనియు జెప్పిరి.

ప్రతి ప్రాసీక్యూటరుగారు ఈ వాదనను ఖండించిరి.

న్యాయమూర్తులు ముద్దాయిలు దోషులని నమ్మిరి. కాని రెండు నాజుగు ముద్దాయిలకు ఉరిశిక్ష తీసివేసి దీపాంతరవాస శిక్ష విధించిరి మొత్తముమీద మొదటి ముద్దాయికి ఉరిశిక్షయు, 2, 3, 4, 5 ముద్దాయిలకు దీపాంతరవాస శిక్షయు విధింపబడెను.

* * * * *

న్యాయమూర్తి రామేశంగారి యెదుట

బంబాయి దొంగతనము, అల్లరి జేరని సిందా రోపిం పబడి కోయలపత్రి సబు మేజిస్ట్రేటుగారిచే సెషన్సుకు పంపబడిన రామస్వామివను ఇంక 18 ముగ్గురు ముద్దాయిలకు బెయ్యముమీద సిండుగా జేసువలసినదని వెకేషనుజడ్జి రామేశంగారియెదుట ఉపి కేసును పెట్టబడెను.

వాడ కుమారరెడ్డికి చెందియున్న 50 రూపాయల కిన్నుతు జేయు పంటను ముద్దాయిలు ఎత్తుకొనిపోయి, రు. 700 ల ఖరీదు జేయు వైరును నష్టముజేరెట. ముద్దాయికి వ్యతిరేకముగా వాడి సాక్ష్యమిచ్చినందునకుగాను ఈ పనిని జేయబడెనట.

సబు మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయిలు బంబాయిజేసి రియో కనుగొనిరని ముద్దాయిలతరపున వాదించబడెను.

ప్రతి ముద్దాయియు స్వయముగా బెయ్య రూ. 11 బా మినిచ్చియు 500 రూపాయలు బామినిష్కల మరియ్యిరి ముదాల హామిమీద ముద్దాయిలకు బెయ్యముమీద విడుదల జేయుటకు న్యాయమూర్తు లంగీకరించిరి.

నైజాముగారి స్వతంత్రాభిలాష

బట్లకుకమిటివారికి విజ్ఞాపనము

హైదరాబాదు నైజాముగారు బట్లకుకమిటివారికి ఒక విజ్ఞానమునదిరి. అందు నైజాముగారికి బ్రటిషుప్రభుత్వమునకును మధ్య రాజకీయ, ఆర్థికసంబంధములు, బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకును ఆఫ్ఘానిస్తానమునకును తేక పెర్షియాకును మధ్యనుండు సంబంధములరీతిగా నుండవలసినయు, తదితరములయిన నన్న స్వదేశ సంస్థానములమాదిరి హైదరాబాదు సంస్థానమునకూడ జూడవలసినయు కలదు.

హైదరాబాదు సంస్థానమునందు స్వతంత్రమును గోరుచు తిప్రవోట తీర్మానించుటకు పథిల సేర్పాటు చేయుచున్నారు. హిజ్ ఎగ్జాలెన్సీ హైసెన్ అను బిరుదునుకు బదులుగా హిజ్ మెజెస్టీ అనుబిరుదును నొసగవలె ననుచున్నారు.

(డెయిలీ హెరాల్డు)

టి. ఆదినారాయణచెట్టిగారు మదరాసునందలి ఉదక మండలమునకు బోయిరి.

రోక్కము ఆరువు

భారత తంతు కారక సంఘము

కార్యదర్శి వ్రాసిన లేఖ

రాష్ట్రీయ తంతు కారక సంఘములు తమ దుకాణములలో శుద్ధ బట్టులను రొక్కమునకే అమ్మువలెను. గాని అరుపు యియ్యగూడదని కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు తీర్మానించి యున్ననుగూడ రాష్ట్రీయ కాఖాసంఘములకు పెట్టుబడి పెట్టబడిన సొమ్ములో 100 కి 15 వ వంతు అనగా 1,54, 488-18-8½ వైసలు బాకీదారులవలన రావలసియే యున్నది. అరుపు యియ్యనిచో అమ్ముకము చాల తగ్గి పోవునని దేశారాధకులు భయపడి ద్రవిడరాష్ట్రమువారు అరుపు జేరమును పూర్తిగా నిలిపివేసినను వారి దుకాణములన్నిటిలోను విక్రయము చాల హెచ్చుగా నేయున్నదిగాని యేమియునుగ్గలేదు. అంత హెచ్చుగా మరే రాష్ట్రములోగూడ అమ్ము మగుటయేలేదు. కావున అరుపు జేరమును పూర్తిగా నిలిపివేసినచో అమ్ముకము తగ్గిపోవునని యెవరును భయపడ నవసరములేదు. పెట్టుబడికి ధనమంత విస్తారముగా లేదు. అరుపు నియ్యటవలన కొంతమంది బాకీలను తీర్చకపోవుటకూడ జరుగుచున్నది. అరుపు జేరము వలన చాల నష్టము కలుగుచున్నదిగాని యా పదతిని నిలిపివేయవలెనని అన్ని కాఖల వారికిని మీరు తెలుసగోరెదమ. అని కార్యదర్శి వ్రాసెను.

ఈ హెచ్చరికను నేనగూడ పూర్తిగా నామోదించుచున్నాను. ఖద్దరు వైశవ జాతీయ పరిశ్రమగా నున్నంతకాలమును దాని కధికముగ రక్షణ మనివరమునున్నంతకాలమును అరుపు జేరము లెంతమాత్రమునుపనికిరావు. ప్రజల దేశాభిమానము వైసే మనమాధారపడవలెను. సగర జేరమువలన అమ్ముకము తగ్గిపోయినచో ప్రజలకు ఖద్దరుపై నభిమానము లేదనియే గ్రహించవలసియుండును నేను నా సంచారమునందు చూచినంతవరకు ప్రజలందరూ తమకు కావలసిన ఖద్దరుబట్టులను రొక్కమిచ్చియే కొనుచున్నారు. ఇతర పద్ధతులను అమ్ముకము తగ్గిపోవునని ఖద్దరు డిపాల మేనేజరు లెంతమాత్రమును భయపడగూడదు వారు బాగుగా ప్రచారముచేసి రొక్కమునకే విక్రయించుచుండాలెను ప్రధాన కార్యాలయమువారు అరుపుయియ్యగూడదని ఆజ్ఞాపించి వుడు యే దుకాణమువాకునగూడ యెవ్వరికిని అరుపుయియ్యగూడదు. అటుల రొక్కమున కమ్ముకాలివారు ముందుగా ప్రధాన కార్యాలయమువారికి తెలియపరచినచో వారింకొకరిని నియమించెదరు ఏదియుచిత్రమో నిర్ణయింపగలవారు ప్రధాన కార్యాలయమువారి. గాన ఆ విషయమున వారి ఉత్తరువులయందే విశ్వాసముంచవలెను.

(మో. క. గాంధీ సంఘముండియా 7-6-28)

గుజరాతు విద్యాపీఠము

నూతన వత్సరారంభమున

గాంధీమహాత్ముని ఉపదేశము

నూతన వత్సరారంభమున అహమదాబాదులో నున్న గుజరాతు విద్యాపీఠ విద్యార్థులకు మహాత్ముడిటుల నుపదేశించెను.

విద్యార్థులసంఖ్య తక్కువగా నున్నదని మీరు యోచించవలెను జాతీయముక్తియును నాశయమును కొనసాగించుటకే ప్రయత్నింపుడు. ఆయాశయములకే యీవిద్యాపీఠ మేర్పరుకబడెను. దొరతనమువారి కళాశాలలలోను పాఠశాలలలోను శిష్యులకు విషయములు జేరు. ఇంపు శిష్యులకు విషయములు జేరు. ఆంగ్లభాష యిప్పుడు శిష్యులకునున్న పదతి హానికరముగా యున్నది దానివలన భారత జాతికత్తిధికి ముగు నష్టము కలిగినదని నే నిదివరకే స్పష్టపరచి యున్నాను. ఆంగ్లభాష యును మీరు చేర్చుకొనవలెను గాని యితరవిషయముల నన్నిటిని దేశ భాషలలో నే నేర్చుకొనవలెను. విద్యార్థులు స్వతంత్రత జేవనము చేయుటకు తగిన నైపుణ్యమును వారికి కలిగించుటకు జాతీయ పాఠశాలలో పాఠశ్రామిక విషయములుగూడ శిష్యులకు నుగాన చరిత్రభూగోళము ఆర్థికములు గణితము మున్నగువానిని శిష్యులకు పఠిగూడ నిచ్చు భిన్నముగానే యుండును జాతీయ విద్య యెంతవరకు స్వాతంత్ర్య భావమును కలిగింపగలగునో దానినిబట్టియే దాని ప్రాశస్త్యమును నిర్ణయింపవలసియున్నది. దొరతనమువారి విద్యాలయములలో చదువు విద్యార్థులు బార్లీకి వెళ్లి సత్తాగ్రహమునందలి కారాగృహమునకు పోవలెదని జాతీయ విద్యాలయములలో చదువుచున్న వారిటుల చేయుట కెట్టి అభ్యంతరమునలేదు అని మహాత్ముడు నుడివెను. (అ. వెను.)

బార్లీ ప్రజాధికారం

ఏపాటిదో చూచెదముగాక సర్కారువారి అన్యాయమేలేదు

బొంబాయి గవర్నరుగారి ప్రత్యుత్తరములు

బొంబాయి జూన్ 11.—బొంబాయి కాపనసభ్యులైన కె. ఎం. మునీ గారు ఇటీవల బార్లీలోనివయమైన సమాధానము చేకూర్చుకొనినదిగా కోరుతు బొంబాయి గవర్నరుగారికి కొన్ని యుత్తరములను వ్రాసిరి. ఆ యుత్తరములకు బొంబాయిగవర్నరుగారి రిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములను మునీ గారు ప్రకటనార్థము ఆస్పాసియేటెడు వార్తా ప్రచారకసంఘము వారికిచ్చిరి. —

మే నెల 27 తేదీన మునీ గారు తమ ప్రథమలేఖను గవర్నరుగారికి వ్రాసిరి. ఆ యుత్తరములో మునీ గారు సమాధాన కర్తవ్యతే ప్రస్తావించిరి. గవర్నరుమెంటువారిని బిసిగించుట భావ్యముకాదు గాని, సర్కారువారుకూడ రైతులయెడల దయాదాక్షిణ్యము వహించుట యవసరమనివ్రాసిరి.

గవర్నరుగారి జవాబు

మే నెల 29 తేదీన గవర్నరుగారు యీ క్రింది రీతిగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

న్యాయ చట్టముల సన్నిధిని ఉల్లంఘించి గవర్నరుమెంటువారికి తీవ్రముగా ఒత్తిడి కలుగజేయవలెనని బార్లీలోయందలి యుద్యమము ప్రారంభింపబడినదనుట కెట్టి సందియమును నాకులేదు. ఈ బార్లీ ప్రజాధికారము ఏపాటిదో చూచుటకు గవర్నరుమెంటువారు తప్పక ఎదురొడ్డి నిలువబడవలసి యున్నది. బార్లీ రైతులు అనేక కష్టముల పాలగుచున్నందులకు చింతిల్లుచునే యున్నాము. కాని అందులకై గవర్నరుమెంటువారు బాధ్యులగుటకు చేసిన అన్యాయ మేదియును లేదు.

తెక్కలను యితర నిజా నిజములను పరీక్షించినచో గవర్నరుమెంటువారు ఎంతటి దృఢబుద్ధితో ఎంత న్యాయముగా ప్రవర్తించిరో నిష్కళంక హృదయులకు బోధపడగలదు.

సర్కారువారి అధికారమును తృప్తికరించి వేయగలమని భావించెడివారికి మీరు ప్రతికూలురై ప్రభుత్వాధికారమును కాపాడుటకై ఏకగ్రీవముగా కృషిచేయుచున్న నాయాధికారవర్గమునకు మీరు చేదోడు వాదోడుగా నుండగలరని నమ్ముచున్నాను.

మునీగారి రెండవ లేఖ

జూన్ నెల 1-న తేదీన మునీ గారు గవర్నరుగారికి రిరిగి యింకొక యుత్తరమును వ్రాసిరి

బార్లీ ప్రజాధికారముయొక్క ఆంతము తెలిసికొనెదముగాక యని మీరు వ్రాసిన మీయుత్తరము జూచి విభలనోద్యమమైనది.

ఇప్పుడు సంభవించిన పరిస్థితులకు గవర్నరుమెంటుచేసిన అన్యాయమేమిదో చూచుచు పోవుచున్నామని న్యవహారము నుండి నవో - యెవల కలిగెడి ఫలితము ఏమనగా రక్తప్రవాహములు లేదా బార్లీలోని తాంబూలముయొక్క సామ్రాజ్యవాదము ఏది ఎటున్నను ఇరుపక్షములవారికిని పీకమీస వైషమ్యభావము జేర్చుపాడుకొనెను. వ్యవహార పరిష్కారము బార్లీ ప్రజల కోరికడి కంచాయితీ సంఘముచూత్రమే. ఇంతిం త్రిమునకు మీర్జాపూర్వక నందున అంతటి ఫూర వైపరీత్యములకు కారణములు, కారణ మతి స్వస్థమైనను ఫలితము అతిఘోరమై యొప్పును. గవర్నరుమెంటువారు కొంచెము కటాక్ష విక్షణము ప్రసరింపజేసిన యెడల న్యవహారముంతయు చక్కబడును. కాని ప్రజలు మాకు మాట్లాడకండ లోబడి యుండవలెనని సర్కారు వారు కోరుచున్నారు.

పరిక్షితులకు కరణలకు తీ కొనివచ్చి బార్లీలోయందు అధికారము చలాయించుచున్నాడు. ఆపరాధము ద్రవ్య లాభమునకై న్యాయవిరుద్ధములేకండ దాస్యముచేయునట్టివారు గవర్నరుమెంటువారిచేతికింద అనేకవంశి భారతీయులు నపుకరిచేయుచున్నను సర్కారుగల భారతీయు లీ బార్లీ తాలూకాయందు వ్యవహారములను ఆములు జరుపుటకు తీసికొని రాజాలకబోయి రిను - పట్ట పతాకలను గొనివచ్చుటవల్లనే తెలియుచున్నది.

ప్రశస్తమైనవి, గుణకరమైనవి,

ఇతరచోట్ల యెచ్చటను లభించనవి,

ఆయుర్వేదాషధములు ఎచ్చట దొరకును?

అడ్రసు:—

అర్చర సాయనశాల

ముక్త్యుల (కృష్ణ)

(క్యాటలాగు ఉచితము)

గవర్నరుగారి ప్రత్యుత్తరము

వై యుత్తరమునకు గవర్నరుగారి రీక్రిండిటిగా జవాబు వ్రాసిరి:—

గవర్నరుమెంటువారిప్పు డెట్టి సందిగానసలో నున్నారో మునీ గారు గుర్తించలేదు. రైతునివయమైన ముఖ్యముగా నేను ఆందోళన పడుచున్నాను రైతును వాణ్యులనునకు వారిని విడలివేసినయెడల వారందరును శిక్షులను తప్పక చెల్లించెదరు. రైతులతల్లిదండ్రులు నాకు బాగుగా తెలియును.

శిస్తులపొచ్చింపు దేశమందంతట చేయబడిన రీతిగానే బార్లీ తాలూకాయందును చేయబడినది. ఈ శాసనోల్లంఘనోద్యమమునకు బార్లీ తాలూకా యొక్కటి మాత్రమే ప్రత్యేకించి నిర్ణయించబడవలసి వచ్చినది.

దేశ పరిపాలన జేయుటకై గవర్నరుమెంటు వారికి నిస్సంశయమైన హక్కు ఉన్నప్పుడు ఆ హక్కును గవర్నరుమెంటువారు ఏల వదలుకొనవలయును?

విచారణసభ్యమును ఏల నియమించవలయును?

ఇప్పుడున్న వ్యవహారపు తగాదాలను మొరలను వీలైనంతవరకు ఆలకించుటకు నేను కూడ ఆతురపడుచునే యున్నాను. కాని యీ వ్యవహార పరిష్కారార్థమై గవర్నరుమెంటువారు నిర్వహించవలసిన విధులను అనధికారులగు పరుల చేతికి ఏ ప్రభుత్వమువారును ఒప్పగించజాలరు.

ప్రజలయెడ కటాక్ష విక్షణములకు ప్రపంచ ప్రజలవచ్చు నా కూడదా యునునది మన ప్రస్తుతావస్థ కాదు మనము ఆలోచించివలసిన యీ వ్యవహారమునందు ముఖ్యమైన రాజ్యాంగ సూత్రము ఒకటి యిదిగో గుర్తున్నది బార్లీ ప్రజలు మారుమాట్లాడకుండా లాంగ్ మెంబర్లవలెనవి మేము కోరుట లేదు. నానుద్యమకు బాధ్యులపక్షాలవా శాసనములకే వారు విధి చేయై యుండవలయునని కోరుచున్నాము వారు ఆ ప్రకారముగా బాధ్యులశాసనములై ప్రవర్తించిన పక్ష పరి కేవల అన్యాయములు తొలగింపబడవలెనని నావి కోరికచో అప్పుడు అట్టి అన్యాయములకు అక్రమముగా చక్కజే నుట గవర్నరు గారికి కష్టమైనది కాదు.

పతానులు

బార్లీ తాలూకాలోని 25 గురు పరామర్శులతో తీసికొని రి బికి. గవర్నరుమెంటు అధికారము వీరిని వెయ్యి కండ్లతో కనిపెట్టి చూచుచున్నాడు.

ఈ పతానుల నడవడిక చాలా ప్రశస్తముగా నున్నది. కాని, ప్రజలలోని దురభిప్రాయములను ఎడబాపుటకై వారిని తీసివేసి భారతీయులే వారిస్థాన మందు నియమింపబడుచున్నారు.

రైతులందరకు తమ శిక్షులను చెల్లించినపిదప, తెక్కలకు పునర్వి్యర్థ చేసి తెక్కలకుందలి లోపములవల్ల ఎక్కడ శిక్షు పనూ చేయబడినట్లు కన్పించినో రిహిషియ్య యివ్వబడును.

నేను, నాతోడి యధికారవర్గమును యీ బార్లీ వ్యవహారమును త్వరలో పరిష్కరింపుటకు ఆసక్తులమై యున్నాము. కా బట్టి సమంజసమైన

పదకు లేవైన సూచింపబడినచో, అందువిషయమై గవర్నరుమెంటువారు తప్పక ఆలోచించెదరు.

మునీగారి మూడవ లేఖ

జూన్ 11 తేదీన మునీ గారు తమ మూడవ లేఖకు గవర్నరుగారికి వ్రాసిరి.

ఈ వ్యవహారము వెలునే పరిష్కరింప జలసిన యవసరము చాలా ఎక్కువగా నున్నది ఈ ఇప్పుడు గవర్నరుమెంటు వారు బార్లీలోయందు ఆములు, రమ మన్న నిర్బంధ విధానములను అపివేయని యెడలను నిష్పాక్షికమైన పంచాయితీ విచారణ నెలకొల్పినచో సందర్భములు యుక్కురమై ఫూరముగా పరిణమించగలగియు మునీ గారు వ్రాసిరి.

ఇంతటితో ఈ యుత్తరప్రత్యుత్తరములు ముగిసినవి.

(ఆ. తె.)

గవర్నరుమెంటువారికి దొరకిన

విరికిపండ్లు

బొంబాయి, జూన్ 11:—గవర్నరుమెంటువారి రీక్రిండి పరూచారము ప్రకటించుచున్నాడు.

బార్లీ తాలూకాలో రాజీవాళులను దాఖలుచేసి ఉద్యోగమును మానుకొనిన గ్రామకాకతలలో 8 మంది తలాతీలును 25 మంది పటేలులను గలరు.

8 మంది తలాతీలలో నొకడు తాలూకాలో ఆపరేటర్లయొక్క (అపహామదాబలయొక్క) పోరుపడలేక వారు వెలివేసిన రేమా యను భియముచేత ఉద్యోగమునను రాజీనిచ్చినది చెప్పెను పటేలులలో నొకడు మాడ యీతిగానీ కల్లెక్షరుతో చెప్పుకొనెను. ఇది న వారితో కల్లెక్షరు కలిసి మాట్లాడలేదు కాని వారందరకు యివిసమము చేతువుల నల్లనే రాజీవాళులను దాఖలుచేసిరి సమ్మతించారు

తలాతీలలో 7 మంది శిక్షులు బాకీపడచున్నారు శిక్షులు చెల్లించనివిడిగా వారి సమస్త భారీచేతువీ యుండెను.

(ఆ. తె.)

సింధురాష్ట్రముల అనినూనము

సింధురాష్ట్రములోని హైద్రాబాద్ నగరమునందలి చూరామ్ వాసల్యులుగాఁ జిట్టయెర నొక బహింగభ జరిగెను.

జయరామదాసుగారు పక్షి - శిశురైసి. బోత్రాయ గారు పక్షిలో అనేకప్రాకులై యవపక్షినియను బార్లీ సత్యాగ్రహముచూపు చెప్పిరి.

బార్లీ సత్యాగ్రహమునెల సాగురాష్ట్రీయులు తమ యభిమానమును వెల్లడించుచు సభలో తీర్మానము చేసిరి

జయరామదాసుగారు కాపనసభ్యత్వమునకు రాజీవామా నిచ్చినందున జమరామదాసుగారికి ప్రకటించుచు తీర్మానము చేయబడెను.

(ప్ర. తె.)

క్రి శ్రీ మగనలాయిగాంధీ

స్థానక నిధి

వసూలు మొత్తము

ఈనిధి క 705-8-0 వసూలైనది. ప్యారాలీమొరాజా పార్వీయగారు (బొంబాయి) 2000 గుప్తదానము (సబర్బరి) 101 యును ప్రాసెసకు కే. పి. క్రివేడిగారు (పూర్వా) 100 రూపాయిలును భగవాంతీ పురమోత్తంగారు (సబర్బరి) 50 రూపాయిలును యిచ్చిరి. తక్కినవి బిల్లర మొత్తము 1 మొదలు 25 వరకును కలవు. (ఎం. యండియా, 7-6-28)

బొంబాయి గవర్నరు : బార్డోలి

శీతాశీతా

బొంబాయి శాసనసభ్యులగు మున్సి గారు బార్డోలి గూర్చి వ్రాసిన లేఖకు గవర్నరుగారు రాసిన ప్రత్యుత్తరము, సమాధానపు లేఖను పూర్తిగ బోధించుచున్నది. బార్డోలి దినమునం దీసంగతి బయల్పడుటవలన, రయితులకు గలుగు ఆశాభంగమునకు మేరయుండదు. మున్సిగారు సక్రమాంబోధనవాదులు. వీరు గవర్నరుగారికి బంపిన లేఖలో రయితుల దృక్పథమును సూచించి షతపాత రహితముగ విచారణ జరుగవలయునని కోరిరి. అధికారివర్గమువారు సామాన్యముగ జూపు వైఖరివలె గవర్నరుగారును మాటపట్టుటల నాధారము జేసి కొని, అనుకూల పరిష్కారమునకు తోడ్పడకున్నారు. రయితులు సత్యాగ్రహము నవలంబించిరిగాన, ప్రభుత్వమువా కిసవాలుకు బదులుజెప్పదలచిరిని, యిటుట గవర్నరుగారి ఉన్నతస్థానమున కేమాత్రము తగియుండలేదు. తమక్రిందియుద్యోగులు పొరబడినచో, నరియగు విచారణ నలిపి దానిని తొలగించుట పాలకునిలక్షణము గాని, బాధనొందుచున్న రయితుల నింకను అణచెడ మనుట ప్రజ్ఞ గాకేరదు. ప్రభుత్వమువా రవలంబించుచున్న ప్రేమ నిర్బంధముల మూలమున గలుగుచున్న కష్టముల నన్నిటిని, రయితులు అత్యంత శాంతసహన భావముతో భరించుచున్నారు. అహింసా ప్రత్యేకమును విష్కర్షగ కొనసాగించు చున్నారు. ఇట్టి వారి అభ్యుత్తర ప్రవర్తనమును గాంచి యయినను, గవర్నరుగారి హృదయము మెత్తపడి యుండవలసివది. రయితులు గోరిన సహేతుకముగ కోర్కెను వీరు సఫలపరచియుండవలసినది.

అందుకు మారుగ, ప్రభుత్వమువారు న్యాయముగ ప్రవర్తించి రనియు, శాసనసభ ప్రవర్తనము క్లాసు పాత్రముగ నున్నదనియు, గవర్నరుగారు చెలుపుట చోద్యము. శాసనసభ గూర్చి అసత్యములు ప్రచురింపబడెనని, వీరి తలంపు. రయితులు హెచ్చుపన్నుల నీయగలరనియు, వెలుపలివారి ప్రోద్బలమువలన, వీరు చెల్లించుచున్నారనియు, గవర్నరుగారు పలుకుట, విశాలదృష్టి నెంతమాత్రము సూపుటలేదు. ఎట్టి ఆందోళన ప్రారంభమయినను, ప్రజల కెట్టియిబ్బందులు లేవనియు, దుష్టులగు రాజకీయాందోళనకారకులు ప్రజలలోనశాంతిబుట్టించెదరనియు, అధికారులు జెప్పట సామాన్య ఖి. కాని ఇట్టి వ్యర్థవాదమును వెనుక కొందరు నమ్ముచున్నను, ఇప్పుడెవరును నమ్ముటలేదు. రయితులు వట్టి మూర్ఖులా? ఇతరసమస్యలు వారికి దెలియకపోవచ్చును. కాని వారి పోలముల సంగతి వారికి దెలియదా? పన్నుల జెల్లించు సామర్థ్య మెంత

వరకు గలదో, వారికి దెలియదా? రాజకీయ నాయకుల నిమిత్తము, వీరు ఆస్తిని, కోల్పోయెదరా? కారాగృహబాధల ననుభవించురా? రాజీనామా నిచ్చిన శాసనసభ్యులు, బాధ్యత లేనివారా? గ్రామమునసబులును కరణములును తమ పదవులను ఊరకపోగొట్టుకొనుచున్నారా? వి. జే. పటేలుగారేల యనమ్మతి దెలిపియుండవలెను? గాంధీ మాళవ్యా, అన్నాదీ, వల్లభభాయి పటేలు మున్నగు నాయకులు అసత్యము లాడువారా? ఇంతకు పూర్వము, బార్డోలి రయితు లెన్ని సభల గావింపలేదు? ఎన్ని తీర్మానముల గావించి, ప్రభుత్వమున కంపియుండ లేదు?

రయితులకు హెచ్చు పన్నుల వలన నెట్టియిబ్బందులు గలుగవనుట, కనులయెదుట గనుపించుచున్న సత్యమును నిరాకరించుట యగును. వేలమువేయబడిన భూములు పెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగారు చెలుపు విలువ నొనగుచున్నయెడల, వీరి అంచనాను గ్రహింపవచ్చును. అందుకు మారుగ విక్రయపు ధరలబట్టి, వీరి అంచనా అసత్యమని తేలినది. సత్యమును గ్రహించుటయే ఉభయపక్షములవారి ఆశయమయినయెడల, సమగ్రమగువిచారణ జరుగుటకు, ప్రభుత్వమువారేల యంగీకరింపగూడదు? ఇందు అతివాద మేమియు కనుపింపదు. పన్నులను చెల్లించిన పిమ్మట, తప్పేమయిన కనుపించినయెడల, సవరింపబడు నని, గవర్నరు గారు సూచించుట విచిత్రము. అధికారులు తమ తప్పుల నంగీకరించుట జరుగదు. ప్రతిష్కారకు వీరు ప్రాకులాడుచుందురు. అట్టితరి, హెచ్చుపన్నుల వోక మారు చెల్లించినపిమ్మట, రయితులు వీనిని భరింప నంగీకరించిరిని, అధికారులు చాటుకమానరు. నిష్పక్షపాత మగు విచారణ జరిగి, నిర్బంధచర్య లాపివేయ బడనియెడల, పరిస్థితులు విషమ మగునని, మున్సిగారు చెప్పిన హితవు నికనయినను గవర్నరుగారు రనుసరించుట యవసరము. ఇదివరకే బార్డోలి సమస్య అఖిలభారతసమస్య యయినది. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు దీనిని ప్రతిఘటింప నిశ్చయించుచో, దేశమంతయు దీనిపై తనదృష్టిని కేంద్రీకరించి పాటుబడ వలసి వచ్చును. కొంత కాలము బొంబాయి ప్రభుత్వము తన నిర్బంధములను సాగింప వీలయినను, త్వరలో నవి నిష్ఫలమై, దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికి దోహద మొనగక మానవు. అందుచే విశాలదృష్టితో జూచిన, బార్డోలి నిర్బంధములను జైవదత్తము లనియే భావింపవలసివచ్చును. ఇట్టి అనుభవములకు బిమ్మట చీకటికి పిమ్మట వెలుగువలె స్వతాజ్యము సిద్ధింపగలదు.

సైమను కమిషనుల ప్రగల్భములు

సైమను కమిషను సభ్యులు ఇంగ్లండుకు వెడలిన పిమ్మట, లేని పోన ప్రగల్భముల బలుకుచున్నటుల, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. స్త్రాతకోనా ప్రభువుగారు, హిందూదేశ సమస్య చాలా చిక్కుగ నున్నదనియు, సైమను కమిషనువారు ఏడువేల మైళ్లు తిరిగిరినియు, అనేకులను తాము జూచిరినియు, హిందూదేశమునందు ఎన్ని భాషలు గలవో, ఎన్ని జాతులు గలవో తమకు దెలియలేదనియు, బలికిరి. హిందూదేశ మొకజాతి కాదని చూపుటకే

వీరు తంటాలుపడుచున్నారు. కమిషను ప్రతిపక్షులను నిర్లక్ష్యపెట్టుటకు వీలు లేకబోయినను, తాము ముఖ్యసంఘములవారి నందరను సహకారమువంకకు ద్రిప్పితిమని, వీరు ప్రగల్భముల బలికిరి. ఎవ్వరిని త్రిప్పగలిగిరో, వీరు చెప్పలేదు. మేజరుకడోగను గారును ఇట్టిచిలుకపలుకులకే పలికిరి. కమిషను పట్ల తీవ్రప్రాతికూల్యపు తుపాను చెలరేగెనని మాత్రము వీరంగీకరించిరి. కాని, దీనికి కారకులయిన హోం రూలరులకు ప్రజలలో పలుకుబడి లేదని, చెప్పి వీరు సంతృప్తి జెడిరి. ఈసంగతిని వీరెటుల కనిపెట్టిరో తెలియకున్నది. మేజరు కడోగనుగారు, అధికారులు చెప్పెడి మామూలు పాటనే ఏకరువుపెట్టుచున్నారనుటకు సందియము లేదు. హార్టుషార్కగారు, ముచ్చటించుచు, హైందవ కార్మికులు సైమను కమిషనుకు ప్రతికూలురు గారని పలికిరి. ఇంతకు పూర్వము అఖిలభారత కార్మిక సమావేశమువారు సైమను కమిషనును బహిష్కరింపగోరిరి. మున్నటిదినము సాగవునము నగదు జరిగిన మధ్యరాత్రి కార్మికసభవారును బహిష్కార తీర్మానము నామోదించిరి. హార్టుషార్కగారు అసత్యముల బలుకుటకు వెరవరని, ఇందుమూలమున విడితమగుచున్నది. బరకహం ప్రభువుగారికి ఇతర విషయము లంతగ రుచించుట లేదు. వీరికి గావలసినదంతయు బ్రిటీషు వాణిజ్యాభివృద్ధియే. ఈవిషయముగూర్చియే వీరాలోచించుచుంటిరి. హిందూదేశమున కమితమగు మేలొనర్చిన బ్రిటీషు జాతికి తాము చెందియున్నామని బరకహం ప్రభువుగారు గర్వపడుచున్నారు. కాని, హిందూదేశప్రజ లనుభవించుచున్న దుర్భరదారిద్ర్యమునుగూర్చి లేబరు సభ్యులగు వర్నెల్లు ప్రభృతులు చేసినవర్ణనకు వీరేమందురో తెలియదు. బ్రిటీషు వస్తువులను బహిష్కరింప వలయునని, హిందూదేశ ప్రముఖులు గోరుచుండ, బరకహం ప్రభువుగారు బ్రిటీషు వస్తువాన్ని ఎటుల చేకూరునని వితర్కించుచున్నారు. సైమను కమిషనువారి మారు వచ్చిన పిమ్మట, ఈ విషయము గూర్చి ఎక్కుడు శ్రద్ధపహించెదరని నమ్మవచ్చును. ఈరీతిని వివిధ సభ్యులును ఎవరి గొప్పవారు చెప్పకొనుచున్నారు. కమిషనుకు తోడ్పడుటకై బయలుదేరిన దేశీయ సంఘమును గూర్చి వినినచో, వీరిమన మొత యుహ్సంగునో చెలుపనక్కరలేదు. కాని యీసంఘమును దేశము నిరసించు ననియు, యూరపియనులు దీనిని ప్రేరేపించిరినియు, ఇది తెలుపు కోర్కెలు ఆక్రమములనియు హానికరములనియు, సర్ పి.యస్. శివస్వామి అయ్యరు, రంగాచార్యులుగార్లు చాటుచున్నారు. అందుచే ప్రజలు దీని నేమాత్రము లక్ష్యపెట్టనక్కరలేదు. హార్టుషార్కగారి ప్రగల్భములను గనుల పనివాండ్రనాయకులగు కుక్కుగారు సయితము నిరసించుచున్నారు. కమిషను సభ్యుల నుడువుల గాంచిన, వీరికి హైందవ ప్రభావములపట్ల ఎట్టి సానుభూతిలేదని వెల్లడి యగుచున్నది. హిందూదేశము స్వపరిపాలనార్హత గాంచలేదని చూపుటకు, వీరు తంటాలు పడుచున్నటుల స్పష్టమగుచున్నది.

బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారి లొంగుపాటు

బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారు కొన్ని సంవత్సరములలో ఎంతవట్టుదల సూపినను, తప్పనిసరి యయినపుడు, లొంగిపోవుటకు వెనుదీయరు. ఇర్రెండు సమస్య విషయమున వీరి టులనే లొంగిపోయిరి. తప్పనిసరి యగుచో, హిందూదేశ సమస్య విషయమునగూడ లొంగిపోయెదరని నమ్మవచ్చును. తమ వైఖరిని దెలుపుచు, బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారు ప్రభువుల సభలో గావించిన ప్రసంగ మీసంగతిని తేటపరచుచున్నది. బ్రిటీషుస్త్రీలకు పురుషులతో పాటు సమానమగు హక్కుల నిచ్చుట, వీరి కెంత మాత్రము గిట్టదు. స్త్రీలు పురుషులవలె గ్రంథములనురచింపజాలరని వీరు చాటగ, పలువురు వీరిని విమర్శించియుండిరి. మొదటినుండియు స్త్రీలపైన్నిక హక్కులను పెంచగూడదని, వీరు పట్టుదల సూపియుండిరి. 1919 సంవత్సరమునందు, యుద్ధముముగిసిన పిమ్మట స్త్రీల హక్కులు విస్తరింపబడెను. అప్పుడు, బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారు అట్టార్ని జనరలుగ నుండిరి. నూతనవాతావరణమునందు తనమాట చెల్లదని ఎంచి, వీరు బిల్లును విధిలేక ఆమోదించిరి. ఇటీవల స్త్రీలకు పురుషులతో సమానముగ ఎన్నిక హక్కుల నిచ్చుటకు పార్లమెంటుసభవారంగీకరించినపుడు, వీరి కిష్టము లేకున్నను చట్టము సంగీకరించిరి. ఒకమారు క్రిందికి జారినపుడు, మధ్య నిలువ బ్రయత్నించుటవలన లాభములేదని వీరు తలంచెదట. ఒకవేళ స్త్రీలచట్టముకొరకు రాజీనామానిచ్చి, పార్లమెంటు పైకి జరిపినను, తా మోడిపోదుమని, బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారికి నిశ్చయమే. స్త్రీలకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చుటవలన, అనర్థము వాటిల్లునని, వీరి కిష్టమిది సమ్యక్మున్నను, చట్టమును తప్పనిసరిగ నామోదించి శౌరవమును కాపాడుకొనవలయునని, ఇండియామంత్రిగారు ప్రభు సభాసభ్యులకు సలహా నిచ్చిరి. బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారు బ్రిటీషు వైఖరిని ప్రతిఫలింప జేయుచున్నారు. ఏవిషయమునం దయినను వీరు తెగువరకు విగించువారు గారని తేలుచున్నది.

డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యగారు: కద్దరు

డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యగారు వెల్లాల యువకుల సభలో ముచ్చటించుచు, సాంఘికసభల యువయోగమును సమర్థించిరి. ప్రత్యేక సాంఘిక సభలవలన కొంత యువయోగము లేకపోలేదు. ప్రతి సంఘము వారును తమ బాగును తాము చూచుకొనుచో, దేశము త్వరలో నభివృద్ధి జెందునని చెప్పవచ్చును. కాని, తమ బాగుకొరకు యితరులబాగుకు ప్రతిబంధకము గలిగించుటయు, దేశశ్రేయోభివృద్ధి కడ్డకపాటు ఏ సంఘమున కయినను పాడిగాదు. ఇట్టి వైఖరి ప్రబలుట వలన, ప్రత్యేక సాంఘిక సభలు లేకున్న మేలని యనిపించుచున్నది. ఇవి జాతీయభావమును నీటగలుపుచు, దేశపురోభివృద్ధి ఎటుబోయినను లక్ష్యపెట్టక, 'మాకాయువ్యము మాకారోగ్యము' అని యనుటవలన, మితిలేని యనర్థములు వాటిల్లుచున్నవి. ఇప్పటికయినను ఆయాసంఘముల నాయకులు, అన్యసంఘ ద్వేషమును బెంపక, దేశాభివృద్ధికి సాంఘికోద్యమములను అడ్డుపడనీయక, జాగరూకతతో నడుపుచో, వీనివలన ప్రయోజన ముండును. ఆసంగతి యటుండ, వెల్లాల యువజనులు కద్దరును ధరించి కద్దరు పరిశ్రమకు ప్రోత్సాహ మొసగి, కద్దరువ్యాప్తికి సర్వశక్తులను ధారపోయవలయునని, సుబ్రహ్మణ్య మంత్రిగారు చేసిన ఎచ్చరిక చాల ముఖ్యమయినది. వెల్లాలసంఘమువా రీపనికి బూనుచో, స్వసంఘము నుద్ధరించి, దేశోద్ధరణకు తోడ్పడగలరు. సుబ్రహ్మణ్య మంత్రిగారు తమ శాఖలకు సంబంధించినంతవరకు కద్దరు ఉపయోగమును విస్తరింపజేసి మార్గదర్శకు లగుట, అవసరము. అస్పృశ్యతానివారణకు వెల్లాల యువజనులు తోడ్పడవలయునని సుబ్రహ్మణ్యగారు చెప్పిన హితవుగూడ అవశ్యావలంబనీయము.

హల్దేనుగారి మందలింపు

తూర్పు ప్రపంచముపట్ల ఇంగ్లండు కడు సంకుచిత దృష్టితో మెలగు చున్నటుల, హల్దేను ప్రభువుగారు తెలుపుచున్నారు. పాశ్చాత్య ప్రపంచమునందలి యుత్కృష్టజ్ఞానముతో తులనానుభూతిని హిందూదేశము గూడ జూపెననియు, ఉభయ దేశములందును మరణ భయమును తొలగించు సంకల్పము వ్యాపించె ననియు, హల్దేను ప్రభువుగారు సూచించుచున్నారు. హిందూదేశముతో ఇంగ్లండుకు చిరకాలసంబంధ మున్నను, హైందవవిజ్ఞానమును గ్రహించుటకు, జర్మనీ, అమెరికా, ఇటలీ, మున్నగు దేశములు నలిపిన కృషిని ఇంగ్లండు సలుపలేదు. గాంధీ, టాగూరు, మున్నగు మహాపురుషుల సందేశములను గ్రహించుటకు ఇతర యూరపియను దేశములు విశేషశ్రద్ధ వహించుచుండ, ఇంగ్లండునం దట్టి ప్రయత్నమే గనుపించదు. భారతీయులు వివేకశూన్యులనియు, అనాగరికులనియు, బ్రిటీషువారు బ్రట్టిధర్మమును వహించి, వారిని పైకి దెచ్చి ఇష్టదేవుడే మానవమాత్రుల గావించుచున్నారనియు, వీరు నాగరికజాతు లనిపించుకొను నప్పటికి ఎంతకాలమో పట్టుననియు, అంతవరకును బ్రిటీషువారిసహాయ ముండవలయుననియు, భగవంతుడు వారి నిండుకు నిర్దేశించెననియు, మున్నగు సంగతులను ప్రతివారును ఏకరువుజెల్పెదరు గాని భారతీయ హృదయమును గ్రహించుటకు బ్రయత్నింపరు. హల్దేను ప్రభువుగారు రెంత మందలించి నను, హిందూదేశము స్వాతంత్ర్యము బడయువరకు బ్రిటీషువారి వైఖరి మార్పుజెందునని తోచదు.

గాంధీమహాత్ముడు: జాతీయ విద్య

జాతీయ విద్యగూర్చి గాంధీమహాత్ముడు గుజరాతు విద్యావీరమునందు సరియగు నిర్వచనమును జెప్పెను. దేశవిముక్తికొరకు, విద్యావీరమువారు పాటుబడవలయు ననియు, ప్రభుత్వ పాఠశాలలలో నేర్పువిద్యకు జాతీయపాఠశాలలో నేర్పు విద్య భేదముగ నుండు ననియు, ఆంగ్ల వాఙ్మయమును విద్యార్థులు పఠించినను వివిధ విషయములను దేశభాషలద్వారా నేర్చికొందు రనియు, విజాతీయపాఠశాలలలో చరిత్రను, గణితమును, ఆర్థికశాస్త్రము మున్నగు విషయములను నేర్పు రీతికిని, జాతీయ పాఠశాలలలో నేర్పురీతికిని సంబంధము లేదనియు, జాతీయ విద్యయొక్క ఉత్తమాశయము స్వాతంత్ర్యభావప్రవర్ధనమే ననియు, బార్డోలీకి బోయి నిర్బంధములకు లోనగువారు జాతీయ విద్యార్థులు గాని,

ప్రభుత్వపాఠశాలల విద్యార్థులు గారనియు, మహాత్ముడు సూచించిన తారతమ్యము, రెండు విద్యావిధానములకును గల భేదమును స్పష్టపరచు చున్నది. ప్రస్తుతవిద్యాపద్ధతులు, విద్యార్థులను యంత్రములుగ తయారు జేయుచున్నవిగాని, దేశభక్తులుగ కాదు. తుదకు దేశభాషలద్వారా విద్య నేర్పుటకు సంకల్పించిన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ మయినను, తన ఆశయము నింత వరకు నెరవేర్చుకొన జాల కున్నది. రాబోవు తమిళ విశ్వవిద్యాలయ మయినను క్రొత్తమార్పును త్వరలో గావింప గలుగునని తోచదు. అందుచే జాతీయ విద్యావశ్యకత దేశమున కెంతేని గలదు.

స్థాన్య: విషయస్థితి

స్థాన్యసం దింకను ఆర్థికస్థితి చక్కబడలేదని, వెల్లడియగు చున్నది. స్థాన్యనాణెపు విలువ యింకను స్థిరపడలేదు. దీనిని స్థిరపరచుటకు పాంకేరుగారు ఇతరమంత్రులకు తోడ్పడరని, 'ఎక్స్-డిస్కౌంట్' పత్రిక దెలుపుచున్నది. అట్టితరి, మంత్రివర్గము రాజీనామా నీయవలసినచ్చును. కొంత కాలమునుండియు, ఫ్రెంచి మంత్రులు మార్పు జెందుటలేదు. అంతకు పూర్వము రోజుకొక ప్రభుత్వము మారిపోవుచువచ్చెను. ఫ్రెంచి మంత్రులు తమ ప్రజల స్థితిని చక్కబరుప ప్రయత్నించుటకు మారుగ, ఇతరదేశములలో తమ పలుకుబడి నెటుల వ్యాపింపజేయవలయునను విషయమును, ఆలోచించుచు, అసలు కర్తవ్యమును మరచిరి. ఇంపీరియల్ దురాశలున్న దేశ మేదియయినను, తన ప్రజలకు నిజమగు మే లొనర్పజాలరు.

కాశ్మీర మహారాజగారి వ్యాఖ్యానము

సంస్థానముల గూర్చి ముచ్చటించుచు, సంస్థానముల భావిరక్షణముతో బ్రిటీషు ఇండియా కెట్టిసంబంధ ముండగూడదనియు, బ్రిటీషు ఇండియా స్వదేశ సంస్థానములు వేర్వేరుగ నుండవలయుననియు, ఇట్టి ఏర్పాటు లేకున్న బ్రిటీషు ఇండియా లోని రాజకీయ నాయకులు సంస్థానముల వ్యవహారములలో జోక్యము కలుగ జేసికొనువరనియు, అట్టి యనాంతరము వాటిల్లుకుండ జేయుటకు తాము ఇంగ్లండువచ్చితిమనియు, కాశ్మీర మహారాజగారు డెయిలీ ఎక్స్-ప్రెస్సు పత్రికా ప్రతినిధితో బలికిరి. సంస్థాన ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యము లభింపకుండ నాటకపరచుటయే వీరి యుద్దేశ్యమునుట నిశ్చయము. కాని, సంస్థానప్రజలు మాత్రము వీరియభిప్రాయముల సంగీకరింపరని, రూఢిగ జెప్పవచ్చును.

సీహం కార్మిక పక్షమువారు

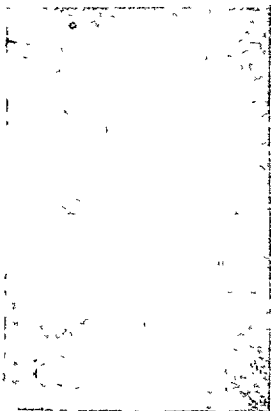
రాంకే మగ్డూనాల్లుగారిని

తమ ప్రతినిధిగ అవలంబించుట

(బీము సర్కిసు)

అండల్, జూన్ 11:—సీహం కార్మికపక్షమువారు సిడ్నీ వెబ్బుగారిసానే తమ ప్రతినిధిగ అవలంబించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి ప్రకటించిరి. ఇది కమ్యూనిస్టుపక్షమునకు టైటునిగు కార్మికపక్షమువారిపై విజయ మునున్నాడు.

హార్వూరకగారిని ఓడించుటకు సకలశక్తులగాడు బ్రహ్మాండముగ ప్రయత్నించి స్థిరపంకల్పమును జేసికొనిరి. హార్వూరకగారి నియోజకవర్గమునందే అతిశ్రమముగ సుపన్యాసములను సకలశక్తులగాడు జూన్ క్యాంపెలుగారు సలుపుచున్నారు.

శ్రీ యక. సి. సేన్ గారు

సార్వభౌమ సంపతులకు పరిచితలు గావింప బడిన అంజలి, ఆరతి, శ్రీలతల తండ్రిగారును (మువ్వరు యువతలు చిత్రపటము ఆంధ్ర ప్రతిక యందు ప్రకటింపబడినది) గ్రేటు బిటనులో విద్య సభ్యునియందు భారతీయ విద్యార్థులకు విద్యాసంబంధమైన సలహా నొసంగువారును అగు యన్. సి. సేన్ బి. బి. ఇగారు ప్రాచ్య సామ్రాజ్య సమ్మేళనమునకు మిగుల పాటుబడిన సుప్రసిద్ధ సంస్కృత కేకబ్ చంద్రసేనుగారి కుమారులు.

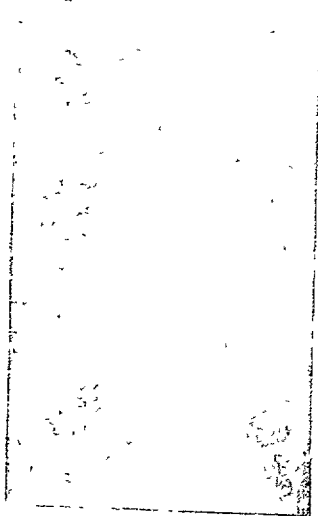
విదేశవార్తలు

పండిత శ్యామశంకరునిసభ

బర్మాను మహారాజు అధ్యక్షతకు తగడనుట దేశద్రోహి యనుట

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 12:—“క్విట్ ఇండియా” నందు పండిత శ్యామశంకరుడుగారు అన్ని మతాలకు గూర్చి యువనస్థునియిరి బర్మాను మహారాజుగారు అధ్యక్షునియై వహించిరి. పభిషేకవచ్చిన కొందరు భారతీయులు బర్మాను మహారాజుగారు అధ్యక్షతకు వహించుటకు ఆంగ్ల లినింగు, దేశ ద్రోహియనియు వచించిరి ఇట్లు అల్లరిజేసి కొంత సేపైకి పింగళుల సభనుండి వెడలిపోయిరి తమ సమ్మతిని చెప్పుచు తీరిపోయిరి. లండనుకు వచ్చి భారతీయులందరూ ప్రార్థనను ముగియుట ఒక ప్రార్థన మండలమును నిర్మించి ఇచ్చుకొని బర్మాన్ రాజుగారు అంగీకరించిరి శివ దుగారు సామంతులైన దిలీపరీ విజ్ఞాన చతుర్ణి లాగూరు కలెక్టరును పూర్వ ఇది యువకరిందు “క్విట్ ఇండియా” గాని యువ విషయమును గూర్చి నిరంధరముగా ఉన్నతములవంతులు శంకరు శివ దుగారు లాగూరు లిరి

శ్రీ చెరుకుపల్లి వెంకటప్పయ్యగారు

గత సంవత్సరము యన్. యల్. పరీక్షయందు వలెనే, ఈసంవత్సరము బి. యల్. పరీక్షయందును రాజధాని బోధకుని ప్రథములుగ ఉత్తీర్ణులైన ఆంధ్రయువకులు.

చీనాపోరాటము

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

ష్యాంగు హే, జూన్ 12:—ష్యాంగు హేవార్డు లిట్లు దెబ్బపుడున్నది:—ముకుందనులో నున్న జపాను ఆధికారులపై బాంబులను బరిపిరి. ఎవరికిని ప్రమాదము రాలేదు. షికింగు తంతివాార్డు లిట్లు దెబ్బపుడున్నది. పరిస్థితు లింక ను ఉపద్రవకరముగ నున్నవి. రాయబాగల కార్యక్రమము చుట్టును ఇనుక సంవలను బరచి కాపాడుచున్నాడు. పెంగ్ షింగు సేనలు వయొలిను సేనాని ఎత్తుక బోవుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని తెలిసి ఎత్తుక వ. కాన లి వై న్యము శీర్షరి చిరి. ష్యాంగ్ కింగు ప్రభుత్వమువారు ష్యాంగునుగ ప్రభుత్వము నీయలేని కఠినవర్తన దీసికొనెదరని దెబ్బపుడున్నాడు. పయొను సేన తృప్తికరముగ లేదు.

అమానుల్లా రాజదంపతులు

(ప్రత్యేక విలేఖరినుండి)

లెహార్, జూన్ 12:—అమానుల్లా రాజుగారును పెరిషియా చక్రవర్తియు నిన్న సాయంకాలము సైనిక ప్రదర్శనమును జూచిరి. మునిసిపాలిటీవారు సాయంకాలము విందొపగ, అమానుల్లా రాజుగారు పెరిషియా చక్రవర్తి అప్పక పెరిషియాను మంత్రులు పార్లమెంటు సభ్యులు రాయబాగలు వచ్చిరి.

జనీవా కార్మికసభ

8 గంటలు పనిజేయు ఒడంబడిక

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

జనీవా, జూన్ 12:—జాస్వింగు ఒడంబడికను ప్రధన పరపని విషయమును చర్చించుచు ఈ ఒడంబడికను సవరణ చేసిననే కష్టము తీరవలె బిటిషు ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయ మని (బిటిషు ప్రతినిధి వుల్ఫ్ గారు ప్రకటించిరి. ఇందలి సిద్ధాంతమును తమ ప్రభుత్వమునా రెన్నడును ఆక్షేపించరనిరి.

8 గంటలు పనివాండు పనిజేయవలెనను జాస్వింగ్ ఒడంబడిక చక్కగ పనిచేయదలచుకొన్నచో జానని మరింత చక్కగ నిర్వచించుట వసర పనిరి.

సీనీరు ముస్సోలినిగారి

నిరంకుశ ప్రభావము

లండన్, (మెయిలు) మే 28:—

ఇటలీలోనికి దెయిలీ పోరాల్లు, ముంకెస్టన్ శార్డియన్ ప్రతిక లిరి, (ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టు ప్రతిక హోల్మన్ నైజను, స్వీడు కార్మిక ప్రతికలన రామండు ముస్సోలినిగారు తీర్చువు జేరి. హెల్సి బార్బనీ, రోమెయిను రోలెందో, కష్టగున్న రుమిటు గ్రంథములను క్రయించి దుర మైలాను నున్న గ్రంథవిక్రయదారి లా హెచ్చించిరి

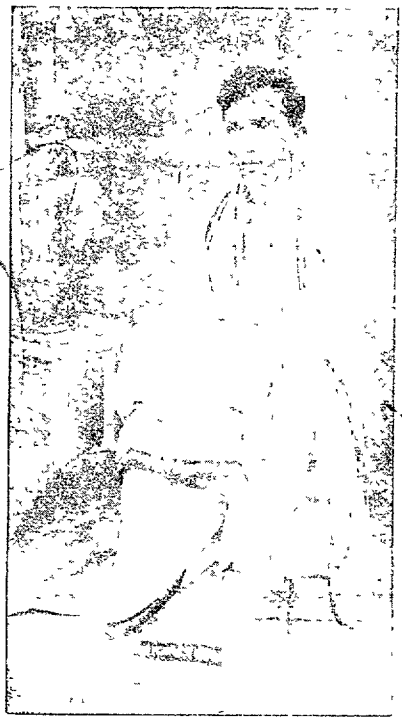
రయిల్వే ప్రమాదములు

(లీమువర్మిను)

జనీవా, జూన్ 11:—రైల్వే కస్టింగులో ప్రమాదములు రాకుండజేయు విషయమై ప్రస్తుతము చర్చించక ఒక కమిటీ శీర్షరిచి వాదించేక ప్రకారము ప్రపత్తింబట లాభ మని భావన గావరిరి.

వన్యుఖం చెట్టిగా రీ విషయమై సాంకేతిక ఆర్థిక చిక్కులను పనియు అండ్ రైజ్ తీయై రైల్వే కార్మిక సంఘములో యున్న నిపుణుల సలహాతో జేసిన భాగండుననియు చెట్టిగా రనిరి. వారి నివేదికకై నిరూపణచాలె ననిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రైల్వే కస్టింగు తగిలెటదే జరగు నటుల జేయదలంబు కిది సమయముగాదని వన్యుఖం చెట్టిగాడు దలిపిరి. తుదకు భావన గారి సలహానే ఆల. బి. చిరి.

జనబాలో కోలకు ప్రదేశమున రాయలు దచ్చిపెల్లు చురుకు కంపెనీవారు క్రొత్తగా చురుకు కంపెనీని నెలకొల్పి దరట.

శ్రీ వాశిరెడ్డి పార్థసారథి

వర ప్రసాదుగారు

గుంటూరుమండల జాతీయమహాసభ ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు. తుమ్మపూడి.

“సకలత్వాలాగారి మెడను

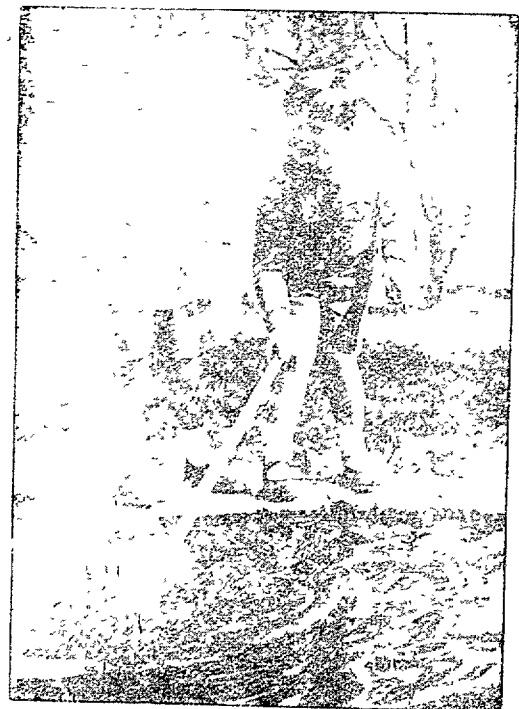
నులిమివేయవలెను”

హార్డు హారకో గారనుట

కుమ్మగారి ఆక్షేపణ

(లీమువర్మిను)

లండన్, జూన్ 12:—పూర్వ మొకపుడు కర్నలు శాలోనీగారు వ రాష్ట్ర పార్లమెంటు సభ్యుడు చర్చిలుగారిని తూలనాడి ఆరెనిమెనను నులిమివేయవలెనను అన్నందులకు ఆరు నెలలు కిషించిరే, శేడు హార్డు హారకో గారు సకలత్వాలాగారి మెడను నులిమివేయవలెనను నన్నపు డేల వర్తన దీసికొనలేదని తుక్కుగా రనిరి దేశీయచుంత్రి ఎండులకు మిన్న కండిరని య దుగుచున్నాడు మరియు ఆరె డిటివల “హింద్ మూనుపెను” అను కరపత్రమును ప్రకటించెనట. ఇది శాటింగుహం ఒడంబడికకు విరుద్ధమనిరి. మాండుగారియలో బహుదరీరి. గనల పనివాండ్ల క్యానిర్వాహకసభ్యులువాడు ప్రభుత్వము నీయలేదు. తాను వ్య కిరూపేణా మాండుగారి ప్రయత్నములను

రాజుల బాల్యము

యుగోస్లావియా యువరాజగు పాలుగారి కుమారుడగు ప్రిన్సు అల్బాండరు, రుమానియా బాలరాజగు మైకేలుగారిలో ఆమకొనుట, (నెంటలు న్యూసు)

అక్షేపించినదిగాని గమల పనివాండ్రు సంఘము ఏమియు దెలుపలేదు. శ్రీశైలమునందు జనరలు సునాన వీరమిత్ర చర్యను దీసికొనినది. జనుగుడుగ శ్రీశైలము యను సాధారణపదమును, గమల పనివాండ్రునుగాను కలిసి సంప్రదించవలెనని శ్రీశైల యూనియను పథివాని దెలిపిరి.

అంతరాతీయ కారికనభజ్జ (బీము నర్వసు)

జనీవా, జూన్ 12:—కనీసపు నేనముల సంఘము వారానియనుచు పూర్తిగ చచ్చింది ఏమియు తెలలేదు. బహుశా శ్రీశైలము జూపెను. ఆయా పథులనువాకు తమ తమ పరిశ్రమలకు తగినటుల కనీసపు నేతనములకు నిర్ణయించు సంఘమును నియమించుట ననుకూలించిరి.

జనీవా, జూన్ 10:—కార్మిక సభవాకు శ్రీశైలముగూడ తమ కార్యాలయ కాళ్ళు తేర్చివినందులకు కార్మికసభవారిని నోత్రము మురార్జీరు ఆహ్వానించిరి. ఈ కార్యాలయము నుండి బయలుదేరు ప్రకటనలలో యు ఆనకవాడలోనే యుండవలెననిరి ఇంకెయ్య పనివాండ్రు పంచేయు ఒడంబడికను ప్రసవకులకుటో ముందంజకేసెను. ఇదియూగా యజమానులు విశ్వాసము ఇచ్చిగంటలు పనిచేయ విషయమై తోడ్పడుచున్నారని పనివాండ్రు పరిశీలన అభివృద్ధి చేయుటకు కడగ నున్నాను.

రీషియా, ఆమెరికా, వెలెషియా, తక్కినవివాహి సభలో శ్రేణులందు విచారకరముని చురకలుగాగనిరి. రాబోవుసభలో రంగుజాతుల ప్రతిభలు గూడ నందురుగాకయిరి భారత సంపాదకులందును పనివాండ్రు పరిశీలన నభినంది చేయుటకు చాట్లగా పాటుబడుచున్నారనిరి. పనివాండ్రు పనిచేయు గంటల విషయమై చాట్లగా పని జరుగుట లేదనిరి. ఫ్యాక్టరీ పరీక్ష సరిగాలేదు పనిలేని కార్మికలవిషయమై ఇంకెయ్య భుక్తియనుచు బోర్డును కలగజేసికొన లేదనిరి. శిశురంగాములు ముఖ్యముగ బొంబాయిలో మహాభారతముగ నున్నవనిరి.

చాటరీ గారు

కార్మిక పరిశీలకులగున్న చిరుకలాలుగారు చేయు ఆలోచనలు నిజముగావనిరి పనివాండ్రు ఇచ్చిగంటలు పని చేయవలెనను ఒడంబడిక విషయమై ప్రభుత్వమువారు లేయ నుసిన దానినంతను జేరగారి. శిశురంగాములగున్న చిరుకలాలుగారు దెలిపిన సంగతులు 10 దేంద్ర నాటివారి. ఆలోగ్య పరిశీలకులను అభివృద్ధిచేయుటకు అన్నితరగతివాకును తోడ్పడవలెననిరి.

ప్రాచ్యవతీచీ భావములు

లండన్, జూన్ 10:—ప్రాచ్యవతీచీ భావములు పాశ్చాత్యుల అవలోకనము సంబంధముగ నున్నవి. ఏమియు పథులభావములు పాశ్చాత్యుభావములవలెనే గొప్పగా ప్రాచ్యవతీచీ తత్వములందు రెండింటియందును మునిగాను చూచు భావము లేకుండి బోధించిరి మాల్దేవులకు దెలిపెను.

దక్షిణ హంగరీలో గొప్పతుపాను

ఇద్దరు చనిపోయిరి; ఇద్దరు ముగిగలైరి

బుడాపెస్టు, జూన్ 10:—దక్షిణ హంగరీలో భయంకరముగు తుపాను ఏచి ఇద్దరు చనిపోయిరి. ఇద్దరికి నోటిచూట పోయినది అంతి తెలిపిన వార్తలకు మీకుకుండ అన్నియు తెలిపాయి నని. ఆందుచే వివరములు దెలియుటలేదు. పంటలన్నియు తగులబడెను.

పెర్షియాలో ఆఫ్ గాజనంపతులకు గొప్ప స్వాగతమొసగిరి. పెర్షియా చక్రవర్తికి ఆఫ్ గాజనరాజు విదొస గెవరు.

న్యూరెంబర్గ్లో

రయలు పట్టాలనుండి తొలగుట

20 మంది చనిపోయిరి

(న్యూరెంబర్గ్, జూన్ 12:—న్యూరెంబర్గ్ ప్రాంతములో ఎక్కువైన రైలు నేటియందు ముగి పట్టాలనుండి తొలగిపోయి 15 గురు చనిపోయిరి. నలుగురికి పెద్ద దెబ్బలు తగిలెను. మొత్తము 22 మంది చనిపోయినట్లు తెలిసెను.

ఈజిప్టు పార్లమెంటు ఆగస్టున యధికారమును మళ్ళి వృద్ధి చేయటకు ఒకటియై ప్రణాళికబెట్టిరి. కాలముంది తగిన ముదాని పరిష్కరించవలెననిరి. స్వల్ప సంఖ్యాకులు లిబరల్లు, నాటానిస్టులు, మున్ననాను పథకుండి లేచిపోయిరి.

అన్వేషియా నాకా పంటపనివాండ్రు పమ్మగట్టిరి. పరిశ్రమలు చిక్కుగా యున్నవి పెదకలుప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

దక్షిణ ఆఫ్రికాలో జేటుకుక్కల పండు ప్రారంభమైనది.

ఇటాలియా విమానముగో ఆంగ్లకు సజీవులై యున్నారు.

బెల్జిక్, జూన్ 10:—బెల్జిక్ గాసనపథలో పోలీసువాకును గాసనపథులు కొట్టుకొనిరి ముప్పియందుజేరి. మూడుపర్యాయములు సభక రానందులకు 8 గురు పార్లమెంటు సభ్యులను భర్తలకు జేరి. ఆకాలము ముగియగా తోపుగవచ్చి కూర్చుండిరి. పొమ్మని ఆగస్టు డసెను. వారు కడలెదు పోలీసువారిని పిలిపించిరి. ఉభయమును కొట్టుకొనిరి. పరిశ్రమలు చక్కబడిన పిదప ప్రేక్షకులను వెడలగొట్టిరి. తలుపులు జేసి సభను పట్టిరి.

ప్ర్యాంక్షడరను నిలకడగ జేయువిషయములో ప్రెంచి మంత్రివర్గము రాజీనామా నీయవలసియ్య ననుచున్నారు.

వాతావరణ సీత

శని సం! జూన్ 12-వ తేది మంగళవారము

అంశము	తేది	వాతము	వర్షము	తేలికము	తీవ్రము
వాతము	90	77	0.8	1.8	0.8
వాతము	87	82	...	0.4	1.6
వాతము	91	79	...	0.9	0.5
వాతము	97	82	...	0.7	1.1
వాతము	98	75	...	4.8	8.3
వాతము	90	77	...	0.8	0.1
వాతము	0.6	0.7
వాతము	97	82	...	0.9	0.2
వాతము	101	83	...	0.1	0.4
వాతము	108	84	...	0.1	0.7
వాతము	101	81	...	0	0.4
వాతము	94	75	...	0.7	0.8
వాతము	87	71	0.1	0.4	0.2
వాతము	97	81	...	0.1	0.6
వాతము	98	81	...	0	0.4
వాతము	91	81	...	0	0.7
వాతము	89	81	...	0	0.1
వాతము	0	0.8
వాతము	80	76	1.1	12.1	5.8
వాతము	81	74	0.8	18.7	2.8
వాతము	88	74	1.8	19.8	6.1
వాతము	84	75	1.1	17.5	2.6
వాతము	80	66	...	1.6	0.1
వాతము	68	68	0.9	11.0	2.9
వాతము	61	58	0.2	1.8	0.1
వాతము	71	62	...	0.7	...

సర్కారులు:—గోపాలపురంలో 0.80 వర్షించెను ముట్టు దిట్టయగయున్నది. కాకినాడలో పగటివేడిమి 3, విశాఖపట్నములో 4 డిగ్రీలు తక్కువ. గోపాలపురంలో రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కన్:—అనంతపురంలో చినుకులుబడెను. పగటివేడిమి 3, 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—మద్రాసులో తుంపరబడినది. నల్లూరులో ముట్టు విస్తారముగనున్నది. మద్రాసులో పగటి రాత్రివేడిమి 4, 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నిన్న మద్రాసులో 103 డిగ్రీలు ఎండగానెను.

పి. పి. నారాయణులు ఆయ్యర్లు, నాగేశ్వరరావు ప్రధానము

దేశాధికారి మిలిటరీ కాలేజి

1927 సం! నివేదిక

1927 జనవరి 20 నుండి 1927 మే 15 తేదీవరకు సంబంధించిన నివేదికయందీ కేంద్రవిభాగముననున్నది.

1 పార్టు విద్య

నూతన విద్యార్థులు:—ఇప్పుడు క్రొత్తగా తరిపితును పొందుచున్న 10 మందిగాని గాలమునది ప్రోత్సహమును కలుగ జేయుచున్నారు. ఎందు ముగ్గురు మాత్రము ఇంగ్లీషులోను తెక్కలలోను వెనుకబడియున్నారని పేరును కొన్ని కాలములో తక్కినవారితో సమానులగుదురని ఆశక్తియున్నది.

చదువుకొనవలసిన శిల్పము:—విద్యవిభాగము పూర్వము పఠనే యుండి క్రమక్రమముగా సీమాచాడపాఠ్య పరీక్షకు మార్గగామి యగును. 18, 19 ఏండ్లకొని విద్యార్థులుగాక తక్కిన విద్యార్థులందరూ వాఘవిక ప్రవృత్తి శాస్త్రమును అభ్యసించుచున్నారు.

డిప్లొమ పరీక్ష:—చివ్వికాలేజి డిప్లొమ పరీక్షలో హాజరగుటకు భారత ప్రభుత్వ ఎక్కువసంఖ్య వివరముగారు యానూతన విద్యార్థులను సెలవుకొనుగిరి. ఆ పరీక్షకు 6 గురిని పంపించిరి. ఈ పరీక్షను స్వాసయిననో మెట్రిక్యులేషను పరీక్ష స్వాసయినట్లే పంపించబడుదురు.

2-వ పార్టు పాఠాల

ఈ సంధ్యము 72 గురు విద్యార్థులకు. సలమ పరికరములనున్నగును పూర్వమునలేక నున్నవి 86 గురికి సరి పోయిన పరికరములు ఒకటి నూతనముగ కట్టబడినది.

మెడికల్ ఈ మెట్రిక్ పాఠాలనుందు 87 గురికి ఇన్ఫుయెంబాన్సుమునచ్చినది. అందగు నైపుల నాహాయ్యమున రోగనివారీతులైరి.

ఫిజికల్ (ప్రయోగము):—ఫిజికల్ (ప్రయోగము) క్రామముగా జరుగుచున్నది. డిప్లొమ మూడో శ్రేణ్యుండిరి. ఈ 72 గురికి 5 గురికి తక్కువ ఆకిన అందరికి యా తిమ్మను. ఈ 5 గురికి బాధ చేర్చబడును ప్రతివిద్యార్థియు వారమున కొక సాయాత్రమును ఆటాకులుగాని కబరిత్తుచేయుటగాని జరుగుచున్నది. క్రీకెటు ఆం చాలవర కభివృద్ధి చెందెను

2-వ మెట్రిక్

1927 ఆగస్టు 1-వ తేదీనుండి 1927 డిసెంబరు 10-వ తేదీ వరకు

1-వ పార్టువిద్య

నూతన విద్యార్థులు (కేంద్ర విద్యార్థుల ప్రకటించిన 11 గురు విద్యార్థులు ఎంతవై పికరకుగ నిద్య నభ్యసించుచు న్నారు. ఇందులో ఇద్దరికి ఇంగ్లీషు భాష ఏమియో తెలియదు వీరికి భాషను చిన్నుట చాల కష్టముగనున్నది ఇటువంటి అభిభావత సంస్థకు ఎన్నుకొనబడిన పురు అంగభాష తర్క శక్తియు ఉండెను, అను నిబంధన మేరకురుచుట ముఖ్యము

సాండ్ హాస్టు పరీక్షఫలితము:—ఈ పరీక్షలో కృతార్థుల 8 గురులోను 2 గురికి సంస్థయందీయే హాజరై గాని ఇదిఏమియు ఆలోచనగాకను.

2 పార్టు పరిపాలన

8 గురు విద్యార్థులకు. 120 మందికి సరిపకు వసతి గృహములుకలవు.

మెడికల్:—ఒక్కరికి మాత్రము మైఫామును జ్వరము వచ్చెను. దానిమన విముక్తయ్యెను. తెదితరులకేమియు జబ్బు చెయలేదు.

ఫిజికల్ (ప్రయోగము):—ఉదయమున కసరత్తు క్రిగం ఒల కాలమునుండి క్రిగంబున క్రిగంబుబడెను. ఈ 83 గురిలోను పదిమందిమాత్రము 101 ఆకులమూరము ఈరలేరు. కాలేజి స్వాస్థ్య ననుబరు 17, 18 తేదీలకు జగెగు మునుగ్గున్ ఇన్ఫుకార్ భాకాఅను విద్యార్థి 5 శతముల క్రిగంబుల మై జంపుచుందు జయము గాంచెను

నోటీసు

నేను నృధుననై పోయినాను నా ఆసియంతయు నా స్వార్థితమై యున్నది నాపేరు చెప్పి నాకు నృధుననై అప్పులు ననుగాని నా ఆస్తిగాని బాధించనేరవు. కాబట్టి నా కుమార్తెకుగాని నా పేనమిత్రగాని ఇచ్చే యాములు నన్నుగాని నా ఆస్తిగాని బాధించనేరవు. ఇల్లు

11-6-28

ప్రతిపాటి బల్లయ్య

తా మ ర తై ల ము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0. 12-కి 3-8-0.

తామర ఒకవిధమైన పురుగులవలన వరముమీదగాని, నెలదవలలోగాని, లోవర్ములలోగాని, గోల్లలోగాని పుట్టవచ్చును. అప్పుతాంజవం దీపో. బొంబాయి. ము. దాన

లిపోవా సమ్మే విస్తరించుచున్నది

సిక్కిటింగు జరుగుచుండుట

శాంతిరామండల్ పై కేసు విచారణ
కలకత్తా—లిపోవా, ఆంధ్ర సాల్ కర్మాగారములలో
సమ్మే యథా ప్రచారముజరుగుచున్నది.
జనమత పురం పరిస్థితులలో నేరూర్నులేదు.

కలకత్తా జూన్ 11:—ఆంధ్ర సాల్ లో సమ్మే విస్తరించు
చున్నది అచ్చటినుండి వార్తలు తెలుపుచున్నవి. కార్మికుల
యగు మిత్రులు, గారిని అచ్చటి పోలీసులను ప్రార్థించు
చున్నారు. ఆంగ్ల జేతమునకును బొంబాయికిని మిత్రుల గాన సహ
యా ర్థ మై పంపి న తం తి వార్తలకు
జాగ్రత్తగా లేదు. లిపోవా సమ్మే పరిస్థితులలో
నూర్నులేమియు లేవు. సిక్కిటింగు జరుగుచున్నది. చంగ
యిత శాంతిముగా నున్నది.

(ప్రెస్)

సమ్మే విస్తరించుచుండుట

ఆంధ్ర సాల్ సమ్మే నాకరులలో గూడ వ్యాపించినది.
నిన్ను ఆరు గంటలపాటు వారు సమ్మే చేయుచున్నారు. కంపెనీ
వారు ఆంగ్లో హైదరాబాద్ నందరిని, పిల్లలతో సహా పనిచేయు
టకు లెక్కగా నుండవలసినదిని కోరినారు. పనిచేయదలచిన
వారికి రక్షణ యొసంగ జరుగని దీనివలన మేజిస్ట్రేటు తెలి
యజరచినను తోటివారు ఏమందులో యను భయమున నెవ్వ
రును పనులకు పోలేదు.

జులై 11:—పనికొని వారిని ఈస్తు ఇండియా
కంపెనీవారు పనులనుండి తొలగించి, జేతముల నిచ్చిపంపియు
చున్నారు పనివారు జేతములు తగ్గించి ఒడునని తెలిచి సమ్మే
చేసి రలు. 100 మంది క్రొత్తగా
నియోగించబడిరి. ఆంధ్ర సాల్ లో సమ్మే పరిస్థితులను తెలిసి
కొనుటకు కే. సి. మిస్టర్ గారు అచ్చటికి పోవుచున్నారు

(ప్రెస్)

శాంతిరామండల్ గారిపై కేసు విచారణ

కలకత్తా, జూన్ 11:—ఈ రోజున ఈస్తు ఇండియా
రైల్వే మేకానిక్ ఇంజనీరుగు మూలగా, శాంతిరామండల్
అరెస్టు చేయబడినది. శాంతిరామండల్ జైలు మేజి
స్ట్రేటు దిక్కుగారియెడల హాజరయ్యెను. కొన్ని రోజులక్రింద
శాంతిరామండల్ గారు కొంతమంది యూరప్ యిన్ డిస్ట్రిక్ట్
గియలు నరహత్యకు సంబంధములు చేసి రకును
నేరమును మోసినది చా రకులకు తెలియును.
ఈకేసు ఒకటివలన తక్షణము శాంతిరామండల్ గారు తనపై
యక్రమముగా కేసులు పెరిగినవారి మూల అభియోగము
తెచ్చెను. బామంగాచి కాల్యులలో జన తానాధ్యక్షులను తేనెలు
రుజువు చేయవలసినదని మేజిస్ట్రేటు కోరెను.

మూలగా నాక్ష్యము చప్పులు తాను 12-8(4-80
మధ్య కచ్చెరియోనుండియు, రిగంటలపై పరార్పాక్ష్య
ముకు వచ్చి, 5-12 బండిలో లిపోవా వెళ్ళి తినెను. తనబంగ్లా
లో లేసినవారు పుచ్చుకొని బయటికి వెళ్ళగా సాయంత్రం 6-20
గంటలకు ఫిన్ ఆ రేటింగ్ నూడరెంటిండెంటు హాస్టెగారు
తమ్మి కలసికొని, బామంగాచి కాల్యులవయమై చెప్పెను.
హాస్టెగారు లిపోవాకు మధ్యనన్న బామంగాచి స్టేషన్ లో
తానుడిగ లేదని చెప్పెను.

హాస్టెగారు నాక్ష్యముచు మూలగాను చెప్పినసంగ
తులు సత్యమేనని చెప్పెను. తాను 4 గంటలకు 6-20 మధ్య
నూలగానిమాడలేదని చెప్పెను.

మేజిస్ట్రేటు తీర్పును ఆపియంచెను. (ప్రెస్)

కాన్పూరు ఎలిజిక్ మిల్ల సమ్మే

మాన్యమియులేదు

కాన్పూర్, జూన్ 11:—కాన్పూర్ ఎలిజిక్ మిల్ల పరి
స్థితులలో చూపుచున్నది. యజమానులు పనివారుపట్టుదల
గొనున్నారు. వేయికిపైగా సమ్మేదారులు గ్రామములకుపోయి
నాడు. ప్రతిరోజు పనిలో సమ్మేదారులు పనిచేసిం
చున్నారు.

ఎలిజిక్ మిల్ల మేజిస్ట్రేట్ గారు గతకేసుకరవిద్యార్థి
గానుచేసిన ప్రకటననుండియు, పత్రికలకు ప్రాసినాడు,
పనివారు సమ్మేచేసినప్పుడు కారణములను చెప్పజేదనియు,
తరువాత పనివారిని కొట్టినారను విషయముపై పరిశోధన
యొనర్చుచు, కొట్టినవిషయమై కనుగొనవలసినదనిపనివారు
జమానులను కోరినారు. కాని తాములు చేయుటకు నిరాకరిం
చిరి. పనివారిని కొట్టినట్లైన కొద్దులో అభియోగము లేవచ్చును.
మందు చెప్పుకుంటా పనిలోనుండి ఆగిపోవుటకే వారి జీత
ములు పట్టుకొనబడుట న్యాయమేయైనను, పనివారు పనులలో
చేరినయెడల తాము జీతములను యెగగొట్టుకు. (ప్రెస్)

ప్రశస్తమైన

వసంత కుసుమాకరము

మహానూతికాభరణము.

సిద్ధమకరధ్వజము

మహానూర్యావర్తిరసము.

అభక్తభక్తము

మొదలు గాగల సమస్తాయుర్వేదాషధములకు నిలయము.

ఆర్షరసాయనశాల,

ముక్త్యాల (కృష్ణా)

(కేటబాగు ఉచితము)

బొంబాయి మిల్లసమ్మే

పనివారికి సహాయము ప్రారంభమగుట
బొంబాయి, జూన్ 11:—మిల్ల యజమానుల ప్రతినిధు
లును పనివారి ప్రతినిధులును యాగోజుకూడ సమావేశమైరి.

ఇదివరలో పత్రికలలో ప్రచురింపబడిన పనివారి 17
కోరికలను చర్చించిరి. మూడుగంటలైనతరువాత చర్చ ఆ
పు చేయబడినది. కేపటినుండియు పనివారి సహాయార్థము బొం
బాయిలో 10 స్థలములందు బిచ్చమును పప్పు మొదలగునవి
యివ్వబడును. ఈనెలకు 25000 యాపాయలు సహాయమునకై
ప్రత్యేకింప బడినవి. (ప్రెస్)

జి. వి. రైల్వేపనివారి సంఘము

కష్టముల నివారించకపోయిన సమ్మేచేసినదము
బొంబాయి, జూన్ 11:—ఈరోజు కూడిన జి. వి.
పి. పనివారి సంఘము ఏజంటు జూనును ఖండించుచు డాక్టరు
పరీక్ష చేసి తమలో చాలమందిని పనికొరచి త్రోసివేసినందు
లకు తమ అసమ్మతిని తెలియజేసిరి. డాక్టరు పరీక్ష విషయ
మై తమ కష్టములకు 15 రోజులలోగా నివారించక పోయిన
యెడల మటుగా పెరేట్ విజ్ఞాపించుట నిశ్చయించి, వాడి బందర్
లై ను ల్లా, బూర్లా, క శ్యాట్ లో న వా ల్
లను ఎదిమిది స్థలములందు తాము సమ్మే చేయవలసినదని
వారు తెలియజేసిరి

జమీన్దార్ల సంఘము

లేబర్ సంఘము సంధికై ప్రయత్నించుట
జమీన్దార్ల సంఘము జూన్ 11:—అఖిలకల లేబర్ సంఘము
పనివారి పక్షమును బూనుటకు నిశ్చయించినది.

ప్రజలు శాంతిముగానున్నారు. తిండిలేక మలముల నూ
డుచున్నను హామీగారిని మాత్రము విడుదలచుచున్నారు.
నిన్న సాయంత్రం ఫోర్ మెన్, జనరల్ ఫోర్మేట్లకు
సభి తెలిపినది యధ్యక్షులకు జరిగెను. తీవ్రచర్చ జరిగిన తరు
వాత వారు హామీగారివద్దకు వెళ్లి వారిని తొలగించి రెండు
పక్షములవారికి సమ్మే తమై న చా రి ని సంధి చేయుటకు
నియోగించవలసినదిగా కోరుటకు ని
శ్చయించిరి. గొప్ప సాహసము తేలవలసియున్నది. ప్రచార
ము తీవ్రముగా జరుగుచున్నది. మిలిటరీవారు కాపలా కాయ
చున్నారు. కంపెనీవారు గడబిడలు జరుగకుండ సుంచిప్రయ
త్నములు చేయుచున్నారు. (ప్రెస్)

బదర్ నాథ్ లో కొట్లాటలు

సాధులు అర్చకుని చంప ప్రయత్నించుట

ఢిల్లీ, జూన్ 11:—హిందూలయ పర్యవేక్షకునందలి బ
దర్ నాథ్ శ్రేష్ఠములో యీ సభ్యులము యాత్రాసమయ
మున కొట్లాటలు జరిగినవి.

జిల్లాబోర్డు సభ్యుడు గోవింద ప్రసాదుగారు యిట్లు
తంతి నిచ్చుచున్నారు.

ఒక దేవాలయము విషయములో కొందరు సాధులు
బో క్య ము కలుగ జేసి కొనుట చేజే వాల యాధి
కారులకును సాధులకును బెడిసి కొట్లా
టలు జరిగినవి. సాధువులు అర్చకుని ప్రాణముతీయ నిద్రపడిరి.
రెండు గంటలపాటు రెండు పక్షములవారికి పోరుజరిగెను. సాధు
వులచే ఒక మిరాయి ఆయుధము దుకాణము కొల్లగొట్టబడినది
పట్టుములోని ప్రముఖులు పట్టుబడిత గడబిడలు ఆగిపోయెను.

గ్రామములోని పోలీసు దళము కొద్దియైనను చాల సహాయము
చేసెను. ఇప్పుడు శాంతముగా నున్నది. చాలమంది సాధులు
పారిపోయినారు. 3 స్థల అరెస్టు చేయబడిరి. విచారణ జరుగు
చున్నది. (ప్రెస్)

పాపనాశం రాజకీయసభ
సహాయనిరాకరణమే శరణ్యము— శాసనసభలవలన
లాభము లేదు

పాపనాశం జూన్ 10:—పాపనాశం తాలూకా మొద
టిరాజకీయసభ పాపనాశంలో తిరుమాట నుండరెవెన్యూ గారి
యధ్యక్షులకు సమావేశమయ్యెను. చాలమంది సభ్యులు సభకు
రాలేదు అసభ్యుడు ప్రసంగించుచు కాంగ్రెస్ నిర్మాణ కార్య
క్రమమును కొనసాగించుటవలన చాలలాభము కలదనియు,
ఖద్దరు నందరును ధరించులెననియు నుడిచిరి. ఆంగ్లవస్తువులను
బహిష్కరించుడటలో ఆర్జునులేదనిరి. వర్ణాధ్యక్షులు అనగ్గ
కరమనియు, అన్నిచులముల అభివృద్ధికి సావకాశములు సమా
నముగా నుండలెననియు వారు నుడిచిరి. ఇంతకాలము జస్టిస్
పక్షమువారు నిబంధనలకు వారి యధ్యక్షములలో నేవోకొల
చెను బలమున్నట్లు తెలుపుచున్నదనియు, ఈ పార్టీ నశించ
కలెనన్న వర్ణాధ్యక్షులు పోవలెననియు చెప్పెను. శాసనసభ
ప్రజేతము వ్యర్థమని వారు చెప్పిరి.

తీర్మానములు

ఈనాడు రెండు గంటలకు సభ ప్రారంభమై ముఖ్యమగు
తీర్మానములను చేసెను.

1 హాకీం ఆజ్ మత్ ఖాన్, సింహాప్రభువు, మగన్ లాల్
గంధి మొదలగు ప్రముఖుల నిర్మాణమునకు తమ విచారమును
తెలుపుట.

2 బాల్ గోలి సర్వాగ్రహమునెడల తమసానుభూతిని తెలి
య జేయుట, ప్రభుత్వమువారి నిరంతరక్రూరవిధానమును ఖం
డించుట, సభవారు పంతులు ఆయ్యర్, యతిరాజుదర్, అరును
ధీఆయ్యర్ గార్లు బాల్ గోలి సహాయార్థమై ద్రవ్యము వసూలు
చేయుటకు యేర్పాటు చేసిరి.

3 ముత్తయ్య మొదలియారు, నేతురత్నం ఆ
య్యర్ గార్లు కాంగ్రెసు ఆజలకు విరుదముగా మంత్రిత్వమును
స్వీకరించుటను ఖండించుట. ...

(4) ఖద్దరు ప్రచారమునకై వాలంటీయరులను నియమిం
చుట.

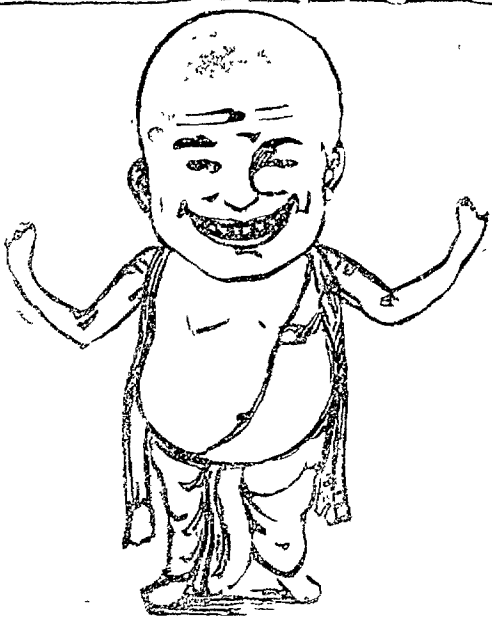
(5) పైనుసంఘమును సంపూర్ణముగా బహిష్కరిం
చుట.

(6) పురుకొట్ట రాజాగారు సరియగు వారముడు లేక
చనిపోయినందున తొండమాన్ కులములో చేరిన ఒకనిని సింహా
సనమున నుంచుట ధర్మముని సభవారి నిశ్చయము.

(7) రాష్ట్రీయ, భారతశాసనసభలలో సభ్యులుగానున్న
కాంగ్రెసువాదులు తక్షణము తమపదవులకు రాజీనామానిచ్చి
కాంగ్రెసు ఆజలను నెరవేర్చుటకును, బాల్ గోలిపన్నుల నిరాకర
ణోద్యమమునందలి పరిస్థితులకు దేశమును తయారుచేయుటకును
ప్రచారమునకు పూనుకొనవలెనని యీ సభవారు కోరు
చున్నారు.

(8) క్రిమినల్ ట్రైబ్యునల్ తీసివేయవలసినదిగా యీ
సభవారు ప్రభుత్వమును కోరుచున్నారు.

(9) హిందుమహమ్మదీయసఖ్యము, ఖద్దరు, ఆస్పత్రితా
నివారణలందు విశ్వాసము గలవారిచే కాంగ్రెసుసభ్యులనుగా
చేర్చవలెనని యీసభవాను అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమును
కోరుచున్నారు.

అభివనామ

(ఆంధ్ర సత్యం ప్రత్యేకం)

పెళ్లి

భార్య—నేను చచ్చిపోతే, మీరు మళ్ళీ పెళ్లి చేసుకుంటారా?

భర్త—నవ్వు అట్లా అడగడం బాగుండలేదు.

భార్య—ఎందుచేత?

భర్త—అవును. అని జవాబుచెప్పితే, నవ్వు నమ్మవు. కాదు జవాబుచెప్పితే, బాగుండదు.

వేల్పడటం

ఒకడు—ఎల్లయ్యగారిని చూడడానికి వీలవుతుందా?

బంట్లోతు—వీలులేదు. వారు కిందలేరు.

ఒకడు—నిన్నవస్తే, పైనలేరన్నావు. ఇవ్వారవస్తే కింద లేరన్నావు. మధ్య వేల్పాడుతున్నారా ఏమి?

బడి

బాలుడు కొత్తగా బడికిపోయేను. ఇంటికి రాగానే,

తల్లి—నాయనా బట్టో ఏం చేస్తున్నావు?

బాలుడు—ఏమీలేదు, రేపు మళ్ళీ రమ్మన్నాడు.

కుక్క

ఒకడు—ఇది గొప్పబాతి కుక్కనా?

అమ్మోవాడు—దానికి నోయన్నట్టయితే, నీవంటి వారితో మాట్లాడనే మాట్లాడదు.

తిట్టడం

టీచరు—నవ్వు ఎల్లయ్యను బుద్ధితేడా అని తిట్టవటం, పెంటనే పెళ్లి ఆయనకుమాటగా గోరు.

బాలుడు—ఎల్లయ్యగారూ, మీకు బుద్ధి లేదని, నాకు విచారంగా ఉన్నది, క్షమించండి.

దూకడం

వేటయ్య, పిచ్చయ్య మేడమీది కెక్కిరి.

వేటయ్య—ఈ మేడమీదినుంచికిదిదూకు, చూతాం.

పిచ్చయ్య—ఇదేం కష్టం? ఎవరయినా దూకగలరు.

కిందికి పోదాం రా, అక్కడినుంచి పైకి ఎవరు చూతాం.

సంభావన

సుబ్బయ్య—నీ కేం సంభావన ఇచ్చారు?

మల్లయ్య—నా కేం చూట్టలేదు.

సుబ్బయ్య—అందరికీ ముట్టించాను, నీ కర్కశేం కాలింది?

మల్లయ్య—పెద్దకాడవంటే, ఎక్కువ సామిస్తారని, నాకు ఇరవై ఏళ్లు దాటినవని చెప్పాను. అంటే నీకేంకాస్త్రం వచ్చునని యజమాని అడిగాడు. ఏం రాకపోయినా నేనింకా వదులుతుంటున్నానని చెప్పాను. వదులు పూర్తి అయితేరు వాత వస్తుగాని వెళ్లుతున్నాడు.

కల్లు

ఒకడు—ఏమిరా, కల్లంతా నువ్వే తాగుతావా ఏమిటి?

నాకడు—లేదండీ, సగం నాతమ్ముడికిస్తాను.

ఒకడు—కల్లుతాగగూడదు, నీసగం పొరబోయ్యి.

నాకడు—అట్లా పొరబోసేదండీ? అడుగుసగం నాదం

డి. పైసగం నాతమ్ముడిది.

చూపం

ఎల్లయ్య—నీమొగుడిని, బమ్మనుపట్టా, తెలివినపట్టా, లేకపోతే రూపాన్నిపట్టా. ప్రేమిస్తున్నావు?

పుల్లయ్య—రూపాన్నిపట్టే. అయిన కంపెనీలో ఆడ వేషం వేస్తాను. చూపం, బాగుండబట్టే అయినకు కంపెనీలో జీతం దొరుకుతున్నది.

ఆకాశం

బాలుడు—చేవుడు ఆకాశాన్ని ఎందుకు పుట్టిం చాడు?

తల్లి—పక్షులు ఎగరడానికి.

గారడీ

గారడివాడు అడదాన్ని బుట్టలో పెట్టి మాయంచేసెను. అందులోనుంచి కొత్తచీర వచ్చెను.

గ్రామముడు—ఏమయ్య, నాభార్యకు ఇట్లాగే మాయంచెయ్యగలవా?

గారడివాడు—నీభార్య నీకు బతుకుగావుంకా ఏమి?

గ్రామముడు—అదిగాదు. కొత్తచీరతీసుకురమ్మనమని నన్ను బజారుకు పంపించింది. నువ్వుగారడిచేసి, చీరతెప్పిస్తే తీసుకుపోదామని అనుకుంటున్నాను.

వంబు

రాజయ్య—ఈవృత్తి వ్యవహారం మొదలు పెట్టావుగదా. లాభంగా ఉంటున్నదా?

సోమయ్య—లాభంగానే ఉన్నది. నా పెనమిటి సగం అన్నమయినా తినడం లేదు.

తట్టడం

ఒకడు—చెన్నపట్నంలో దిగంగానే, నీకు తట్టిం చేమిటి?

ఇంకోడు—మోటారుబండి తట్టుకుని, కిందపడ్డాను.

నొప్పి

కోగి—డాక్టరుగారూ, నాకు ఎక్కువగా జబ్బుగానే వుంటుందండి. ఎందుకో తెలియదు. నాకు ఒకతరహా నొప్పిగా వుంటుంది. ఎక్కడో చెప్పలేను.

వైద్యుడు—ఈమందు తీసుకోండి. అది ఏమిటో నాకు తెలియదు. కోజుకు మూడుసార్లు పుచ్చుకోండి ఎస్కొల్లో నేను చెప్పలేను. నీకు నయమవుతుంది గాని, ఎస్కొల్లో నాకు తెలియదు.

జేబు

దర్జీవాడు—జేబులు ఎట్లాంటివి పెట్టుకున్నారండీ? పెద్దమనిషి—నొంగుచేతులు దూరకుండ ఉండేటంతని పెట్టు.

నమ్మకం

ఎల్లయ్య—రామయ్య మూఢనమ్మకం కలవాడా ఏమిటి?

మల్లయ్య—రామయ్య ఇకదలకు చెప్పేసంగతులన్నీ స్వయంగా నమ్ముతాడు.

హోటల్

ఎల్లయ్య హోటల్లో ప్రవేశించెను. ఎల్లయ్య—ఈహోటలు దేశానికి ప్రసిద్ధం?

హోటలు యజమాని—దీని వెనకనే సెంట్రలుస్టేషను ఉందండి.

రాయడం

భర్త—కొరికి పెట్టివస్తాను. ఇల్లు భద్రం.

భార్య—ఈతరం ప్రస్తుంచండి. మీకు తీరకపోతే, చెక్కుమీద రెండుపంక్తులు వ్రాసి ఆపూకప్పును పంపిస్తుండండి.

ఖర్చు

ఒకడు—అయ్యో, మోవట్ల ఖర్చు క్షిండుకునే ఉపాయం" అనే పుస్తకం కొనుక్కుతుందా అండీ?

అంగడివాడు—ఉండుగాని, దానిఖరీదు ఎక్కువయిందండి.

బుద్ధిహీనుడు

ఒకడు—నేను పొట్టుమాడ్డుగారితో అయిదునిము పాలు నుట్టాడానండి. ఇంతలోనే, నీ బుద్ధిహీనుడా అని నన్ను తిట్టడండి.

ఇంకోడు—నువ్వు బుద్ధిహీనుడవని కనుక్కోదానికి, అయిదునిములెందుకు పట్టిందో?

గురక

ఒకడు—నేనునిద్రలో గురక పెట్టుకుంటేవాడిని. అప్పుడు మెలుకువవస్తుండేది.

ఇంకోడు—ఇప్పుడు పోయిందా?

ఒకడు—పోయింది.

ఇంకోడు—అట్లా పోయిందీ?

ఒకడు—అప్పటినుంచి ఇంకోగదిలో వదుకుంటున్నాను.

కారణం

పెద్దమనిషి—నేను అన్నం దింటుంటే, నావంక ఎందుకీకుక్క అట్లాచూస్తుంది?

హోటలువాడు—అయ్యో, మీరుతింటున్న పళ్లెంలో, అది రోజూ ఆన్నంతింటుంది. అందుకని అట్లాచూస్తున్నది.

వాదం

ఒకడు—మీవాదం నాకరం గాలేదండీ.

ఇంకోడు—ఏపిచ్చివాడికంటే నా అర్థమవుతుందే.

ఒకడు—అందుక నేకాబోలు, మీకు నచ్చింది.

వాగ్దానం

భార్య (ఏడుస్తూ)—మీరుచేసిన వాగ్దానాన్ని నీటగలిగేసారా.

భర్త—ఏడవబోకు, ఇంకోవాగ్దానంచేస్తానే.

తెక్కలు

టీచరు—తెక్కలను పూర్వపద్ధతిగా ఎందుకు చేస్తావు? చూడు రాముడు ఎట్లాచేస్తాడో.

బాలుడు—రాముడికి నాన్న ఉన్నాడండీ. నాకు నాన్న లేడు. తాతమాత్రమే ఉన్నాడండీ.

బొమ్మలు

ఎల్లయ్య—నా బొమ్మలు బాగుండలేదని, పత్రికలో వ్రాసారా.

పుల్లయ్య—అందరు అనుకోనేసంగతే, పత్రికలలో రాస్తారు. అందుచేత వాటి వ్రాతలు తెక్కపెట్టబోకు.

గులాబి

ఒకడు—చిన్నవాళ్ల బుగ్గలు గులాబిరంగుగా ఉంటే ఆరోగ్య మన్నమాట.

ఇంకోడు—ఈమధ్య ఒకచాలికకు, ఒక బుగ్గకంటే, ఇంకోబుగ్గ ఎక్కువ ఆరోగ్యంగా ఉన్నది. నేను చూశాను.

తగలబడడం

ఇంట్లు తగలబడుతున్నాయి, పోలీసువాళ్లు ఎవరినీ దగ్గరికి పోనియ్యడంలేదు. పత్రిక రిపోర్టరునుకూడా పోనియ్యలేదు.

రిపోర్టరు—అయ్యో నన్ను పోనియ్యండి, నేను యిదంతా వర్ణించాలి.

పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు—రేపు పొద్దున పత్రికమాస్తే అంతా తెలుస్తుందిగాని, బల్లివా.

ఖయిదు

జయలు నూపరిం పెండే.టు—మళ్ళీ జయలులోకి వచ్చావా.

ఖయిదీ—అవునండీ. నా కేసుయినా ఉత్తరాలు వచ్చినవా?

వెనుగొండ డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. P No. 20/1928.

ధూళిపాటి నరసప్ప } అర్జీదార్లు
ఇతనికొమార్లు నలుగురు }

చనిపోయిన ధూళిపాటి వెంకయ్యకు అర్జీదార్లు వార్సులనియు, అతనికి రావలసిన వైకములను రాబట్టుకొనుటకు తమకు వార్సునర్టిఫికేటు యివ్వవలసినదిగా అర్జీ దాఖలుచేసియున్నారగాన అట్టి యివ్వడమునకు యెవరికైనా ఆక్షేపణలు ఉన్నయెడల 15-6-1928 తేదీలు హాజరై తెలుపుకోవలసినదిగా నదరు జర్జీ వాయిదావేయబడినది.

వెనుగొండ } డి. వేదాంతాచార్య
31-5-28 } అర్జీదార్ల వకీలు

బాల్య వివాహ నిరోధ చట్టము

[గుంటూరు జిల్లా పేజిపేట వారికి బాల్య వివాహ నిరోధ చట్టము విషయమై హాజరైన రాజరాజశ్రీ కోటరాజు రాజేశ్వరరావు, బి. ఎ. గారు వ్రాసిన అభిప్రాయము]

బాల్య వివాహ నిరోధ చట్టమును గూర్చి నా యభిప్రాయమును మీర క్రిందను అట్టి చట్టము ముఖ్యవనకమని నా యభిప్రాయముగా తెలియబరచుచున్నాను. ఎందుకంటే ననగా ఆ చట్టము వేదములకును, స్మృతులకును వ్యతిరేకమైనదిగా నున్నది. వేదములకును గ్రంథములకును వ్యతిరేకమైయుండలేదు. వేదములకును రజస్వలనంతర వివాహములే జరుగుచుండెడివి ఇప్పటికిని వివాహకాలమునం దుద్భవించినది. మంత్రములు జ్ఞానవివక్ష గలిగిన స్త్రీలకే గ్రాహ్యము లనబడినవి పిన్ని ప్రాయశ్చువాకి గోచరమైనవి కావు. కొన్ని వేదములలోని యభిప్రాయముల కొన్ని దినములకు వేదవేదగ నంబలయ్యవలెననియు, నీంకను మరొకొన్ని టిలో ఒకసంవత్సరము కంటె కుడ వేదగ నుండవలెననియు గూడ చెప్పబడినవి న్నది. అట్టినిబంధనలు రజస్వలనంతర వివాహములు జరిగియుండుటలననే యందు గానబడుచున్నవి కొన్ని సూక్రములలో యభిప్రాయము వివాహమైన వారిని దినమునకొకటియు చేయవలెనని చెప్పబడియున్నది. పిన్నినిబట్టిమాది రజస్వలనంతరవివాహములే జరిగవలయునని సూక్రకారకల యభిప్రాయముని తెలియచుచున్నది. ఆర్యుల యన, ఆపస్తంబ మహర్షులు నిధువు విషయమై యేమియు చెప్పియుండలేదు కాని వారు వ్రాసిన వివాహమంత్రములను బట్టి రజస్వలనంతరవివాహములు జరిగవలయునని వారి యభిప్రాయముని తెలియుచున్నది మహర్షులు పారశక్తికే, శైవియులు బాల్య వివాహములు స్త్రీలకు మలనియు సంఘమునకు హానికరములనియు అట్టి వివాహములు చేయకూడదనియు చెప్పియున్నారు. వారు వరుని విద్యాభ్యాసము పూర్తియైన పిదప రజస్వలయైన కన్యను వివాహమాడవలయునని చెప్పియున్నారు. పూర్వపు స్మృతికర్తయైన వసువు రజస్వలనంతర వివాహములు దోషమని చెప్పియుండలేదు. మనుస్మృతిలో నిట్లు వ్రాయబడియున్నది.

“రజస్వలనంతరము కన్య మూడు సంవత్సరములవరకు తనవివాహమునకై తండ్రి యనుజ్ఞను నెదురు చూచుచుండవలయును. ఆయన యీ కాలము లోగా వివాహముచేయని యెడల స్వచ్ఛాతసారముగా భర్తను వరించి వివాహముచేసికొనవచ్చును” బోధాయనముగూడ ఈ యభిప్రాయమునే వెలిబుచ్చియుండెను. సుశ్రుతమునందులు చెప్పబడియున్నది. “స్త్రీ తనకు పదారు సంవత్సరములు ఎప్పుడరకు బాల్యావస్థయందుండును. తదుపరి 32 వ సంవత్సరమువరకు యువలిగనందును 25 సంవత్సరములలోగా నున్న పురుషునకు 16 సంవత్సరములలోగా నున్న కన్యవలన శిశువుజనించుట దుర్లభము. జనించినను ఆశిశువు ఆరోగ్యము గలిగియుండదు. ద్రోవడి, క్షయకల దమయంతి, రాణీసంయుక్త తదితర ఉత్తమ స్త్రీల వివాహములను బట్టి యువకులకు ప్రాయము పెచ్చినపిదపనే వివాహములు జరుగుచుండెడివని తెలియుచున్నది. పైనజెప్పబడిన వారందరను త్కత్రియ యువకులైనను ద్విజులైన బ్రాహ్మణ, త్కత్రియ, వైశ్యులకు వివాహమంత్రము లొకటియే యైయున్నది.

మహమ్మదీయులు హిందూదేశమును జయించువరకును, బ్రాహ్మణులలోను వైశ్యులయందును రజస్వలనంతర వివాహములే జరుగుచుండెడివి. చరిత్రాంశముల నీచట విపులముగా వ్రాయవలయునన్న గ్రంథబాహుళ్య మాను. హిందూ సామ్రాజ్యము విచ్ఛిన్నమై హైందవరాజులు తమలో తాము బోరాడుచు అన్యరాజులకు తావొంగిన కాలమున తండ్రి తన యువమున మరణించినట్లయిన తనకుమా రైకు మరెయొక పోషక కర్తయొండవలసిన యవసరము గలుగునని బాల్యముననే వివాహములు చేయసాగెను. ఇట్టి పరిస్థితులలోనే బాల్య వివాహము లుత్పరించినది. హైందవస్త్రీ తన జౌన్నత్యమును బోగొట్టుకొనుటవలనను, విద్యా విహీన రా లగుట వలన ను బాల్య కన్యాకన్యను నాకుయారజస్సు ఎట్లు కానిపించెనని వింతపడినట్లు చెప్పబడియుండుటచే నదియు రజస్వలత్యూర్వ వివాహములనే సూచించుననియు శిష్టత దేవయానల విషయములో యయాతిగృహమునకు వారచరిన తరువాతనే శిష్టాదులు రజస్వలయినటుల తెలుపబడుటచే నదియును రజస్వలత్యూర్వ వివాహములయనియు గ్రంథములలో పుష్పకొరక వ్రాయబడిన వ్రాతలంగని ప్రాధానివాహములే జరుగుచుండెడివి తలపరాదనియు పేకస్మియర్ మహాకవి బాతికలరపపుష్పకై ప్రాథులగా విన్నించుచు వెచ్చెననియు నట్టినే ఇలియనియు. వక్కాణించిరి. సభనుండి ప్రశ్నచూరగా దమయంతివివాహమును రజస్వలత్యూర్వమైన వివాహము కాదనుకొనుటకు నాధారములు లేననియు శతంకల వివాహమును మనుస్మృత కాలానుగుణముగానే నావింపబడియుండును. ఆనాటికి నాస్మృతిరాజము బాగుగా ప్రచారములోనున్నది. కావున మనుస్మృతిచే నిధింపబడిన విషయము లోబడికానింపబడినదే శతంకల వివాహమునై యున్నదనియు చెప్పిరి. సాధారణముగా స్మృతులన్నియు రజస్వలత్యూర్వవివాహమునే విధించుచున్నవని సంఘసంస్కార

(పీయలు పంకితులు యువతీవివాహవాదులనగు మహాదేవస్త్రీ ఎం. పి. గారు నొక్క సక్కాణించిరియు నడివి కారదావిలు కాస్త్రనిరదమును, నాచారవిరదమునై యున్నదని య చెప్పుదిగా పోవుచున్న హిందూకుటుంబములలోనికి చిక్కలను తెచ్చిపెట్టుచున్నదనియును కావునను నిది కాపనము కాకూడదనియు ఇది కాపనసభలో నెగ్గినను ఘనతనహించిన గవర్నరుజనరల్ గారును గవర్నరుగారు పిటిని పిటోచేయవలయుననియు తీర్మానమును సుపహించిరి.

(బహుశ్రీ వంక వెంకటరత్నకాస్త్రీగారు వివాహమధర్మముకొరకేగాని విశ్చకముకాదనియు రజస్వలనంతర వివాహములవలన కామాద్రేకముచేత వివక్షజాకై తగ్గి తగినవరని వివాహమాడుట దుర్లభమనిచెప్పిరి. గౌరగార్థిలును కాపనముగావింపకూడవని తీర్మానమునుచెప్పిరి. ఈతీర్మానములనే బలపరచుచు మహారాజశ్రీ ఉస్మాటూరి రామజోగన్న బి యే. యం. యల్ గారు మనస్వరూజ్యమిత్రుల యుపేక్ష చే మనవిట్లు సమావేశములు కావించుకొనవలసినవచ్చె ననియును దక్ష సంవత్సరము, యహస్మృతులందును ఆర్యులయన సూక్రమందును కన్యా విషయముగదే పాణిగ్రహణము చెప్పబడినదియు ఉచితప్రారంభ విద్య మనపారపర్యములు అమలులో పెట్టుటకు నెవకంజవేయునపుడే రజస్వలనంతర వివాహముల నేల వనము దెచ్చిపెట్టుకొనవలెనో దెలియక న్నదనియు చెప్పిరి. నిర్బంధకాపనముల బాధలుకలుగుననియు విచ్ఛికాపనములన ప్రజలకు రాజులకును క్షేమమియు బాగుగ దెప్పిరి సురియును దేశభాంధున దువ్యూరి సుబ్బమృగాల తీర్మానముల బలపరచెను. రాష్ట్రీయ సభలో ఆమోదించబడిన రజస్వలనంతర వివాహతీర్మానమును తామే యెన్నడు ఆంగీకరించలేదనికూడ చెప్పిరి. తరువాత చట్టనిర్మాణ సభలో ఆశించినబడు కారణగారు వివాహపు విలులు ధర్మకాస్త్రము అభిప్రాయములకు వ్యతిరేకముగా నున్నవనియు రాజీగారు లోగడ దేశమునకు 1858 సంవత్సరములో ప్రకటించిన ప్రకటనలకు మతసంబంధమును అంగీకములలో జోక్యము కలగజేసికొనుట వ్యతిరేకమగునని ఈవిలు ప్రజల సనాతన మతధర్మముల సామరస్యమునకును వ్యతిరేకమని ఆమె వక్కాణించెను.

పైతీర్మానములు అక్కడ మాడినవారెల్లరును ఆంగీకరించి మహారాజశ్రీ గునాపూడి కామేశ్వరరావు బి.యే. బి ఎల్. గారు ఒక్కరుమాత్రమే వ్యతిరేక భావము కలవారైరి. (ఒకవిలేఖరి)

తేలు బాధ

తేలువట్టినందుకు పెట్టెలలో కొంచెము దూదితడిపి కట్టికట్టలందుకు వేసినయెడల మూడు నాలుగు నిమిషములలో కట్టించుటనై నా యేమిబాధలేకుండా నివారణ అగుచున్నది. యిది నాలుగుమాసములక్రిందటనే కనిపెట్టబడి యంతవరకు యిది నైమిషిక నేను కన్యముగా ఉపయోగపరిచినాను. అందరికిని పైనివ్రాసినప్రకారం గుణమిచ్చినది. అందువలన దీనికి సాటియైనమందు మరెయొకటిలేదని నానమ్మకము గనుక తమ పేషజో ప్రయోగించి తాకోపకారి అయ్యె యేర్పాటు చేయించుకోరాదు.

పెన్నెచ్చ బుచ్చిరాజు, ఆలమూరు.

10,000 ప్రతుల ప్రకటన

ప్రకృతికేటలాగు 10,000 ప్రతులు అన్యువేయించి మా గ్రంథములలోని గ్రంథములలోను పత్రికలోను, విడిగన పంచి పెట్టుదుము. ఇతరుల చురులు, మత్తుప బార్ల ములకు సంబంధించి, ప్రకటనలు సంయతము కొలదిగాతీసికొందుము. 1 పేజీకి తక్కువ ప్రకటనలు తీసికొనము. కేటలాగు యానెలాబరకు తయారగునుగాన మీప్రకటనలను 28 తేది లోపల యాక్రింది చిరునామాకు రుకుమతోపా పంపగోరుచున్నాము. పేజీ 15 కి 15. గ్రంథప్రకటన ఆయినవో పేజీకి రు 12 తే ప్రకృతి C/o మేనేజరు, లలితప్రెస్, తెనాలి.

Wanted for the Municipal High School, Bezvada.

(1) A Chemistry Assistant on a salary of Rs. 75/- per mensem. Preference will be given to B. Sc. L. T.
(2) A Junior Telugu Pandit on a salary of Rs. 35/- per mensem who passed Vidvan, or Siromani or Ubhaya Bhasha Pravena alone need apply.
The posts are permanently vacant. Applications should reach the undersigned on or before 22nd July 1228.
A. KALESWARA ROW
Chairman.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ జూన్ 12-వ తేది మంగళవారము.

1. ధాన్యములు			
బియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలి	ప 42 కవి	రు 18 0 0	14 0 0
నెల్లూరి	డిటో	14 4 0	15 0 0
ధిల్లి	డిటో	15 0 0	17 0 0
రాగులు	త. 164 బస్తా 1-కి	11 0 0	12 0 0
నవ్వులు		18 0 0	22 0 0
2. ధాన్యముపప్పులు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205		15 0 0	16 0 0
సెనగలు	డిటో	12 14 0	18 8 0
పెసలు	డిటో	14 0 0	16 8 0
మినుములు	డిటో	14 0 0	17 0 0
ఉలవలు	ర 195	11 0 0	11 8 0
3. నూనెవస్తువులు			
నవ్వులనూనె బా 1-కి		145 0 0	150 0 0
నెయ్యి మ 1-కి		14 0 0	21 0 0
మిమ. వేరు సెనగపప్పు బా 1-కి		50 0 0	52 0 0
చీలితో కొట్టిన		48 0 0	46 0 0
వేరు సెనగనూనెగానగ బా 1-కి రు 112-0	మిమ. నూనె	105 0 0	107 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు			
చాయకుపు బా 1-కి		95 0 0	100 0 0
మారకుపు		65 0 0	70 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరు) బా 1-కి		81 0 0	88 0 0
దనియాలు	బా 1-కి	91 0 0	98 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముసుగు 1-కి	రు	40,45	
కాళవా ప్రిపాయకట్టు			50,55
తెలుము బా 1-కి	రు	28 0 0	50 0 0
అస్కాచక్ర బస్తా 1-కి		80 2 0	80 6 0
చింతమందు బా 1-కి		28 0 0	60 0 0
5. ఇనుము			
పట్టారకం బా 1-కి		29 0 0	81 0 0
చదరం		24 0 0	80 0 0
రవుండు		28 0 0	80 0 0
6. నూలు			
నెం 20 తెన్ని సింహం యాటి	రు	7 14 0	
నెం 6 ,, కట్టారి		4 9 0	
నెం 24 ,, లాకి		6 0 0	
నెం 20 1/2 రెట్టెస్త్రీలు		7 8 0	
నెం 40 జుమ్మరు, 10 పా		11 2 0	
నెం 44 సాంజో		5 12 0	
నెం 40 రాణి		10 0 0	
నెం 4 తెన్ని మసీదు		4 8 0	
7. దూది			
బోండావెట్టు బాదవ 1-కి	రు	402 0 0	
8. లోహములు			
పెండి 100 తులం 1-కి	రు	64 4 0	64 8 0
బంగారు తులము 1-కి		21 0 0	21 2 0
సవరణ 1-కి		18 7 8	
ఇత్తడి బా 1-కి		280 0 0	284 0 0
రాగి బా 1-కి		268 0 0	270 0 0
రంగులు			
అలిమేలు స్వీట్లలందు అలివరయ్య సింహం			
	పిపా 1-గిలడి 20 కి	రు	62 0 0
	నీలిరవ 1 రు		1 12 0
	14 రకులు		1 12 0
	28 రకులు		1 12 0
	56 రకులు		1 10 0
	1 అందరు		1 10 0
దేర్కటు పాట్లస్కాల్ తెట్ అనగా (బర్ని రెడ్డు)			
కాంగో 2 కి		1 0 8	
కడరు 4 కి		1 2 0	

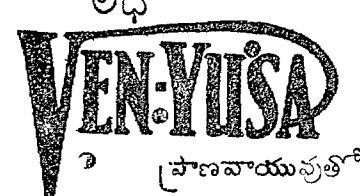
గోదావరికృష్ణా జిల్లాల రిసెటిల్మెంటు

శ్రీయుత టి. ప్రకాశంగారి 7 వ వ్యాసము
రయిత బుణపాద

ఈమాడు జిల్లాలయందలి రయితలలో డెల్టా గ్రామములలో 100 కి 87 గురుకు ఉన్నత ప్రదేశ గ్రామములలో 100 కి 40 మందియును ఋణగ్రస్తులయి యుండలేదను నభిప్రాయమునకు వచ్చుటకు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు యేవిధముగా తప్పు వివరములపై శాధారణదేసో ముందు వ్యాసములో నిరూపించియుంటిని. ఈవిధముగానే నితరు డెల్టారయితల యొక్కయు ఉన్నత ప్రదేశముల రయితలయొక్కయు ఋణములు ఆస్తి మొత్తములో 100 కి యెంత భాగమో నిర్ణయించుటకు తప్పువివరముపై శాధారణదే తప్పులెక్కలను దేల్చియున్నాడు. పైన జెప్పబడిన 71 డెల్టా గ్రామములయొక్కయు 8 ఉన్నత ప్రదేశ గ్రామములయొక్కయు రయితలయొక్క ఋణముల తమ ఆస్తి మొత్తములో సెటిల్ భాగమో నిర్ణయించుటకు సమయము లిచ్చిన వివరముల మీదనే ఆధారపడినట్లుగా నతనిదృష్టికొనుచున్నాడు. సదరు 71 గ్రామములలోని 1980 మంది రయితలచిచ్చిన వివరములపై తనకే పూర్తియగు నమ్మకము లేకున్నను సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు వీరిపేర్లను బహిరంగపరచబాలక, వీరిచ్చిన తప్పు వివరముల మీదనే శాధారణము, 71 డెల్టా గ్రామములలో తనఖాల మీద చేబడిన ఋణముల తమ రూ 4,91,697 మాత్రమే యనియు, 8 ఉన్నత ప్రదేశ గ్రామములలో నట్టి ఋణముల తమ రూ 80,760 మాత్రమే యనియు నిశ్చయించినాడు. ఇరాస్తి తనఖాలమీద చేబడిన ఋణముల తమ 71 డెల్టా గ్రామములలో రూ 6285 మాత్రమేయనియు, 8 ఉన్నత ప్రదేశ గ్రామములలో రూ 80,800 మాత్రమేయనియు, ఎట్టి తనఖాలమీద లేకుండ చేబడిన ఋణముల తమ 71 డెల్టా గ్రామములలో 11 లక్షలనియు, 8 ఉన్నత ప్రదేశ గ్రామములలో రూ 46,648 అనియు నిశ్చయింపబడినది. బాధ్యతలేని క్రింది యుద్వీగస్తులు కొందరిచే సమావేశపరచబడిన అత్యున్నత రయితల సంఘి యావివరముల నన్నిటిని సంపాదించుచు, సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు "అయావ్యక్తులచేత కేవలము ఆంధ్రనా మాత్రమే కట్టబడి సరిచూడబడకుండ నొసగబడిన వివరముల శాధారణదేసికొని నియంపకపడిన యీ సంఖ్యలతో నొక్క తప్పుకూడ నుండనమును పొలులేదు" అని సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు అనుచున్నాడు.

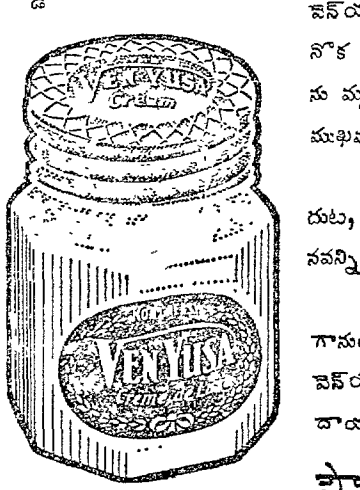
అట్టి వ్యక్తులనుండి వివరములను తానే తీసికొనినా? తీసికొనినవిన్నట్లు నట్టి వివరములయొక్క యధికమును తాను సంపాదించి అంతకంటే సరియైనట్టియు, పదిహేనులమున, నతిదేల యీ సంఖ్యలను నిర్ణయింపరాదు. ఈ 79 గ్రామముల రయితలచే నొసగబడిన తనఖాలను రిజిస్ట్రారుయొక్క రిజిస్ట్రారులనుండి కడు నుభముగా నతడు దెలిసికొన గలిగియుండును. రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులో లిఖిత పూర్వకముగ సాక్ష్యమున్నప్పటికిని యితరుల వ్యవహారములగుర్తి కొందరి వ్యక్తులచే నందఱు బట్టబడిన వివరములమీద శాధారణముల ఆక్షయముని సెటిల్మెంటు ఆఫీసరున కేవలమీచినదికాదు? దీనినిబట్టి, యీ 79 గ్రామములయొక్క రయితలను సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు స్వయముగా పరీక్షింపలేదని స్పష్టపడుచున్నది. అతడు, స్వయముగానే పరీక్షించియుండినచో, ఇతరులకు సంబంధించిన రిజిస్ట్రారు తనఖాలముల మొత్తముని మరయొకనిని ప్రశ్నించుట యసందర్భముని తాను వాగ్దానమున దీసికొనుచున్నప్పుడయినను తన మనస్సునకు దోహదమయింపజేసెను. కాబట్టి అట్టి వాగ్దానముల నిచ్చిన రయితలగుడ సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు వలెనే అపరాధులగుచున్నార. యధార్థమేమనగా, కొందరు క్రిందియుద్వీగస్తులే యీ సంఖ్యలను రిజిస్ట్రారుదేసి రిజిస్ట్రారుచేత గ్రామ సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు సంతకముమాత్రము తానే చెల్లియుండవచ్చును. ఇంతేగాక, యావత్తు జిల్లాలయొక్క మొత్తము వివరములను కనుగొనుటకు, అందలి గ్రామములను కొన్నిటిని మాత్రమే పరీక్షించునపుడు, అట్టి గ్రామములు ముఖ్యమున, మదిరి గ్రామములయి యుండవలెను. తనఖాల రయితల మొత్తము 4½ లక్షలకంటే సెక్కున లేకట్టి యీ 79 గ్రామములను జూపినవా రెవరు? ధనముతో గూడియుండి ఆభివృద్ధితో నున్నట్లుగా బయటికనుపడుచు, 5 లక్షలకంటే సెక్కున తనఖాల ఋణముగల గ్రామములలో 8 లేక 4 మాదిరి గ్రామములకు నేను సెటిల్మెంటు ఆఫీసరును తిన్నగా దీసికొని పోగలిగియుండును. ఈ 79 గ్రామములలో తనఖాలేని ఋణముల మొత్తముగూర్చి అందఱు కట్టబడిన వివరములు తప్పున లేకుండ నుండబాలని సెటిల్మెంటు ఆఫీసరే యొప్పుకొనుచుండగా, నీ విషయమున మేగ విమర్శింప నవసరములేదు. కాబట్టి గ్రామముల సెంచుటయందును, వాగ్దానముల దీసికొనుటయందును, లెక్కలను దేల్చి బయటయందును, అధికముగా దీసికొనిన వివరములన్నియు కూడ ననత్యములేయని స్పష్టపడుచున్నది. ఇట్టి యనత్యముల శాధారణముదేసికొని, యీ 79 గ్రామములలో ఋణములేనట్టి రయితల 100-కి యొందగలరలో యను విషయమును, ఆస్తిముల

మీ సౌందర్యము
నభివృద్ధి జేసుకొనుదు

వెన్ యూసా క్రిము అందమైన వెడల్పుమాతగల సీసాలలోనుంచుట

డి, ముందు దుకాణములు, ను గంధపరిమళము లున్నూ రుచిని వడ్డను దొరకగలదు.

చక్కని అందమైన శరీరముగల యువతి, సౌందర్యమునొందుట యిచ్చును వెన్ యూసాను వాడుటయే అను రహస్యమును గుర్తెగెను. వెన్ యూసానందు ప్రాణవాయు సంబంధమైన నొక పదార్థమిమిడి యున్నది. అదియే శరీరమును మృదువుగాను తేటగా నుండునట్లు చేయును. ముఖమును నూతన యౌవనమును గలిగించును. ఎండతాపమువల్ల ముఖమువాడుట, కంఠుట, మొద్దుబారుట, పుట్టుమచ్చలు మొదలగు నవన్నియును, వెన్ యూసానులో బడి వర్తించును. సువాసనగానుండుటకును, జిడ్డు రహితముగానుండుటకును, పలుమారు కుభ్రపరచబడిన వెన్ యూసా ఉపయోగించుట చాలా ఆనందదాయకమైనది. నేడే ఒక జాడనుకొనుడు.

సౌందర్య రహస్యము

ములో 100-కి యొంతభాగము ఋణముల తమో యను విషయమును, నిర్ణయించినవిన్నట్లు, సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు ఈ ఋణములలో సెంతెంత భాగమేయోకారణములనుండి బుట్టినో యను విషయమును, నిర్ణయించెను. 71 డెల్టా గ్రామములయొక్క ఋణములలో 100 కి 28 వంతులు క్రొత్తధర్మములనుకొనుటకును, 24 వంతులు సాగుబడి ఖర్చులకును, 8 వంతులు పాతఖర్చులను చెల్లించుటకును, 14 వంతులు చివాచా ఖర్చులకును, 10 వంతులు కుటుంబ ఖర్చులకును, 8 వంతులు గృహసర్వస్వములకును, 1 వంతు వ్యాజ్యములకును, 1 వంతు సిగులకును, 8 వంతులు వర్తకములకును, 8 వంతులు యితరఖర్చులకును, ఋణముచేయబడినవి యతడు నిర్ణయించుచున్నాడు. ఉన్నత ప్రదేశ గ్రామముల విషయమున గూడ నీ విధముగానే నిర్ణయించుచున్నాడు. ఇట్లు నిర్ణయించుటకు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరున కాధారముగా దొరికిన వివరములేదో యావరమాత్రమునకే దెలియనలెను. ఇది గూడ యీ 79 గ్రామములయొక్క అరయిత వాగ్దానములనుండియే తన క్రింది యుద్వీగస్తులచేత తయారు చేయబడియుండునని మనము హింపవలసియున్నది. ఈ 71 డెల్టా గ్రామములకును 8 ఉన్నత ప్రదేశ గ్రామములకును, యీ సంఖ్యలను నిర్ణయించినట్లుచేత, ఈ సంఖ్యలే మాడు జిల్లాలలో మిగిలిన 2700 గ్రామములకుగూడ వర్తించునని నిశ్చయించినాడు. అసత్యధారముపై గావించబడిన నిట్టి యూహలనుండి సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు తుట్టుకుడకు దెచ్చిన యభిప్రాయమేమనగా, ఋణముల మొత్తము యధిక భాగమునకు కారణము క్రొత్తధర్మములను కొనుటయే. ఈవిధముగా యధార్థ సత్యములన్నియు గప్పిపుచ్చబడుచున్నవి. బహిరంగ విచారణజరుపుటయిన యధార్థమంతయు బయల్పడ గలిగియుండును. లేదా, గ్రామప్రజలే పిలువబడినయెడలనే నీ నిర్ణయనమును వివరముల నొసగ గలిగియుండును. సాగుబడి, వివాహము, వ్యాజ్యము, సిక్కులు, సొంతలగు ఖర్చుల విషయమున సరియగు వివరముల నొసగగల గువారు గ్రామ ప్రజలుగాక నింకెవరు? రిజిస్ట్రారు తనఖాలపై నేజులనుండిగూడ యధార్థము బయల్పడజాలదు. అసత్య పొంపాడుటయందులో నితర భాగములెల్లరిమిదనుకూడ ఋణ భారమును మోపుటకుగాను రిజిస్ట్రారుదేస్తావేళలలో నబద్ధపు (వాతలుండుట సామాన్యముని యెల్ల రెగిసిజయమే. అట్టి వాతలవిషయమునగూడ అందుకు సంబంధించిన పార్టీ విచారణ గావించబడినచేగాని నిజమంతయు బయల్పడజాలదు. రయితలు యీ ఋణగ్రస్తులగుటకు మూలకారణము (బ్రటిషు ప్రభుత్వము యొక్క ప్రారంభదశయందును, శ్యామ్ సాసములు స్థాపించుట

దేయించును, కోర్టుఫీజు స్థాంపు నిబంధనలు చేతములో ప్రతీకే పెట్టుబడుటయందును, గోచరముకాగలదు. 31-3-1927 లేదీతో అతడును పంపత్సరములో మద్రాసు ప్రభుత్వము శాసనాదినత స్థాంపు అమృతము నలన 1800 86 వేల 976 రూపాయలను, జూడిశిల్ స్థాంపు అమృతములన 1 కోటి 51 లక్షల 47 వేల 964 రూపాయలను వసూలు చేసియుండెను. గెలుపొందిన పార్టీనుండి పట్టదలకు రెవ్యులేషను దునుముక్రింద సెంతమొత్తము విధింపబడియున్నదో న్యాయస్థానముల రికార్డులను బాగుగా పరీక్షించువానికి దెలియగలదుకాని, ముగింతటితో గూడయధార్థమంతయు బయల్పడజాలదు. కారామేమనగా, నీదినములలో రెవ్యులేషను దునుముతోనే తృప్తిపడు న్యాయవాదియుండడు. ఇందుకొరకు ఖర్చు కావడిన సరియగు మొత్తమును పార్టీలయొక్కయు, ప్లిగ్లయొక్కయు పుస్తకములమాత్రమే జూపగలవు. ఇతరఖర్చులగుడ నింక సెన్సియోగలవు. రయితల ఋణములో చాల భాగము వ్యాజ్యపుఖర్చులకే చేయబడినదని నేను దృఢముగా నమ్మెదను. సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు తన క్రద్దదీసికొనియున్నచో దీనిని నుభముగా కనుగొనగలిగియుండురు. ఋణముల తమలో 100 కి 1 వంతుమాత్రమే వ్యాజ్యపుఖర్చుల నిర్ణయింపబడుట చాల యసందర్భముగానున్నది. ఇట్టియబద్ధ సాక్ష్యముల నిచ్చినవారెవరో మనమింకను దెలిసికొనవలసియున్నది.

రామమోహన ఆయుర్వేద

ధర్మవైద్యశాల

అందు

కళ్యాణాల- బెదనాద

వైద్యశాలలో సీనియర్ డాక్టరుగాను కళ్యాణాలలో నిష్ణాను ప్రావీణుగాను ఉండి పనిచేయుటకు వైద్య అనుభవము సంపూర్ణతపొందుటకు గల సందితుడు కావలయును. బీసెం సెలెషన్ 50-0-0. చరఖాస్తులు యీక్రిందివారికి జూట్ సెలెక్షన్లలో అర్హులతో పంపవలయును.

సి. రాజగోపాలచారి,

చెసిడెంటు.

శ్రీమత్ వాల్మీకి రామాయణము

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము అనుకొనబడిన యెడను వైపు పుస్తకములు, అదివైపు పుస్తకములు ఆంధ్ర తాత్పర్యముగ ముద్రింపబడినవి. వాటికి క్రితవాల్మీకియేయైనవి.

బాలకాండ	1-8-0	సుందరకాండ	2-0-0
అయోధ్యాకాండ	2-8-0	యుద్ధకాండ 1 వ భాగం	2-0-0
అరణ్యకాండ	1-8-0	దివ్య 2 వ భాగం	2-0-0
కిష్కింధికాండ	1-8-0	వనన సుందరకాండ	0-10-0
అంగ్రభారత రత్నములు	0-10-0		
మహాభక్తికి లేక వివాహప్రయత్నము	1-0-0		
అష్టదిశాపాపములకు పది	0-10-0		
రామకృష్ణ మమహానాదివిరము, 610 పదవేద వాక్యములు	0-10-0		
భగవద్గీత-రామాయణ భాషా ప్రకారము, అర్జును గదా	1-0-0		
పది వేద మహాత్మ్యము	0-6-0		
అశ్వినందా స్తోత్రము-జీక, విశేషార్థములతో	0-12-0		
ఆత్మమొదక	0-2-0		
శ్రీరామ్ పండిట్ టి. లక్ష్మణాచార్యులవారి ఉపన్యాస సారాంశములు, దిగవల్లి-జీక, విశేషార్థములతో, క్రితవాల్మీకి	2-8-0		
టిటో చాచార్యులవారి టిటో (అరణ్యములో)	2-0-0		
భాగవతసారము	1-0-0	అర్జునాచార్యులవారి	1-4-0
మహాభక్తి	0-8-0	భారతీయము	5-0-0
దివ్య (అరణ్యములో)	0-10-0	అనలసాగరికా	0-8-0
తరువాత (క్రితవాల్మీకి)	1-8-0		
దివ్య రామోద్దేశము	1-0-0		
శ్రీరామ్ తిరుమల - కంకరాచార్యుల ప్రాగ్భూతి పండితగ్రంథములు.			
స్వరమంజరి	0-5-0	గాంధీజీజాతము	1-4-0
సంగీతకావ్యము	1-4-0	గాయకలీలము	5-0-0
గాయకలీలము 1వ భాగం.	2-0-0		
దివ్య 2వ భాగం.	2-0-0		
గాయకలీలము 2-8-0		భగవత్సారము	0-4-0
వి. పి. పి. కర్పూర ప్రత్యేకము.			
మామేదకావ్యముల కొరతవారికి ఉచితము.			
తమిళులు, నరసింహాచార్యులు, శిశిభా ఆశీస్సు, గాంధీజీజాతము,			
2, తంబుచెట్టివీధి ప్రవేశము వాల్మీకి, జి.వి. మద్రాసు,			

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway fare Certificate on 2 annas stamp. Apply For.—Central Telegraph Office, at Sarai Delhi.

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ ఆస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్.

హెడ్ ఆఫీసు, మదరాసు.

స్థాపితం. 1906

పైకంపెనీ తరఫున కృష్ణ, పంటూరు, తూర్పు పల్లి గోదావరి జిల్లాలలో ఏజెంట్లు, లేక పబ్ ఏజెంట్లుగా పని చేయగోరిన ఆసక్తికల వారునైన మర్యాదములు, టి. వి. కృష్ణ స్వామి టి. ఏ. టి. యల్. సీట్ ఏజెంట్లు బెజవాడకు వ్రాయవలెను. కొన్ని చోట్ల ఏజెంట్లు స్థానములు ఖాళీగా యున్నది. సామర్థ్యవంత నడుపించి తగువేతము లివ్వబడును.

స్టార్ అండ్ కంపెనీ మేనేజర్లు,

పోస్టుబాక్సు. 281. మద్రాసు.

లిజరుకలము

నుమారు 100 రకములలో తయారు చేయబడుచున్నది మీకు తెలిసినది ఒక టిగల్ గుడు నుమారు 10 ఆర్. సేఫ్టీ 100 పి. వెల్పు-ఫీల్డింగ్ 40 ఎఫ్.

H. P. Co. LONDON

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.

P. O. BOX 237 3434 MADRAS

3351 ఘనసారచంద్రిని

తెగలోగములను, శ్రీల కనుమవ్యాధులను శ్రేష్ట మయినది. ఎరువు, తెలుపు, పసుపు, మొదలగు అంతు తగలోగ ములను, శ్రీలకునంధించు కనుమలోగములను నిర్మాణము గావింతును. సీసా రూ. 1-8-0

దీనికి అనుబంధములైన చంద్రిని ఆత్మన నుపయోగించుట ముఖ్యము. చంద్రిని ఆత్మన సీసా 1-8-0 రూ. 1-4-0 వి. పి. భాగ్యము ప్రత్యేకము

జి. వి. పి. అంబుల్. ఆయుర్వేదము. 10-వేదశాస్త్రములు

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము

(Telugu Encyclopaedia)

ఇంగ్లీషు చరిత్రలు, ప్రకృతి శాస్త్రములు, జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాది విషయములు, భౌగోళికము, నృసింహము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు సమస్త విషయములు చర్చింపబడును. ప్రతిసంపుటకు, ఆరు సంపుటలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్క సంపుటయందును రమారమి 100 పుటలుగలవి. చివరిసంపుటకు చందా రూ. 5-0-0, అంచెకూలి అ. 0-8-0. మొదటి సంపుటకు వి. పి. గా వల్ల రూ. 0-8-0 వసూలుచేసికొని మిగత ఏడుగు క్రమముగ బుక్కుచేస్తున్న సంపుటలందు, అటునంచెకూలి ఒక్కసంపుటముగ చేర్చి బైండుచేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0-12-0.

ప్రస్తుతము మేలు (సగము తోలు) బైండు చేసినవి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగ నున్నవి. ఒక్కొక్క సంపుటమునకు రూ. 6-8-0. పుస్తకములను వి. పి. గా పంపగోరువారు ఒక్కొక్క సంపుటమునకు అబ్బాన్సుగా రెండురూపాయలు పంపవలెను. కొరతవారికి—

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము 7, తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు.

నిజాంరాష్ట్రపతినిసి:—

నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., 566, రెసిడెన్సీబజార్, హైదరాబాదు, డక్కన్

క్రాన్ తియేటరు

1928 జూన్ నెల 9 వ తేది శనివారమునండి 12 వ తేది మంగళవారమునకు రోజుకు రెండాలులు సాయంత్రము 6-15 రాత్రి 9-30-నిల్ల మదన్ ధియేటరు లిమిటెడ్ వారు బెకెవిమ్మ విలియం గారి పేరొందిన

సోదరులందరు బలవంతులు

అను నవలను 7 భాగములలో ప్రచురింతురు. అగాధమున సమగ్రములలో భయకంపితమును పోట్లాటకు కనిన ఓడలు రుల్లుమునున్నది సిపిచి ఆతడు నిక్కముగా నిర్భయమున భూకడనుట్టొప్పును. ముఖ్య పాత్రధారులు. హన్ బామ్ ఆఫ్ నోటర్ జేమ్సు చెంజిన్ లాకాచాన్. సోదర్యమునకు ఖనియనునట్టొప్పు

బిల్లి డోవ్

నిపుణులని పేర్కొనిన మాల్కామ్ మెగ్నెగర్. భీకరా కృతినీవాల్సిన పరిహాసము, విచారము, ఆశ్చర్య చకితమైన ధైర్యసాహసమును గగుర్పాటునట్లు కల్పితగాధ వాస్తవముగా దీనిని వింపిన దెచ్చియునులేదు. "స్పింగ్ ఫిషర్" లో కావిడిలో హెర్బల్స్ లాయర్ ను మాపబడును.

గొప్పపత్నీతరి రిజర్వరు కాబడినది మంచితరుణము. అహింసావ్రతము గోపభావులకు సభ్యతపహింపుడు

ఘనతపహించిన శ్రీగౌతమీ

గోరక్షణ సామర్థ్యము శ్రీ గమనింపుడు మహాశివరాత్రి! భౌగోళికశాస్త్రము రాజమండ్రి లో స్థాపించియున్న శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణ శివజాలయము నందు సంఘపహించిన దిక్కులేని వీధి గోపురభావము అ సంఘాకముగా స్థాపించి ఘోషించుటకు సాధ్యమైనంత తల్లి శిల్పి గోరక్షణాభివృద్ధి పుర సభ్యులను 2 లక్షల మందిపుగల గొప్పతోటలు బిల్డింగు. ప్రయముపొంది దీనియందు ఈ ధర్మ వంశ ప్రతిష్ఠించి రిజర్వరు చేయించినారము. ఈ ఉద్యమము మొక్క సంపూర్ణ కార్యసాధనలతోనే వేనవేల సంఖ్యలకు లక్ష లాదిద్రవ్యము ఆశీర్వాదమొందును. ఇచ్చటికి ఈసంఘమున హిందూమహమ్మదీయాది సోదరసోదరులు తమ శక్త్యానుసారము సత్సత్తాపహనగి 10 శేల మంది మహారాజ పోషకులు మొదలు సహాయకలవర సభ్యులనుపించి యున్నారము. ఈ సంఘమున సభ్యులనుపించి భూభూమి కనిసము సాలు 15 1 రూపాయకు తక్కువలేని చందాపంపిణీ సభ్యులనుపించి పూర్తింపు యున్నారము. చందా పంపించి దాతలు తమసం పూర్ణమైన యుద్ధముతో రాజమండ్రికి శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణ సంఘముపేర పోస్టుబాక్సు 616 నువ్వారుగా మనియార్డుగా ను సామర్థ్యపంపిన వెంటనే రసీదు అందచేయబడును. కోరిన వారికి రూపాయిలకు కార్యక్రమము పంపబడును—ఇట్లు శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణసంఘ ప్రధాన కార్యదర్శి, దేవరపల్లి వెంకట వరసింహాచార్య, రాజమండ్రి 4406

మో హి ని తై ల ము

5 తు|| నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0. శ్రీ పురుషులు వారుతురు యోగ్యమొనరి. అమ్మ తాంబూల డిపో, బొంబాయి - విశ్వరామ్.